Ţelul unui bărbat

Un bărbat matur este din ce în ce mai greu de găsit**.** Trăim într-o societate de băieţi: băieţi între 20 şi 60 de ani. Majoritatea indivizilor de sex masculin par a avea întreaga viaţă drept scop menţinerea mentalităţii de junior şi ca ţel al etapei finale: retragerea din viaţa activă, desigur, cu aceeaşi mentalitate de băiat. Cred că nu există vreo deosebire între mesele dejoc din St.Petersburg, Florida şi petrecerile zgomotoase de la Daytona Beach. Cei care se distrează la mesele de joc ar fi la Daytona Beach, dacă ar avea cu 50 de ani mai puţin. Aceştia nu au devenit bărbaţi,ei au îmbătrînit doar. Astăzi mulţi oameni par să îmbrăţişeze formula: „Nu vreau să cresc, vreau să rămîn copil".

Statisticile demonstrează că multe persoane de sex masculin nu ajung niciodată la maturitate. Andrew Kimbrell, avocat şi director la *Foundation on Economic Trends* din Washinton D.C., a făcut o selecţie a câtorva dintre trăsăturile bărbatului american:

- Rata sinuciderilor la bărbaţi este de patru ori mai ridicată decît la femei, în timp ce durata lor de viaţă este mai scăzută cu 10%.
- Bărbaţii reprezintă 2/3 din numărul alcoolicilor, 90% dintre arestările pentru consum abuziv de alcool şi droguri, 80% dintre cei fără locuinţă şi 60% dintre cei exmatriculaţi din şcoli.
- Bărbaţii de culoare au cea mai mică durată medie a vieţii în toate categoriile sociale. Mai mult de jumătate din bărbaţii de culoare cresc fără tată. Sînt mai mulţi bărbaţi de culoare în închisoare, decît în colegii şi cu 40% mai multe femei decît bărbaţi de culoare frecventează şcoli medii. Printre tinerii de culoare cu vîrsta cuprinsă între 20 şi 29 de ani, unul din patru, de zece ori mai frecvent decît femeile de culoare, sînt la închisoare sau eliberaţi condiţionat.[1]

Desigur, se cunosc şi excepţii - bărbaţi care au devenit adevăraţi oameni ai lui Dumnezeu, care au avut un impact asupra lumii în care au trăit. Ce-i face deosebiţi? Au vreun secret? Există vreun ingredient special care transformă pe unii băieţi în bărbaţi?

Cred că răspunsul este afirmativ.

Într-o zi am primit o scrisoare de la un prieten care locuieşte în alt oraş. Nu-l mai văzusem de multă vreme. El mi-a fost ucenic o lungă perioadă, cu cîţiva ani în urmă. Trecuse de 50 de ani şi îmi scria despre familia sa, despre serviciu, despre slujba în biserică, etc. La început am citit scrisoarea doar pentru a afla noutăţile despre el. Apoi ceva m-a izbit - el devenise ceea ce eu aş dori ca toţi bărbaţii pe care-i cunosc să devină: un patriarh al familiei sale. Nu pentru că ar fi fost un supersfînt sau pentru că totul ar fi fost perfect în viaţa lui. Unii dintre copii lui reuşiseră, alţii nu. O parte din slujba lui în biserică era bună, restul nu. Avusese succese la serviciu, dar şi eşecuri.

Îşi susţinea financiar mama şi soacra. Făcuse parte din conducerea unei organizaţii creştine şi din conducerea bisericii. Fusese învăţător la şcoala duminicală. A avut (şi încă avea) o relaţie extraordinară cu soţia sa care avea şi ea o slujbă în biserică.

Îl vizitasem acasă. Copiii îl iubeau pentru că el îi iubea chiar şi atunci cînd greşeau. Din ziua convertirii sale, cu 20 de ani în urmă, se trezea în fiecare dimineaţă la 5 şi pînă la ora 7] studia Biblia, nu pentru că ar fi fost obligat sau pentru că îşi impunea, ci pentru că dorea să facă astfel. După ce termina studiul verifica dacă s-au trezit copiii şi îşi ajuta soţia să-i pregătească pentru şcoală. Avea grijă de biserica sa, de vecini, de serviciu, de oraşul său şi în special de nevasta şi copiii săi. El era un patriarh.

Ştiu ce gîndiţi acum: *„Prea frumos ca să fie adevărat !”* sau *„Există şi oameni de acest fel, dar pot să-ţi prezint şi o mulţime de secături pe care le cunosc !”*

Dar acesta nu este singurul patriarh pe care-l ştiu. Mai sînt şi în alte oraşe oameni pe care-i cunosc de multă vreme şi care acum sînt în jurul vîrstei de 50 de ani şi care seamănă mult cu prietenul despre care v-am povestit. Desigur, cunosc şi eu destule secături. Dar ce e incredibil: ştiu mulţi bărbaţi care nu sînt secături şi care vor să devină oameni ai lui Dumnezeu, dar nu reuşesc.

După ce i-am citit scrisoarea m-am întrebat: „Care este deosebirea dintre cei care reuşesc şi cei care nu?” Meditînd asupra acestui fapt mi-a venit clar în minte una dintre deosebiri. Oamenii lui Dumnezeu care erau în a cincea decadă a vieţii lor şi continuau să înainteze pentru Dumnezeu *au vrut* să fie patriarhi ai familiei lor. Cu alte cuvinte, ei au vrut să fie mai mult decît toţi, au dorit să devină păstori ai întregii familii. Toţi aceştia au avut un ţel comun din tinereţea lor - să devină patriarhi ai familiei lor. Poate nu ar fi putut scrie cu multe cuvinte despre ţelul lor, dar aveau în minte ca ideal, imaginea patriarhului. Privind în Biblie se pare că patriarhii pot fi găsiţi uşor printre eroii ei: Noe, Avraam, Isaac, Iacov, Iosif, Moise, David, Solomon, Isus şi Petru.

Chiar bărbaţii necăsătoriţi ca Daniel şi apostolul Pavel, au fost patriarhi. Dacă găseşti un erou în Biblie, el este, foarte probabil, un patriarh.

Probabil că majoritatea celor care au devenit patriarhi sînt cei care au dorit, tineri fiind, să fie patriarhi. Fiecare dintre ei avea în minte o imagine a tatălui, a bunicului, sau a unui om evlavios pe care l-au întîlnit.

În prezent nu se pune prea mult preţ pe încercarea de a-i provoca pe tineri să devină patriarhi. Totuşi, a fi patriarh reprezintă expresia cea mai înaltă a caracterului masculin - starea de creativitate maximă, fascinantă, care mobilizează, recompensează şi împlineşte pe deplin.

Patriarhul nu este un bunic pensionar idei fixe, aflat sub călăuzirea nepoţilor. Patriarhul este un om care lucrează într-un domeniu vital, conectat la spaţiul cultural din care face parte, conducîndu-şi nepoţii, foarte sensibil la schimbările vieţii, inventiv, alert, ajutîndu-şi nevasta, copiii, nepoţii şi întreaga familie, pe măsură ce el însuşi continuă să crească în înţelepciune şi în cunoştinţa Domnului.

A fi patriarh ar trebui să constituie ţelul fiecărui bărbat. Patriarhii din comunităţile umane sînt cei care îi determină pe băieţi să devină bărbaţi - uneori prin cuvinte, dar mai ales prin exemplul vieţii lor. Cînd patriarhii lipsesc - aşa cum se întîmplă azi în rîndul clasei mijlocii americane - băieţii nu mai sînt motivaţi să devină bărbaţi, rămînînd băieţi toată viaţa lor.

Dar a fi patriarh, deşi este important, este obiectivul pe termen lung al unui băiat. Primul său obiectiv este de a deveni bărbat.

Sînt cel puţin trei etape majore în dezvoltarea unui individ de sex masculin: băiat, bărbat şi patriarh. Aceasta presupune două tranziţii majore necesare pentru a ajunge la deplinătatea caracterului pe care i l-a dat Dumnezeu. Băiat fiind, el trebuie să se hotărască să devină bărbat, şi ca bărbat, să ia decizia de a deveni patriarh.

Definiţii importante

Băiatul este un individ complet haotic, care nu şi-a stabilit încă ordine în viaţă.

Bărbatul este individul care şi-a asumat responsabilitatea de a stabili *ordine* în viaţa proprie şi a celor apropiaţi lui. Nu vom utiliza cuvîntul „bărbat” cu sensul general de adult de sex masculin, ci cu sensul specific definit mai sus.

Patriarhul este bărbatul care şi-a asumat responsabilitatea de *a se maturiza* şi de a face din familia sa extinsă beneficiara acestei maturităţi. Nu vom folosi termenul de „maturitate” în sensul general de „bun”(echilibrat), ci vom defini ca maturitate starea la care ajunge patriarhul. De exemplu, un bărbat nu devine matur, el devine ordonat.

Cu alte cuvinte:

Un *băiat* este un om dezordonat, care nu a învăţat încă să se disciplineze.

Un *bărbat* este un om ordonat care se disciplinează pe sine, îi creşte şi formează pe cei din familia sa restrînsă.

Un *patriarh* este un tată matur, care creşte şi formează membrii familiei sale lărgite.

Două decizii pentru un bărbat

Două sînt etapele prin care trece un bărbat pe drumul dintre stadiul de băiat şi cel de patriarh. Persoana de sex masculin care a decis să fie bărbat mai are la dispoziţie două alegeri importante. El poate alege să fie soţ şi poate alege să fie tată.

Dar soţul trebuie să fie mai întîi bărbat, tatăl trebuie să fie mai întîi soţ, şi patriarhul trebuie să fie mai întîi tată. E greu să fii soţ, dacă nu ai devenit bărbat. E greu să fii tată, dacă nu ai devenit soţ. Şi aşa mai departe. Deci expresia „părinte singur" conţine o contradicţie de termeni. Biblia nu menţionează nimic asemănător. Pentru ca un bărbat să devină tată, trebuie să fie soţ, nu singur. Totuşi, poţi fi tată cînd eşti singur? Desigur, dar cu mare greutate, iar şansele de a reuşi sînt limitate.

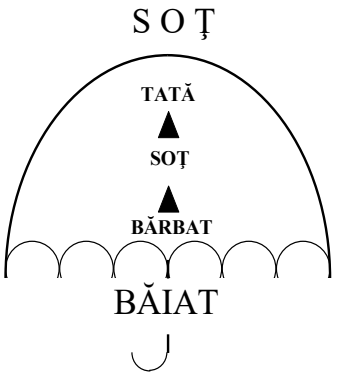

Dezvoltarea masculină urmăreşte, de obicei, acest model. De aceea eşecul la unul din aceste nivele cere dezvoltarea nivelului imediat inferior. Atunci cînd un bărbat vrea să-şi îmbunătăţească căsnicia trebuie să se întrebe: „Ce-mi lipseşte în calitate de *bărbat?*" Dacă se va concentra asupra relaţiei cu soţia, nu va constata prea mari progrese. Mai întîi trebuie să devină un adevărat bărbat (un individ cu care să merite să fii căsătorită). În acelaşi fel, problemele apărute între părinte şi copil cer bărbatului să coboare la nivelul relaţiei cu soţia, iar dacă sînt probleme la nivelul patriarhului, atunci e nevoie de o întărire a nivelului de părinte.

Cerinţa de bază este de a dărui mai mult

Ierarhia de mai sus reprezintă o stratificare pe diferite nivele a dărniciei. Băiatul este cel care primeşte, bărbatul este cel care dăruieşte. Un soţ dă mai mult, un tată şi mai mult, iar patriarhul dăruieşte cel mai mult dintre toţi. Deci, cerinţa de bază în evoluţia unui bărbat este de a învăţa să dăruiască.

(Apropo, banii reprezintă cea mai puţin importantă componentă a dăruirii pe măsură ce urcăm pe scara ierarhică. Aceasta variază de la caz la caz, aşa cum vom vedea mai tîrziu cînd vom privi în Biblie, dar, în general vorbind, un patriarh care îşi defineşte rolul mai ales în legătură cu banii, probabil îşi conduce într-o direcţie greşită întreaga familie.)

Băiatul este cel care primeşte, bărbatul e cel care-şi dă sie însuşi. Este o mare diferenţă între a primi şi a-ţi da ţie însuţi. Cel care primeşte caută ca alţii să-i asigure nevoile sau să-i îndeplinească dorinţele. Diferenţa între „dorinţă" şi „nevoie" este aceea că „dorinţa" este ceea ce eu cred că trebuie să am, în timp ce „nevoia" este ceea ce Dumnezeu crede că trebuie să am (Matei 6:25-34). Băiatul, indiferent de vîrstă, cînd primeşte o slujbă vrea să fie dădăcit. Slujba este un substitut matern. El aşteaptă ca slujba să aibă grijă de el cu un salariu sigur, asigurare socială, garantarea locului de muncă, funcţie, pensie şi orice altceva presupune dădăceala. Multe persoane rămîn la stadiul de băiat tot timpul vieţii lor. Aceştia aşteaptă ca guvernul, prietenii, soţiile şi copiii să-i dădăcească.

Pe de altă parte, bărbatul este cel care dă şi care, mai întîi, îşi dă sieşi. Pare egoist şi imatur, mai curînd copilăresc. Dar nu este aşa! Deosebirea dintre a primi şi a-ţi da ţie însuţi este dată de asumarea responsabilităţii pentru asigurarea nevoilor proprii în al doilea caz. Aceasta nu exclude dependenţa de Dumnezeu în privinţa nevoilor personale. Bărbatul crede că Dumnezeu îi va asigura nevoile. Băiatul nu gîndeşte astfel şi de aceea depinde de alţii în privinţa nevoilor şi dorinţelor sale.

Deci, calea spre maturitate a individului de sex masculin parcurge un număr de etape distincte:

Fiecare etapă de dezvoltare cere o hotărîre de asumare a rolului de viaţă ulterior. Dacă nu a fost luată decizia în acest sens, persoana va progresa din punct de vedere fizic - va arăta ca un bărbat sau ca un patriarh, dar, din punct de vedere spiritual, va rămîne la stadiul pentru care a decis ultima oară. Dacă nu a luat niciodată o decizie, atunci din punct de vedere spiritual individul este încă un băiat.

Etapele diferite implică tranziţii diferite

Un băiat diferă mult de un bărbat, iar un bărbat este diferit de un patriarh. Cei trei privesc viaţa în mod diferit. Slujbele lor sînt diferite, ţelurile lor diferă, felul în care privesc pe Dumnezeu este diferit. De aceea, tranziţia de la stadiul de băiat la cel de bărbat este complet diferită de tranziţia de la stadiul de bărbat la cel de patriarh.

Cîteva principii trebuie luate în considerare:

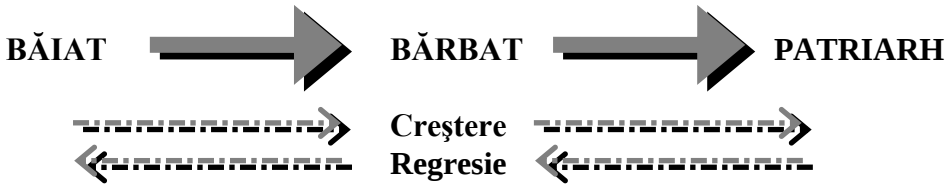

1. *Este bine să înaintezi spre a fi patriarh şi nu este bine să te întorci spre stadiul de băiat.*

   „Băieţii nu sînt altceva decît băieţi” pentru că ei trebuie să parcurgă cîteva faze de dezvoltare pentru a deveni bărbaţi. În acest sens, nu este rău să fii băiat. Dar este rău să rămîi băiat sau să revii la stadiul de băiat, cînd este timpul să înaintezi spre stadiul de bărbat. Mişcarea de la stînga la dreapta este totdeauna bună, în timp ce mişcarea de la dreapta spre stînga este totdeauna rea.

2. *Este posibil ca un băiat să devină bărbat şi este posibil ca un bărbat să devină patriarh, dar este imposibil ca un băiat să devină patriarh.*

   Orice mişcare spre stadiul de patriarh este bună, dar fiecare etapă trebuie parcursă pe rînd. Cu cît eşti mai deplin bărbat, cu atît cresc şansele de a deveni patriarh.

3. *Băiatul este în haos, bărbatul stabileşte ordinea şi patriarhul urmăreşte maturitatea.*

   Ceea ce defineşte băiatul este aceea că el este dominat de haos. El nu şi-a ordonat viaţa. Viaţa sa nu este încă centrată pe o direcţie anume. Îi lipseşte disciplina de a-şi duce la bun sfîrşit îndatoririle. El nu şi-a însuşit în mod serios valori sau virtuţi.

BĂIAT **BĂRBAT** **PATRIARH**

Bărbatul a urmărit ordinea. El s-a separat de părinţi. A învăţat să lucreze şi munca sa este în echilibru cu toate celelalte. El s-a disciplinat să-L urmeze pe Dumnezeu, să se lipească de nevastă şi să fie tată pentru copiii săi. El este ordonat.

Patriarhul nu este dezordonat (dezordinea este haos), dar el nu mai este motivat de ordine. Patriarhul se dezvoltă dincolo de ordine, creează noi căi în viaţă şi în slujire, deschizînd noi orizonturi pentru familia sa extinsă. El este matur.

4. *Noi toţi avem tendinţe aparţinînd băiatului, bărbatului şi patriarhului.*

Este adevărat: „Băieţii nu sînt altceva decît băieţi". Din nefericire, la fel de adevărat este că în anumite domenii ale vieţii, bărbaţii sînt şi ei băieţi. De altfel, fie că sînt numiţi băieţi, bărbaţi sau patriarhi, nici unul dintre ei nu este 100% ceea ce spune numele. În unele domenii sîntem încă băieţi, în altele sîntem bărbaţi, şi în unele aspecte - patriarhi. De exemplu, tendinţa mea este de a fi băiat în privinţa exerciţiului fizic. Nu-mi place să mă antrenez şi nu sînt bun la sport. Ca urmare, pentru a ordona haosul tipic etapei de băiat la acest capitol, am început să alerg 10 km în fiecare zi. Şi pentru că alergam 1 km cam în 6 minute, aceasta îmi lua aproape o oră. Mi-am transformat haosul în ordine, dar aceasta a presupus o disciplină constantă.Anul trecut am avut artrită la şolduri şi a trebuit să merg cu nişte greutăţi în mîini timp de 45 minute zilnic. Fiecare pas era un chin. Şi aşa ceva cere disciplină.

Îmi place să mănînc. Nu mă satur niciodată. Dacă aş mînca cît de mult mi-ar plăcea, aş cîntări 140 de kg. Dar cîntăresc 85 kg. De ce? Disciplină. Mănînc după anumite reguli. Dacă le-aş lăsa necontrolate, tendinţele mele legate de mîncare şi exerciţiu fizic ar fi cele ale unui băiat.

Am tendinţe proprii unui bărbat. Sînt ordonat în munca mea. Mi-e uşor să mă dedic unei lucrări pînă la finalizarea ei. Munca mea urmăreşte un ţel.

În învăţătura pe care o dau altora tind a fi un patriarh. Nu am nevoie de disciplină pentru că îmi place. Caut căi de a fi creativ, inovator şi original. Îmi asum riscuri şi încerc idei noi.

Deci, în anumite tendinţe mă asemăn cu un băiat, în altele cu un bărbat şi în altele cu un patriarh.

Va trebui să ne referim la toţi trei. Pentru băiat trebuie să vorbim, nu despre etapa de băiat în sine, ci despre cum poate fi depăşită aceasta pentru a deveni bărbat (vezi capitolele 1 la 5). Pentru bărbat trebuie să ne gîndim ce înseamnă a stabili ordine, în special ca soţ şi tată (vezi capitolele 6 la 10). Pentru patriarh trebuie să luăm în considerare ce presupune a fi matur (vezi capitolele 11 la 15). Deci, iată tabloul întregii cărţi:

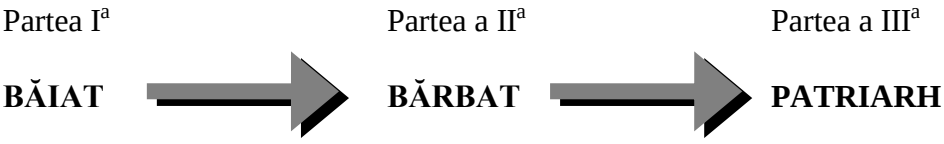

Haosul devine ordine	Ordinea este stabilită	Maturitatea se dezvoltă
Cap.1 Băiatul învaţă să plece	Cap.6 Bărbatul instaurează ordinea	Cap.11 Patriarhul dezvoltă maturitatea
Cap.2 Băiatul învaţă să muncească	Cap.7 Bărbatul se lipeşte de nevasta sa	Cap.12 Patriarhul îşi dezvoltă dragostea faţă de Dumnezeu
Cap.3 Băiatul învaţă să se odihnească	Cap.8 Bărbatul îşi iubeşte nevasta	Cap.13 Patriarhul îşi dezvoltă dragostea faţă de familia lărgită
Cap.4 Băiatul învaţă să lupte	Cap.9 Bărbatul hotărăşte să fie tată pentru copiii săi	Cap.14 Patriarhul îşi dezvoltă o conducere creativă
Cap.5 Băiatul învaţă să fie preot	Cap.10 Bărbatul este tată pentru copiii săi	Cap.15 Patriarhul îşi dezvoltă dărnicia

Devenind un bărbat matur

Am auzit pe cineva spunînd: „Dumnezeu a creat pe oameni pentru că îi plac poveştile”. Deşi este evident că motivaţia lui Dumnezeu a fost mai profundă, o asemenea afirmaţie naşte alte întrebări. Odată ce Dumnezeu a creat pe om bărbat şi femeie, „*De ce* a creat Dumnezeu bărbaţi? Care este partea lor în poveste?”

Pentru a putea înţelege această carte este important să cunoşti următoarele aspecte:

Mai întîi aceasta nu este o carte despre femei. Este o carte pe care cred că femeile vor dori s-o dea bărbaţilor s-o citească. Este deopotrivă pentru femei ca şi pentru bărbaţi, în sensul că le poate da femeilor o perspectivă asupra bărbaţilor. Dar nu este o carte *despre* femei. Citind această carte, fie că eşti bărbat sau femeie, poate vei fi tentat să aplici aceste lucruri femeilor, dar nu trebuie s-o faci. Nu pretind că ceea ce am scris se aplică femeilor. Am o nevastă şi trei fete, femei extraordinare care îmi încîntă viaţa. Ele m-au ajutat chiar să scriu această carte. Dar, cu toate că această carte s-a bucurat de *contribuţia* unor femei, totuşi nu este *despre* femei.

Mai bine de douăzeci de ani am lucrat cu bărbaţi: oameni de afaceri, bancheri, vînzători, studenţi, mecanici, doctori, agenţi imobiliari, avocaţi, soţi, taţi, îndrăgostiţi, oameni plini de ură, bogaţi şi săraci. Aceşti oameni şi ce are Biblia de spus pentru ei au motivat apariţia acestei cărţi.

Al doilea aspect pe care vreau să-l cunoaşteţi cînd citiţi această carte este că eu nu sînt psiholog, nici psihiatru, nici sociolog. Am gradul de master în teologie şi doctoratul în Biblie. Sînt un învăţător al Bibliei. Nu am studiat bărbatul din punct de vedere psihologic, ci din punct de vedere biblic. Nu este nici un pericol pentru mine de a aplica Biblia conceptelor psihologice, pentru că nu cunosc conceptele psihologice. Desigur propria-mi cultură şi experienţa îmi influenţează modul de a privi, la fel ca în cazul oricărui om. De aceea aş vrea ca tu, cititorule, să ştii de unde vin. Am predat Biblia bărbaţilor, mai întîi unor persoane sau unor grupuri mici, din 1971.

Pe perete, în biroul meu, am o plăcuţă de lemn pe care un tînăr mi-a gravat-o în timpul unei conferinţe despre evanghelizare cu ani în urmă. Pe ea se poate citi: „Sînt hotărît să nu ştiu nimic mai mult decît ştie Biblia". Probabil am repetat această frază de mai multe ori, iar el a crezut că aş vrea s-o am gravată pe o placă. Avea dreptate. Stă pe peretele meu de peste douăzeci de ani.

Este adevărat - sînt hotărît să nu ştiu mai mult decît ştie Biblia. De exemplu, cînd predau bărbaţilor acest material, sînt întrebat adesea dacă se aplică şi femeilor. Răspunsul meu este totdeauna acelaşi: nu ştiu nimic despre femei. Atunci mulţi gîndesc astfel: *Are o nevastă şi trei fete. Cu siguranţă ştie ceva despre femei***.** Mulţi oameni echivalează "a cunoaşte" cu "a cunoaşte experienţa oamenilor respectivi". Eu nu. Eu echivalez cunoaşterea cu cunoaşterea Bibliei. Nu am studiat niciodată ce spune Biblia despre femei.

Am zgîriat doar suprafaţa Bibliei, dar nu ştiu mai mult decît atît. Îmi imaginez, emit ipoteze şi păreri despre alte lucruri, dar sînt hotărît să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru a nu *şti* mai mult decît spune Biblia.

Al treilea aspect pe care trebuie să-l dezvălui înainte de a începe: din cîte ştiu, aceasta este o carte singulară. Nu ştiu altă carte creştină care să trateze despre cele două tranziţii majore pe care le străbate bărbatul în viaţă. Am o stivă de aproape 1 m de cărţi scrise recent de bărbaţi creştini. Unele sînt slabe, altele mediocre şi altele excelente. Dar niciuna dintre ele nu ia în considerare ce spune Biblia despre tranziţia necesară a unui băiat spre stadiul de bărbat şi despre modul în care un bărbat devine patriarh. Cred că intrăm pe un teritoriu neexplorat.

Să începem explorarea.

P a r t e a î n t î i a

Băiatul

În partea întîi vom căuta să aflăm „Ce-l schimbă pe băiat în bărbat?” Este tranziţia majoră, fundamentală, în viaţa bărbatului - şi majoritatea eşuează în acest punct. Dacă băiatul nu devine bărbat, dezvoltarea ulterioară este o contrafacere, nu o dezvoltare propriu-zisă. Desigur, băiatul va creşte, va îmbătrîni. Dar înălţimea şi vîrsta nu fac din el un bărbat. A deveni un bărbat este o decizie spirituală pe care trebuie băiatul s-o ia. Dacă nu ia această hotărîre, va rămîne băiat pentru tot restul vieţii.

Definiţie: BĂIATUL este individul cu personalitate haotică, care nu şi-a stabilit încă ordine în viaţă.

BĂIATUL ESTE HAOTIC (DEZORDONAT) → **PROVOCAREA SA ESTE DE A DEVENI ORDONAT**

Iată cum descriu Proverbele un băiat: „Nebunia este lipită de inima copilului dar nuiaua certării o va dezlipi de el.” (Proverbe 22:15). Cuvîntul ebraic tradus prin „nebunie” înseamnă „prostie”, „pervertire”, „nebunie”.[1] El înseamnă a fi naiv, încă neînţelept pe căile vieţii. Am însumat toate acestea în cuvîntul „haotic”.

C a p i t o l u l u n u

Băiatul

învaţă să plece

Trăiesc alături de trei femei frustrate - fiicele mele. Fetele mele se simt frustrate în compania majorităţii bărbaţilor pe care-i întîlnesc (cu excepţia mea desigur). Una dintre ele a comentat odată în glumă: „Cred că o să mă mărit cu primul tip care mă invită în oraş şi nu *mă* întreabă unde mi-ar place să iau masa." Alta mi-a sugerat să predau un curs pentru băieţi cu titlul „Să fim îndrăzneţi". Deşi au întîlnit şi excepţii, fetele mele sînt convinse că, în general, „Bărbaţii sînt nişte papă-lapte !"

Un bărbat trebuie să plece

De ce sînt greu de găsit tinerii *bărbaţi?* Probabil din acelaşi motiv pentru care bătrînii *bărbaţi* sînt greu de găsit. Vreau să sugerez că principalul motiv pentru care băieţii rămîn băieţi este faptul că *ei nu-şi părăsesc casa părintească.* Primul verset din Biblie care vorbeşte despre trecerea de la băiat la bărbat este Geneza 2:24. „De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi se vor face un singur trup." Această poruncă nu a fost dată niciodată femeilor. Dacă un băiat rămîne acasă la părinţi, el nu va deveni niciodată bărbat. Băieţii americani rămîn deseori alături de mamele lor. Aproximativ 32% dintre bărbaţii singuri cu vîrsta între 25 şi 34 de ani locuiesc încă alături de părinţii lor (comparativ cu numai 20% dintre femeile celibatare de aceeaşi vîrstă).[1]

A lăsa pe părinţi nu este în primul rînd o chestiune de ordin fizic. Este posibil să-i laşi din punct de vedere mental şi nu fizic. Este posibil să-i laşi doar fizic, nu şi mental. Pentru cei mai mulţi dintre noi această „plecare" de lîngă părinţi are loc în etape.

Cred că mi-am lăsat mama în 1963

Aveam 18 ani şi primisem permisul de pilotaj al avionului cu un an înainte. În general mama nu era de acord ca eu să pilotez un avion, dar abia în 1963 mi-a spus-o hotărît. În acelaşi an am decis să cumpăr un avion împreună cu prietenul meu Jack Pitcher. Tatăl i-a spus mamei: „O să-l las să-l cumpere. Trebuie să aibă ceva care să fie al lui".

Trebuie să ştiţi cîte ceva despre achiziţia pe care mama o dezaprobase. Am plătit 1300 dolari pentru acest avion - fiecare cîte 650. Era un Aeronca 7 AC Champion construit în 1946. Era un avion cu elice, avînd două locuri: unul în faţă, altul în spate. Nu avea toate dotările pe care le au avioanele moderne. Nu avea sistem electric, baterii, lumini, radio, echipament de navigaţie sau starter. Trebuia să întorci elicea pentru a porni - acesteia îi lipsea un dinte într-o parte, şi de aceea avionul vibra mai mult decît normal la pornire. Avea un fel de „aer condiţionat" pentru că fereastra laterală se deschidea ori de cîte ori avionul vibra. Sistemul de climatizare încălzea doar locul din faţă. Căldura ajungea foarte puţin în spate. Iarna trebuia să porţi pantaloni groşi matlasaţi, mai ales dacă stăteai pe locul din spate.

Îmi aduc aminte de primul meu zbor. Cel de la care cumpărasem avionul trebuia să vină să ne supravegheze pentru că nici eu, nici prietenul meu nu zburasem vreodată singuri. El a întîrziat şi, desigur, noi am venit devreme. Am scos avionul afară din hangar, ne-am aşezat înăuntru şi am verificat aparatele de la bord de cîteva ori. Apoi Jack a spus: „Să vedem dacă porneşte". După cum îmi aduc aminte eu am ţinut frîna , iar el a învîrtit elicea. După cîteva

smucituri bătrînul Continental de 65 de cai putere a pornit ca un „Campion” ce era. (Desigur pentru noi motorul lui vechi suna ca un Rolls Royce V-12 pe un P-51.)

După cîteva minute, cît am stat cu motorul mergînd, am hotărît că o scurtă cursă nu ar fi o problemă. Aţi ghicit: după 5 minute ne aflam la capătul pistei. Jack, care stătea în spatele meu m-a atins pe umăr: „Crezi că poţi să-l faci să zboare?”

Am ridicat din umeri, apoi m-am întors şi am spus: „Ştiu cum pot să aflu”.

Jack mi-a spus arătînd cu degetul pista: „Dă-i drumul !”

Ceva este clar în privinţa oricărei decolări, ea trebuie urmată de o aterizare. Pentru că eram pe locul din faţă, aceasta a căzut în sarcina mea. De fapt, Jack fusese întotdeauna cel mai bun pilot, dar de pe locul din spate al unui avion de acest tip nu se poate vedea nimic înainte la decolare sau aterizare. Aşa că mie mi-a revenit rolul de a ateriza cu aeroplanul nostru vechi pentru prima oară.

Pista era mare, avionul nostru era mic şi lent, dar pentru nişte adolescenţi cum eram, ni se părea că trebuie să aterizăm cu un bombardier B 29 pe un portavion. După contactul cu pămîntul, care fusese destul de dur, Jack mi-a spus rîzînd din spate: „A fost printre cele mai bune aterizări pe care le-am văzut vreodată”. În timp ce ne întorceam la hangar, acolo unde fostul proprietar ne aştepta ca să ne însoţească într-un zbor de probă, un lucru mi-era clar: o lăsasem pe mama în urmă.

Avraam a părăsit casa tatălui său

Bărbaţii lui Dumnezeu din Scriptură au ceva în comun: ei şi-au părăsit părinţii. Adesea moartea părinţilor i-a determinat să-i părăsească. Citim despre tatăl lui Avraam: „Zilele lui Terah au fost de două sute cinci ani; şi Terah a murit în Haran.” (Geneza 12:1).

Următorul verset spune: „Domnul zisese lui Avram: «Ieşi din ţara ta, din rudenia ta şi din casa tatălui tău, şi vino în ţara pe care ţi-o voi arăta»” (Geneza 12:1).

Dumnezeu a început să-l trateze pe Avram ca pe un bărbat - un bărbat complet, responsabil şi capabil - după ce şi-a părăsit casa. Singura condiţie pe care a pus-o Dumnezeu în legămîntul făcut cu Avram a fost aceea de a „ieşi” din casa tatălui său.

Mama lui Isaac a murit

Cînd Avraam a sosit în Canaan (Israelul de azi sau Palestina) el a avut doi fii: Ismael şi Isaac, de la două neveste. Fiul său Isaac era, se pare, foarte apropiat de mama sa. Cînd Sara a murit, Isaac a fost deodată despărţit de mama care îi asigurase sprijin emoţional şi un climat de siguranţă. După moartea mamei sale, Isaac s-a căsătorit cu o fată din poporul său pe nume Rebeca. Despărţirea de mamă a fost esenţială şi se pare că a favorizat capacitatea lui Isaac de a se lipi de nevasta sa Rebeca. Biblia spune: „Isaac a dus pe Rebeca în cortul mamei sale Sara; a luat pe Rebeca , ea a fost nevasta lui, şi el a iubit-o. Astfel a fost mîngîiat Isaac pentru pierderea mamei sale.”(Geneza 24:67).

Las-o pe soţia ta să decidă în relaţiile cu mama ta

Pentru multe neveste femeia cea mai incomodă (cea care creează cele mai multe probleme) este mama soţului. Unii indivizi nu-şi părăsesc niciodată mamele din punct de vedere emoţional. Alţii cred că, de vreme ce trebuie să-şi onoreze părinţii, ei trebuie să dea întîietate mamelor lor. Iată o regulă bună de bază pentru bărbaţi: Dacă este posibil, *lăsaţi-vă nevasta să trateze cu mama dumneavoastră.* Desigur poate fi o mare povară pentru soţia dumneavoastră şi dacă este prea greu trebuie s-o ajutaţi, dar numai s-o ajutaţi. Lăsaţi-vă soţia să hotărască în orice include - sau exclude - pe mama dumneavoastră. În general, femeile trebuie să hotărască în situaţiile sociale privitoare la alte femei. Se pare, însă, că bărbaţii ţin să facă o excepţie cînd femeia respectivă este mama lor.

Mamelor nu le place să dea drumul băieţilor lor

Cei mai mulţi băieţi din societatea actuală sînt supraprotejaţi de către mame şi neglijaţi de către taţi. Majoritatea psihologilor şi sociologilor afirmă că băiatul trebuie să se separe de mamă şi să se ataşeze de tată. În cartea sa „Tată şi fiu" Gordon Dalbey citează un articol din *Los Angeles Times* pentru a ne da un exemplu extraordinar:

> Într-un articol recent din *Los Angeles Times Magazine* intitulat „Mame, fii şi bandele de stradă", cîteva mame ale unor tineri membri ai bandelor de gangsteri încercau cu tristeţe să găsească motivul pentru care fiii lor apucaseră pe căi greşite. Ca bărbat am fost surprins de ceea ce spuneau: „Nu înţeleg de ce preferă să stea pe stradă" era nedumerirea plină de suferinţă a fiecărei femei. „Sînt o mamă bună, ţin casa curată, merg la biserică, nu umblu după bărbaţi, îi gătesc, îi spăl hainele şi-i asigur un cămin bun. De ce nu vrea să stea aici?"
>
> Chiar dacă mama sa este o femeie cinstită şi o gospodină desăvîrşită, totuşi orice băiat va căuta în membrii acestor bande masculinitatea după care tînjeşte instinctual. Pentru a-şi împlini nevoia despărţirii de mamă şi a legării de tată, el se va alătura acestei companii masculine. Fără un tată care să dirijeze acest proces, alegerea acestor tineri este una din două: ori să se alăture bandei şi să fie omorît sau închis, ori să rămînă cu mămica şi să flămînzească într-o celulă de feminitate.[2]

În comunitatea de culoare la care se referă Dalbey, statisticile scot în evidenţă adevărul observaţiei sale. Revista *Time* scrie:

> Un aspect extrem de obişnuit, dar despre care, în general, nu se vorbeşte, o calamitate naţională: violenţa epidemică între tinerii de culoare. Cauza principală a morţii bărbaţilor de culoare cu vîrsta cuprinsă între 15 şi 24 de ani în S.U.A. nu este boala de inimă, cancerul sau orice altă cauză naturală. Cauza principală este omorul făptuit de o altă persoană de culoare. Mai mult de 1 din 3 tineri de culoare din această grupă de vîrstă este victima unei omucideri. În America, mai ales printre clasele de jos din suburbii, fratele ucide pe frate într-un fel de fratricid rasial. Mai mult de 40% dintre victime sînt persoane de culoare, şi 94% din cei care comit aceste crime sînt negri. Cei aproximativ 6000 de americani de culoare care şi-au pierdut viaţa în violenţele dintre negri doar în 1981, rivalizează cu numărul de soldaţi de culoare ucişi în cei 12 ani ai războiului din Vietnam.[3]

Problema nu constă în aceea că mamele de culoare sînt rele. Dimpotrivă, ele sînt adesea femei foarte sincere, care doresc să-şi crească fiii în cele mai bune condiţii. Problema este că majoritatea sînt obligate să şi-i crească fără soţi care să fie taţi pentru fiii lor. Este aproape imposibil ca un fiu să crească fără tată. Nu se pune problema că aceşti băieţi nu-şi iubesc mamele. Majoritatea le adoră. Adeseori sînt *prea ataşaţi* de mame - aici e problema.

Situaţia nu se regăseşte exclusiv în comunităţile de culoare din suburbii. Dalbey mai relatează următoarele:

La începutul lui 1991 William Kennedy Smith, nepotul senatorului Ted Kennedy, a fost acuzat că a maltratat şi violat o tînără pe care o întîlnise într-un bar local lîngă reşedinţa Kennedy din Florida. Sub titlul mare de pe prima pagină: „Nepotul lui Kennedy se predă", *Los Angeles Times* prezintă în culori fotografia acuzatului vorbind cu ziariştii, în timp ce mama sa stă lîngă el. „Sînt foarte supărată" spune mama lui în articolul de mai jos. „Cine îl cunoaşte, ştie că el nu putea face aşa ceva." Articolul se încheie semnificativ: „El rezistă, e foarte puternic" spune Jean Smith despre fiul ei.

William Kennedy Smith nu este un puşti care se ascunde după fusta mamei, este un adult de 30 de ani. El nu este de culoare, lipsit de şanse sau marginalizat în vreun fel.[4]

Găsim această problemă şi în Biblie. Isaac şi Rebeca au avut doi fii: Iacov şi Esau. Iacov, cu ajutorul mamei sale Rebeca, a luat prin înşelăciune dreptul de întîi născut al fratelui său Esau. Acesta s-a lăudat că îl va omorî pe Iacov.Rebeca a aflat şi l-a chemat pe Iacov. Iată ce i-a spus ea: „Acum, fiule, ascultă sfatul meu: scoală-te, fugi la fratele meu Laban în Haran; şi rămîi la el cîtăva vreme, pînă se va potoli mînia fratelui tău, pînă va trece de la tine urgia fratelui tău, şi va uita ce i-ai făcut. Atunci voi trimite să te cheme. Pentru ce să fiu lipsită de voi amîndoi într-o zi?" (Geneza 27:43-45).

Rebeca dirija încă viaţa lui Iacov. Ea spune „ascultă sfatul *meu*" şi „voi trimite să te cheme". Ea regizase înşelarea şi acum plănuia scăparea lui Iacov. Rebeca dorea ca fiul ei să rămînă la fratele ei în Haran *cîteva zile*. Dar nu l-a mai văzut niciodată. Iacov a muncit acolo 20 de ani şi cînd s-a întors acasă ea murise. Dar nici Iacov, nici Rebeca nu au vrut să se despartă. Pînă cînd nu se rupe legătura dintre mamă şi fiu, băiatul nu poate deveni bărbat.

Aproape zilnic auzim interviuri cu persoane celebre care nu şi-au părăsit mamele. Actori, sportivi, evanghelişti, cîntăreţi, performeri de toate vîrstele, ne spun că nu au avut relaţii bune cu taţii lor, în schimb şi-au adorat mamele. „Bună mămico !" este cel mai comun interviu de 2 secunde realizat pe tuşele terenului de fotbal. Mulţi dintre aceşti sportivi trec prin viaţă fără a se despărţi vreodată de mamele lor. Ei caută dădăceala maternă în relaţiile cu soţiile, cu copii lor sau la serviciu, aşteptînd acelaşi tratament de la guvern după ce s-au pensionat.

Fiul trebuie să iniţieze ruptura

Este ceva obişnuit ca o mamă să fie apropiată emoţional de fiul ei, în special atunci cînd taţii sînt atît de absenţi. Fiul tinde să-şi aprecieze mama şi ezită atunci cînd trebuie să se despartă emoţional de ea, chiar atunci cînd părăseşte casa. Dar dacă împrejurările nu forţează separarea, atunci fiul trebuie să facă această mişcare, altfel nu va deveni niciodată bărbat.

Povestea lui Iron John

În 1990 Robert Bly a scris o carte în care analizează vechea fabulă despre Iron John.[5] Istoria se petrece demult pe vremurile cînd existau castele şi regi şi regate şi desigur şi păduri întunecate şi adînci. Iron John este un fel de fiară, un tip sălbatic capturat din pădure şi ţinut într-o cuşcă în curtea castelului.

Fiul regelui devine prieten cu Iron John. Fiara îi spune băiatului că poate fi eliberată dacă prinţul va descuia uşa cuştii. Dar cheia de la cuşcă este ţinută de mama prinţului sub pernă. În cele din urmă tînărul prinţ îşi ia inima în dinţi şi decide să fure cheia şi să deschidă cuşca, eliberîndu-l pe Iron John. Cei doi pleacă în pădure, părăsind siguranţa regatului. În pădure aflăm că fiara, Iron John, este de fapt eroul care îl învaţă pe băiat cum să devină bărbat.

Morala fabulei: Băiatul trebuia să plece pentru a deveni bărbat, şi pentru a putea pleca el trebuie să fure cheia de la mama sa. Cu alte cuvinte, pentru ca băiatul să devină bărbat , el trebuie să reziste tendinţei mamei sale de a-l menţine băiat.

Despărţirea permite maturizarea

Întorcîndu-ne la cartea Genezei, aflăm că Iacov şi numeroasa sa familie au revenit de la casa unchiului său. El avea o fată şi 12 fii(care au dat naştere celor 12 triburi ale lui Israel). Fiii şi-au slujit tatăl şi au rămas acasă - cu excepţia unuia dintre ei. Şi acela a devenit patriarhul întregii familii. Numele lui era Iosif. Urmăriţi *arborele genealogic al Genezei:*

Geneza capitolul...			
11	*Terah*	→	A murit.
12	*Avram*	→	Dumnezeu i-a poruncit să-şi părăsească ţara natală.
24	*Isaac*	→	Forţat să-şi părăsească părinţii cînd ei au murit(întîi mama, apoi tatăl).
27	*Iacov*	→	Obligat să-şi părăsească părinţii, fugind de fratele său.
37	*Iosif*	→	Obligat de fraţii săi să-şi părăsească părinţii.

Fiii trebuie să se despartă şi de taţii lor

Pentru că taţii lipsesc adeseori astăzi, nimeni nu accentuează faptul că fiii trebuie să se despartă şi de taţii lor. Singura care o menţionează este Biblia. Aceasta este o parte esenţială în despărţirea de copilărie. Băiatul trebuie să-şi părăsească amîndoi părinţii.

În 1182 se năştea în familia unui italian bogat, comerciant de haine, unul dintre cei mai dedicaţi bărbaţi din istoria creştinismului. El este cunoscut sub numele de Francis de Assisi. Părinţii au vrut ca el să devină cavaler, dar o boală, un pelerinaj la Roma şi o viziune l-au convertit pe Francis către o viaţă de călugăr. Acest lucru nu a fost acceptat de tatăl său. Francis s-a certat cu tatăl său cu privire la bogăţie şi cu privire la dărnicia faţă de săraci.

Într-o zi Francis a înţeles că nu mai putea trăi, avînd convingerile sale, sub acoperişul tatălui său. El a părăsit casa părintească într-o mantie zdrenţuită şi încins cu o frînghie, lucruri pe care le luase de la o sperietoare.

Părăsindu-şi părinţii, el s-a transformat într-un om al lui Dumnezeu. Oamenii au fost atraşi de farmecul şi de smerenia sa. În 1210 el a fondat Ordinul Fraţilor Minori, un ordin monahal care mai tîrziu se va numi Ordinul Franciscan. Deşi nu a fost primul, Francis a dezvoltat ceea ce va fi cunoscut ca **Frăţia (the Friars)**, organizaţia care a revoluţionat ideea de monah. În loc să trăiască doar în mănăstiri, aceşti călugări au lucrat printre oameni în oraşe şi sate, învăţînd, evanghelizînd, ajutînd prin acte caritabile şi daruri de bună voie.

Reîntorcîndu-ne la cartea Genezei, ajungem la viaţa lui Iosif. De copil Iosif era băiatul tatei. Citim: „Iosif, la vîrsta de 17 ani, păştea oile cu fraţii lui; băiatul acesta era cu fiii Bilhei şi cu fiii Zilpei, nevestele tatălui său. Şi Iosif spunea tatălui lor vorbele lor cele rele. Israel iubea pe Iosif mai mult decît pe toţi ceilalţi fii ai săi, pentru că îl născuse la bătrîneţe; şi i-a făcut o haină pestriţă”(Geneza 37:2-3).

La vîrsta de 17 ani Iosif era foarte legat de tatăl său. Lucra pentru tatăl său, trăia în casa tatălui său şi era favoritul tatălui său. Din cînd în cînd mai şi clevetea. Iosif a făcut un raport nefavorabil fraţilor săi.

Cel care cleveteşte este un tip infantil. El raportează negativ superiorului său (în cazul lui Iosif, tatăl său) lucrurile observate. Iosif era atît de legat de tatăl său, încît nu putea privi problema decît din perspectiva acestuia.

Tatăl lui Iosif a întărit legătura cu fiul său dîndu-i o haină scumpă. Desigur, aceasta a iritat pe ceilalţi fii. Dar nu avea importanţă. Iacov era atît de strîns legat de Iosif, încît nu le-a observat iritarea şi nu i-a dat importanţă.

Următorul verset relatează: „Iosif a visat un vis, şi l-a istorisit fraţilor săi, care l-au urît şi mai mult” (Geneza 37:5). În esenţă visul spunea că într-o zi toţi fraţii se vor pleca înaintea lui Iosif. E de necrezut că el a povestit acest vis fraţilor săi. Desigur, visul s-a împlinit, dar a spune fraţilor săi mai mari că într-o zi se vor înclina înaintea lui, nu arată prea multă consideraţie din partea lui Iosif faţă de ei. Apoi el povesteşte despre un vis în care şi tatăl său se înclina înaintea lui. Aceasta a fost ultima picătură. Fraţii săi au complotat mai întîi să-l omoare, apoi s-au răzgîndit şi l-au vîndut unei cete de ismaeliţi.

Mai departe citim: „Iosif a fost dus în Egipt; şi Potifar, dregătorul lui Faraon, căpetenia străjerilor, un Egiptean, l-a cumpărat de la Ismaeliţii care-l aduseseră acolo. Domnul a fost cu Iosif, aşa că toate îi mergeau bine; el locuia în casa stăpînului său, Egipteanul”(Geneza 39.1-2). Prima dată aflăm că Domnul era cu Iosif după ce el şi-a părăsit casa părintească. Şi prima dată cînd Iosif a avut o relaţie personală cu Dumnezeu a fost după ce a părăsit pe ai săi. Atunci abia a luat la cunoştinţă Iosif de valorile etice ale lui Dumnezeu.

Vedeţi, Iosif avea o problemă. El era tînăr, atrăgător şi nevasta lui Potifar a vrut să-l seducă. Dar Iosif a spus: „El nu este mai mare decît mine în casa aceasta, şi nu mi-a oprit nimic, afară de tine, pentru că eşti nevasta lui. Cum aş putea să fac eu un rău atît de mare şi să păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu? Măcar că ea vorbea în toate zilele lui Iosif, el n-a voit să

se culce şi să se împreune cu ea" (Geneza 39:9-10). Aceasta a înfuriat-o pe nevasta lui Potifar. Ea i-a spus lui Potifar că Iosif o hărţuia. Astfel Iosif a fost aruncat în temniţă.

Acest lucru nu s-ar fi întîmplat, dacă el ar fi stat acasă. Tatăl său l-ar fi protejat de „Potifarul" vieţii lui. Acasă, lipit de tatăl său, Iosif ar fi tras concluzia că dacă făcea ce este bine (adică ceea ce credea tatăl său că este bine), atunci lucrurile luau o întorsătură bună. Dar departe de casă, era altceva. Acum el lucra pentru un om care nu avea aceleaşi valori ca şi tatăl său şi care nu privea lucrurile din punctul de vedere al lui Iosif. Iosif trebuia să sufere în loc să fie răsplătit pentru că făcuse ce este bine.

Dar curînd Iosif a fost pus la conducerea închisorii (Geneza 39:21-23). El a învăţat să lucreze, dar nu pentru tatăl său. Lucra acum pentru Dumnezeu. Pentru că a interpretat anumite vise, Iosif a devenit persoana numărul 2 în Egipt. Cînd foametea prezisă de Iosif a sosit, familia lui a fost nevoită să vină în Egipt pentru a găsi hrană. El a devenit patriarhul întregii familii, pentru că Dumnezeu plănuise acest lucru. Din punctul de vedere al lui Iosif, aceasta s-a întîmplat pentru că el a părăsit casa părintească.

Moise îşi părăseşte casa părintească

În două capitole după istoria lui Iosif, ne este prezentată o altă personalitate, un alt lider, un alt bărbat al lui Dumnezeu. Şi despre el aflăm că a luat o decizie care l-a obligat să-i părăsească pe ai săi.

Moise era evreu. El crescuse într-o casă egipteană, fusese hrănit în secret de mama sa în casa fiicei lui Faraon. Dar restul evreilor erau sclavi. Citim: „În vremea aceea, Moise, crescînd mare, a ieşit pe la fraţii săi, şi a fost martor la muncile lor grele. A văzut pe un Egiptean, care bătea pe un Evreu, unul dintre fraţii lui. S-a uitat în toate părţile, şi, văzînd că nu este nimeni, a omorît pe Egiptean şi l-a ascuns în nisip. [...] Faraon a aflat ce se petrecuse, şi căuta să omoare pe Moise. Dar Moise a fugit dinaintea lui Faraon, şi a locuit în ţara Madian" (Exod 2:11-12,15).

În Madian Moise s-a căsătorit şi a avut 2 fii. Din cîte ştim, el nu şi-a mai văzut părinţii niciodată. A rămas pe propriile picioare. Nu mai era protejat ca făcînd parte din casa regală a Egiptului şi a trebuit să muncească pentru a supravieţui. Moise a trebuit să înveţe să-şi împartă viaţa cu o nevastă şi să-şi crească copiii. Dar, mai presus de orice, el a învăţat să se apropie de Dumnezeu.

Am auzit adeseori spunîndu-se că Moise s-a opus planului lui Dumnezeu, că a plecat de acasă prin puterea lui şi nu prin puterea lui Dumnezeu. Poate e aşa, dar remarcaţi că Dumnezeu nu a ales pe un alt israelit pentru a elibera poporul din robie. Dumnezeu a ales pe omul care devenise bărbat - pe cel care părăsise casa părintească.

Poate aţi observat şi un alt aspect. Cei mai mulţi dintre oamenii lui Dumnezeu nu au dorit să părăsească pe ai lor. Ei au trebuit să aleagă această alternativă ca urmare a unor împrejurări care i-au *forţat* să plece. Iosif s-a lăudat faţă de fraţii săi şi a fost obligat să-şi părăsească tatăl. Moise a ucis un egiptean şi a fost nevoit să plece de acasă. Dar şi acei *forţaţi* de împrejurări să plece de acasă au devenit bărbaţi. Concluzia este că pentru a deveni bărbat, băiatul trebuie să plece de acasă. Important este să plece de lîngă ai lui, chiar dacă această decizie nu este întotdeauna luată de bunăvoie, fiind uneori impusă de împrejurări.

Daniel a fost obligat să plece de acasă

Povestea lui Daniel este puţin diferită. El nu a făcut nimic care să-l oblige să plece. El a fost luat de acasă pantru a servi pe împăratul Babilonului, cînd babilonienii au cucerit Ierusalimul (Daniel 1:1-6). Daniel nu plecase niciodată de acasă. Cînd s-a trezit pe pămînt străin, slujind un rege străin, Daniel a trebuit să ia unele decizii care acasă nu ar fi fost necesare. Citim: „Daniel s-a hotărît să nu se spurce cu bucatele alese ale împăratului şi cu vinul pe care-l bea împăratul, şi a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce" (Daniel 1:8).

Acasă fiind, Daniel putea trăi evlavios fără probleme. Nu este nici o poruncă în Biblie care să afirme că trebuie să fii vegetarian şi să bei numai apă. Dar Daniel a ales să trăiască astfel pentru Domnul. Nu este o problemă pentru un băiat să aleagă un stil de viaţă asemănător celui al părinţilor săi. Dar, odată plecat de acasă, este altceva. Acum stilul său de viaţă este o alegere personală, nu mai este alegerea părinţilor săi. Trebuie să lupte pentru acest mod de viaţă şi trebuie să-l apere. Acum stîrneşte împotrivire, în loc de răsplată. Acest nou mod de viaţă obligă pe băiat să gîndească, să ia decizii, să-şi asume propriile valori şi să suporte consecinţele acţiunilor sale. Din acest aluat este făcut un bărbat - şi acest material nu se găseşte în casa părintească.

Împrejurările variază, despărţirea rămîne o constantă

În ecuaţiile matematice există variabile (care pot fi schimbate) şi constante (care nu pot fi schimbate). Împrejurările în care omul lui Dumnezeu se desparte de ai săi sînt variabile. Despărţirea este o constantă.

- *Samuel* a fost despărţit de părinţii săi datorită legămîntului pe care l-a făcut mama sa (1Samuel 1:21-28).
- *David* a fost despărţit de părinţii săi pentru a deveni purtătorul de arme al împăratului Saul (1Samuel 16:17-22), chiar dacă Dumnezeu îl chemase mai devreme (vezi versetele 6-13).
- *Ionatan* s-a despărţit emoţional de tatăl său, înainte ca Dumnezeu să-l folosească pentru a-l ajuta pe David (1Samuel 20).
- *Apostolii Iacov şi Ioan* s-au despărţit de tatăl lor pentru a urma pe Hristos.Citim: „Îndată i-a chemat; şi ei au lăsat pe tatăl lor Zebedei în corabie cu cei ce lucrau pe plată, şi au mers după El" (Marcu 1:20).
- *Apostolul Pavel* a fost despărţit de ai săi prin convertirea sa. Nu se spune nimic în Biblie despre părinţii lui Pavel, dar ei făceau parte, probabil, din „sinagoga oamenilor liberi" care l-a omorît cu pietre pe Ştefan (Fapte 6:9, Pavel fiind originar din Cilicia). Era o sinagogă de evrei cetăţeni liberi. Aceştia fuseseră eliberaţi, probabil, de Roma cu mult timp înainte. Zelul lui Pavel pentru credinţa sa era evident în convergenţă cu convingerile familiei sale şi ale prietenilor săi (Fapte 7:58; 8:1). Convertirea sa a însemnat despărţirea de toate acestea.

Isus a ales să plece de acasă

Ca şi ceilalţi băieţi care au devenit bărbaţi, Isus a părăsit casa părintească. Dar, spre deosebire de majoritatea dintre ei, El nu a fost obligat să plece. Dimpotrivă. Familia Sa ar fi vrut ca El să rămînă. Iosif a murit probabil cînd Isus avea între 12 şi 30 de ani (de vreme ce nu se spune nimic despre el în momentul în care lucrarea lui Isus a devenit publică). Deci, asemenea oricărui băiat evreu cuminte, Isus a învăţat o meserie, meseria tatălui său vitreg: tîmplăria. Probabil că El a trebuit să cîştige pentru mama Sa şi pentru fraţii şi surorile Lui vitrege. Dar cînd a sosit timpul să se prezinte lumii, Isus S-a despărţit de familia Sa.

Fiind Dumnezeu (Ioan 10:30) şi Dumnezeu-Om (Ioan 1:14) Isus este exemplul omului desăvîrşit (Ioan 1:18; Filipeni 2:5-11; Evrei 4:15). Chiar după ce a plecat de acasă, după ce a fost botezat de Ioan Botezătorul şi după ce a petrecut 40 de zile în pustie fiind ispitit de Satan, mama lui Isus continua să creadă că El trebuia să i se supună.

Apostolul Ioan scrie: „A treia zi s-a făcut o nuntă în Cana din Galilea. Mama lui Isus era acolo. Şi la nuntă a fost chemat şi Isus cu ucenicii Lui. Cînd s-a isprăvit vinul, mama lui Isus I-a zis: «Nu mai au vin.» Isus i-a răspuns: «Femeie, ce am a face Eu cu tine? Nu Mi-a venit încă ceasul»" (Ioan 2.1-4). Aparent, supunerea băiatului perfect (Luca 2:52) nu mai era potrivită pentru bărbatul perfect. Isus Şi-a părăsit familia şi plecarea Lui de acasă a fost un exemplu care arată ce trebuie să faci pentru a deveni bărbat.

Cînd S-a întors în oraşul natal iată ce s-a întîmplat: „Isus a plecat de acolo, şi S-a dus în patria Lui. Ucenicii Lui au mers după El. Cînd a venit ziua Sabatului, a început să înveţe pe norod în sinagogă. Mulţi, cînd Îl auzeau, se mirau şi ziceau: «De unde are El aceste lucruri? Ce fel de înţelepciune este aceasta, care I-a fost dată? Şi cum se fac astfel de minuni prin mîinile Lui? Nu este acesta tîmplarul, feciorul Mariei, fratele lui Iacov, al lui Iose, al lui Iuda şi al lui Simon? Şi nu sînt surorile Lui aici între noi? " Şi găseau o pricină de poticnire în El. Dar Isus le-a zis: «Un prooroc nu este dispreţuit decît în patria Lui, între rudele Lui şi în casa Lui»" (Marcu 6:1-4).

Pilda lui Hristos despre fiul risipitor (Luca 15:11-32) se referă la compasiunea lui Dumnezeu Tatăl faţă de cei păcătoşi care se pocăiesc. Ea nu se referă în special la bărbaţi. Dar remarcaţi că Isus a ales o situaţie în care fiul problemă este cel care a rămas acasă. Fiul care a plecat în nebunia lui s-a întors înţelept şi această înţelepciune nu putea fi cîştigată dacă ar fi rămas acasă.

Principiile rezultate din Biblie sînt:

- Separarea precede maturizarea.
- Instinctul matern care tinde să lege strîns trebuie „rupt" de către fiu.

Deci, trecerea de la stadiul de băiat la cel de bărbat presupune părăsirea căminului părintesc. Despărţirea poate fi şi fizică, dar cea mai importantă este despărţirea emoţională şi spirituală de amîndoi părinţii.

Separarea de părinţi nu este singurul aspect al tranziţiei. Despărţirea este doar primul pas.

Capitolul doi

Băiatul învaţă să muncească

Muncesc prea mult. Aşa a făcut şi tatăl meu. A munci este o parte din moştenirea mea olandeză. Am observat că atunci cînd fac ceva nu simt nevoia să mă întreb dacă realizez ceva cu adevărat important. Cînd lucrez simţurile mele sînt amorţite şi conştiinţa adoarme. Dar, într-o zi, am primit un semnal care m-a făcut să-mi pun sub semnul întrebării atitudinea mea.

Urmărit de KGB

Sînt misionar. Am călătorit mult în Rusia şi Europa Centrală. Am început mai demult, cînd aceste locuri se aflau după Cortina de Fier a comunismului. În acea vreme Europa Centrală se numea Europa de Est şi la răsărit de ea se afla un vast imperiu numit Uniunea Sovietică. Fiecare călătorie în aceste locuri era plină de tensiune, pentru că orice misiune creştină era ilegală. Riscul pentru noi era de a fi reţinuţi pentru scurtă vreme şi apoi expulzaţi din ţară fără dreptul de a mai reveni. Cei care ne invitaseră îşi asumau un risc mai mare.

Ei îşi puteau pierde slujbele, familiile lor puteau fi persecutate sau puteau fi aruncaţi în închisoare. Nu eram contrabandist, eram învăţător. În timpul comunismului a te aduna în grup cu scopul de a da învăţături creştine era strict interzis.

Aceasta presupunea să fim foarte atenţi şi să ne asigurăm că nu eram urmăriţi. În U.R.S.S. eram totdeauna întîmpinaţi la aeroport de cineva de la organizaţia de turism intern (Soviet Intourist), conduşi la un hotel şi ni se repartiza o cameră care era, desigur, conectată la sistemele de ascultare. Unul dintre misionari a deschis din greşeală o uşă la un etaj inferior al hotelului şi a descoperit o cameră plină cu magnetofoane ale căror role uriaşe se învîrteau încet.

Înainte de a-i contacta pe credincioşii ruşi trebuia să ne asigurăm că KGB - ul nu era pe urmele noastre. Scopul nu era de a scăpa de urmăritori, pentru că aceasta ar fi trezit suspiciuni şi a doua zi ne-ar fi urmărit 3-4 persoane mai experimentate. Dacă eram urmăriţi trebuia să renunţăm la misiunea noastră şi să încercăm din nou a doua zi.

Această procedură ne lua cel puţin 3 ore zilnic. Trebuia că căutăm feţe cunoscute. Ne plimbam pe străzi necirculate, ne întorceam brusc şi schimbam direcţia de mers pentru a vedea dacă eram urmăriţi. Bineînţeles, făceam acestea în timp ce ne uitam pe o hartă, pentru a părea nişte turişti zăpăciţi. Mergeam cu metroul şi, în staţie, coboram în ultima clipă înainte de a se închide uşa. Dacă cineva sărea după noi, eram conştienţi că erau pe urmele noastre. De cele mai multe ori am fost în măsură să-i convingem că eram turişti, aşa că nu s-au mai obosit să ne urmărească.

Am fost urmărit în repetate rînduri, dar cel mai rău a fost în Kiev. Împreună cu traducătorul meu am zburat la Moscova, apoi de la Moscova la Kiev. În Kiev am fost urmăriţi în fiecare zi. În seara în care am ajuns am făcut o mică plimbare în parcul din apropierea hotelului şi ni s-a părut că am văzut doi bărbaţi care ne urmăreau. A doua zi, dimineaţă, la micul dejun, un agent KGB deghizat a stat cu noi la masă.

În U.R.S.S. era ceva obişnuit ca la aceeaşi masă să se aşeze şi persoane care nu au venit împreună, pe măsură ce restaurantul devenea aglomerat. Aceasta pentru că adeseori singurul loc unde puteai mînca era la restaurantul hotelului în care locuiai.

Era dimineaţa devreme. Eu, traducătorul şi un om de afaceri eram singuri în restaurant, cînd chelnerul a adus pe cineva la masa noastră. El ne-a povestit că este originar din Kiev, pe care l-a părăsit cînd era copil; că a crescut în New York şi acum, după 20 de ani, se întorsese să-şi viziteze rudele. A vorbit în ruseşte cu translatorul şi în engleză cu mine. Ne-a întrebat, printre altele, cine eram şi ce făceam acolo. Tipul cunoştea toate echipele de fotbal american din colegiile şi liga profesionistă. El ştia mai multe noutăţi din America decît ştiam eu însumi.

Cînd a plecat, translatorul mi-a spus: „Interesant ! Nu a mai fost în Rusia de cînd era copil şi totuşi vorbeşte ruseşte fără accent. Eu am plecat doar de 8 ani şi am deja accent străin". Am adăugat: „Da, a mai spus că a trăit 20 de ani în New York, că a crescut şi învăţat engleză acolo, dar vorbea mai degrabă ca un american din vestul mijlociu, nici urmă de accent new-yorkez".

Zi de zi am fost urmăriţi. Într-o seară am fost la un concert, sperînd să-i convingem că eram turişti. O doamnă de la KGB s-a aşezat lîngă translator şi l-a bombardat cu acelaşi fel de întrebări.

Într-o zi am crezut că eram liberi. Ajunsesem la vreo 15m de apartamentul unde ne aştepta grupul (şi ne aşteptase toată săptămîna). Deodată am fost opriţi de 2 poliţişti în uniformă. A fost ciudat pentru că se părea că agenţii KGB nu poartă niciodată uniforme. Poliţiştii ne-au întrebat ce căutam acolo. Translatorul i-a răspuns că sîntem turişti şi admirăm împrejurimile. Ne-au spus că nu e nimic de văzut acolo şi că trebuie să ne întoarcem la hotel. În acest timp am observat un bărbat în civil care stătea la 6 m în spatele poliţiştilor. Nu am avut ce face, a trebuit să renunţăm din nou la întîlnire şi să ne întoarcem la hotel. În faţa hotelului, lîngă o maşină, l-am zărit pe individul în civil care fusese în spatele poliţiştilor.

KGB-ul voia să se asigure că ne-am întors. Două săptămîni am fost urmăriţi în fiecare zi. Nu ne-am întîlnit cu cei care ne aşteptau, nu am dat învăţătură şi am plecat frustraţi.

Am muncit într-adevăr? Dacă aş fi dat învăţătură, aş fi răspuns afirmativ. Dar noi am petrecut majoritatea timpului în camera de hotel, nefăcînd nimic altceva decît scriind bileţele (ca să nu fim auziţi de cei care ne ascultau) despre ce vom face în continuare. Călătoria a costat mult. A trebuit mult timp pentru a obţine viza pentru URSS. Ne-a luat mult timp pregătirea materialului pentru cursuri şi a trebuit să memorăm acest material pentru că notiţele ar fi atras atenţia urmăritorilor noştri. Şi ce-am realizat? Am petrecut 2 săptămîni în camera de hotel înţesată de microfoane.

Bărbatul hotărăşte să muncească

Reiese clar din Scriptură că bărbatul munceşte. Un băiat nu va deveni niciodată bărbat dacă nu decide să lucreze. Dar ce înseamnă mai exact a munci?

Ce este munca?[1]

Cum poate şti un bărbat dacă are o slujbă potrivită?

Este suficient a munci doar în domeniul profesional?

Trebuie să ne preocupe cît de mult cîştigăm?

Cum ne putem face munca pentru Dumnezeu?

Rezultatul muncii are valoare?

Ar trebui ca slujba pe care o am să-mi asigure nevoile?

Dar dacă nu-mi place munca pe care o prestez?

Ce este mai important: procesul muncii sau produsul ei?

Se pare că în privinţa muncii domneşte confuzia

Actorul Tom Cruise a condensat confuzia ce domneşte în privinţa muncii afirmînd: „Un instructor mi-a spus că există doar patru ocupaţii demne de un bărbat: actor, cîntăreţ de rock, pilot de avioane militare sau preşedinte al Statelor Unite”.[2]

Îmi amintesc că în 1960, student fiind, m-am întrebat cum ne vor privi copiii noştri cînd vor ajunge la vîrsta liceului. Iată cum ne văd ei prin ochii lui Neil Howe şi Bill Strauss:

> Se pare că aţi pierdut complet din vedere perspectiva emoţională asupra eticii muncii. Vă cheltuiţi toţi banii pe ultima soluţie de scos petele, pe cel mai recent tratament al calviţiei sau pe mîntuirea religioasă instantanee livrată la TV după miezul nopţii. Căutaţi totdeauna cea mai uşoară cale, imaginîndu-vă că e mult mai simplu să foloseşti aspiratorul, decît să mănînci fără a da fărîmituri pe jos. Viziunea voastră îngustă a produs o cultură de idei mai dăunătoare decît orice joc pe computer, în care noi risipim o oră. Lăcomia cu care consumaţi manualele de autoajutorare, urmaţi reţetele de slăbire ale starurilor şi citiţi biografiile de scandal - toate acestea demonstrează cît de

puţin suflet puneţi în fiecare lucru. Vi s-a dat totul şi apoi aţi început să confundaţi căutarea perfecţiunii ideologice cu lenea autoindulgentă.[3]

Pentru a completa tabloul trebuie să adaug că există o inversiune de roluri - sau cel puţin o confuzie a rolurilor - datorită mişcării feministe. Cel mai bun rezultat îl găsim în cartea lui Pierre Mornell: *Pasive Men,Wild Women* (Bărbaţi pasivi, femei sălbatice). El scrie:

Inversarea rolului femeilor a fost accelerat recent de numeroşi factori, dintre care trei mai importanţi:

1. Controlul naşterilor. Majoritatea am uitat că în urmă cu 200 de ani fiecare familie avea în medie cîte 8 copii. Astăzi media este mai mică de 2 copii pentru fiecare familie. De fapt, una din patru femei care a absolvit colegiul în Statele Unite nu are copii. Prin contracepţia modernă femeia poate face o alegere în privinţa familiei sale, hotărînd să nu aibă copii sau să aibă puţini copii.

2. Rata divorţului în Statele Unite. Trecînd rapid în revistă cîteva statistici incredibile asupra ratei divorţului în America constatăm că în 1890 s-au încheiat 570.000 de căsătorii şi s-au produs 33.461 divorţuri, adică 1 divorţ la 17 căsătorii. Astăzi, aproape 100 de ani mai tîrziu, se încheie anual aproape 2 milioane de căsătorii şi se produc 1 milion de divorţuri, o rată de 2:1.

3. Slujbe pentru femei. Luînd în considerare cele de mai sus nu este de mirare că asistăm la un influx uimitor de femei pentru piaţa muncii. Acest influx a apărut ca urmare a necesităţii economice, cît şi ca urmare a căutării unei vieţi independente. De asemenea a apărut ca urmare a faptului că mai multe femei au un număr mic de copii sau nu au copii. Oricare ar fi cauza, creşterea numărului de femei care lucrează în ultimii 30 de ani este una dintre cele mai semnificative schimbări sociale ale timpului nostru.

   În ultimii 30 de ani numărul nevestelor care lucrează în America a crescut cu 205 %. Astăzi majoritatea mamelor care au copii de vîrstă şcolară - de la 6 la 17 ani - lucrează în afara casei. De fapt, majoritatea femeilor adulte din Statele Unite lucrează. Este pentru prima oară în istorie. Acest fapt a schimbat dramatic rolurile tradiţionale ale bărbatului şi femeii.

   Bărbatul nu mai este singurul care asigură hrana, adăpostul şi protecţia fizică. El a fost văduvit de rolul său vechi de secole.[4]

   Creşterea numărului femeilor care lucrează arată astfel:[5]

Procentul mamelor care lucrează din totalul mamelor	1960	1970	1980	1990
cu copii sub 6 ani	20 %	32 %	47 %	60 %
cu copii între 6 şi 17 ani	43 %	51 %	64 %	76 %

După călătoria la Kiev am cercetat Scriptura pentru a vedea ce spune despre muncă. Biblia ne dă cîteva valori care ne ajută să distingem prin ceaţa care domneşte astăzi pe piaţa

muncii. Am descoperit ce trebuie să înveţe un băiat despre muncă pentru a deveni bărbat. Nu sugerez că principiile enumerate mai jos ar alcătui o listă exhaustivă, dar ele oferă cîteva idei:

Cele şapte principii despre muncă pe care trebuie să le înveţe un băiat pentru a deveni bărbat

 # 1: Munca nu este nici bună nici rea în sine.

Definiţie: Munca este consumul voluntar de energie cu scopul atingerii unui ţel. În dicţionarul *Webster* găsim următoarea definiţie: „activitate în care cineva îşi exercită facultăţile la nivel maxim pentru a face sau a obţine ceva".[6]

Băiatul consideră munca bună sau rea în sine. El poate spune:"Am o slujbă bună" atunci cînd slujba respectivă nu presupune prea mult efort sau este bine plătită sau şi una şi alta. Alteori băiatul se poate plînge: „Am o slujbă proastă" dacă situaţia este inversă. S-ar putea face şi alte precizări, dar, în esenţă, băiatul tinde să considere munca în sine bună sau rea.

Munca este o activitate care cere energie - intelectuală, emoţională, fizică sau mintală – în funcţie de ceea ce alegem să facem. Evident activitatea poate fi bună sau rea, dar simplul fapt că munca există nu poate fi încadrat în nici una din cele două categorii.

#2: Munca pe care o face Dumnezeu este totdeauna bună.

Moise a scris: „Dumnezeu S-a uitat la tot ce făcuse; şi iată că erau foarte bune. Astfel a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a şasea. Astfel au fost sfîrşite cerurile şi pămîntul, şi toată oştirea lor. În ziua a şaptea Dumnezeu Şi-a sfîrşit lucrarea, pe care o făcuse; şi în ziua a şaptea S-a odihnit... şi a sfinţit-o, pentrucă în ziua aceasta S-a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise şi o făcuse" (Geneza 1:31-2:3).

Cuvîntul folosit pentru muncă este aici *makalah* care înseamnă a face ceva sau a fi productivi. Acest cuvînt derivă din altul care înseamnă îngeri sau mesageri - cineva trimis undeva pentru a îndeplini ceva. Mai înseamnă „lucrător" sau „lucrare".[7] Deci munca lui Dumnezeu este totdeauna creativă şi are o finalitate pozitivă.

Băiatul nu va considera munca lui Dumnezeu ca fiind totdeauna bună. Dacă este întrebat, va răspunde afirmativ, dar, în realitate, el nu apreciază lucrarea lui Dumnezeu ca fiind bună. E uşor să spui Dumnezeu ne-a creat, ne-a iubit şi a murit pentru noi, deci lucrarea lui Dumnezeu este bună. Dar lucrarea Lui nu e doar atît.

Dumnezeu a construit grădina Edenului. Dumnezeu a blestemat-o. Dumnezeu a distrus majoritatea fiinţelor vii printr-un potop. Dumnezeu a făcut un plan pentru Avraam şi poporul evreu. Dumnezeu a distrus Sodoma pentru desfrîul ei. Dumnezeu i-a scos pe evrei din robia Egiptului. Dumnezeu a distrus pe canaaniţi. Dumnezeu a ridicat Babilonul, pe medo-perşi, pe greci şi pe romani. Dumnezeu îşi zideşte Trupul Său - Biserica. Dumnezeu îi disciplinează pe credincioşi. Dumnezeu permite suferinţa în viaţa noastră. Dumnezeu va aduce un necaz mare şi o mare parte a pămîntului va fi distrusă. Dumnezeu va trimite din nou pe Hristos pe pămînt şi la a doua Sa venire toţi necredincioşii vor fi omorîţi. Toate acestea sînt, prin definiţie, lucrări bune.

#3. Nu putem adăuga nimic lucrării lui Dumnezeu.

Solomon a înţeles: „Am ajuns la cunoştinţa că tot ce face Dumnezeu dăinuieşte în veci, şi la ceea ce face El nu mai este nimic de adăugat şi nimic de scăzut, şi că Dumnezeu face aşa pentru ca lumea să se teamă de El" (Eclesiastul 3:14).

David spune:"Dacă nu zideşte Domnul o casă, degeaba lucrează cei ce o zidesc; dacă nu păzeşte Domnul o cetate degeaba veghează cel ce o păzeşte" (Psalmul 127:1, *vezi şi* Matei 16:18; Faptele Apostolilor 2:39; 18:10; Psalmul 115:3).

Băiatul, chiar băiatul adult, crede că lucrarea lui are o valoare independentă. El îşi consideră munca separată de Dumnezeu, ca adăugîndu-se lucrării Sale. De exemplu băiatul este tîmplar şi face un scaun. El îl construieşte separat de Dumnezeu. Îl vede ca avînd valoare, de aceea crede că a adăugat ceva lucrării lui Dumnezeu. El va gîndi în acelaşi mod cînd va face o lucrare caritabilă, cînd va aduce pe cineva la Hristos sau cînd va preda un studiu biblic. Un băiat va considera întotdeauna că lucrarea lui completează lucrarea lui Dumnezeu.

Devenind bărbat, băiatul înţelege că de la începutul pînă la sfîrşitul timpului şi în veşnicie singurele realizări adevărate sînt ale lui Dumnezeu. Indiferent cît de greu lucrăm sau cîte ţeluri ne fixăm, nu este posibil să adăugăm ceva lucrării lui Dumnezeu. Pentru că băiatul crede că poate adăuga lucrării lui Dumnezeu, el va încălca adesea căile *lui* Dumnezeu pentru a realiza ceva *pentru* Dumnezeu. Crezînd că poate contribui la lucrarea lui Dumnezeu, el consideră că lucrarea lui personală este foarte importantă. De fapt, va tinde să considere că munca sa este mult mai importantă, decît oricare alt angajament al vieţii sale. Băiatul s-ar putea simţi îndreptăţit să-şi neglijeze familia sau prietenii sau alte responsabilităţi, pentru lucrarea pe care o face pentru Domnul.

De pildă cunosc un băiat adult care a crezut că nevasta îl împiedica să lucreze pentru Dumnezeu. El dorea să conducă grupuri, să călătorească, să facă lucrarea lui Dumnezeu, dar soţia sa nu era de acord. Atunci el a tras concluzia că Dumnezeu îl conducea către divorţ, pentru că soţia lui îl împiedica să-I slujească. Deci, iată cazul unui băiat adult care a crezut că a-I sluji lui Dumnezeu înseamnă a adăuga lucrării Lui. Astfel, el a concluzionat că lucrarea sa era atît de importantă, încît putea să eludeze poruncile lui Dumnezeu pentru a îndeplini lucrarea lui Dumnezeu.

#4: Putem participa la lucrarea lui Dumnezeu.

Pavel le reamintea corintenilor: „Eu am sădit, Apolo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească: aşa că nici cel ce sădeşte, nici cel ce udă nu sînt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească. Cel ce sădeşte şi cel ce udă sînt totuna; şi fiecare îşi va lua răsplata după osteneala lui. Căci noi sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu. Voi sînteţi ogorul lui Dumnezeu, clădirea lui Dumnezeu" (1 Corinteni 3:6-9).

Deşi nu putem adăuga lucrării lui Dumnezeu, noi putem fi implicaţi împreună cu Dumnezeu în ceea ce face El. Gîndind că putem adăuga lucrării lui Dumnezeu, ne dovedim a fi băieţi. Băiatul crede că munca lui este foarte importantă, de aceea priveşte lucrările altora ca fiind concurente. Ca urmare, este tentat să formeze grupuri care îşi definesc identităţi independente de alte grupuri - biserici concurente, misiuni concurente, politici concurente,

corporaţii concurente. Astfel s-a întîmplat în Corint. Dar Pavel spune că noi sîntem lucrători împreună cu Dumnezeu, lucrînd împreună la ceea ce zideşte Dumnezeu - participînd la lucrarea Sa, nu adăugîndu-i ceva.

Lucrarea lui Isus Hristos este desăvîrşită pentru că a fost o participare desăvîrşită la lucrarea Tatălui. Citim: „Isus le-a zis: « Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis şi să împlinesc lucrarea Lui »" (Ioan 4:34). Şi înaintea morţii Sale, El S-a rugat Tatălui astfel: „Eu Te-am proslăvit pe pămînt, am sfîrşit lucrarea pe care Mi-ai dat-o s-o fac" (Ioan 17:4).

Întrebările pe care şi le pune un bărbat în legătură cu munca sa, diferă de cele ale băiatului. Băiatul se întreabă: „Ce pot face pentru Dumnezeu? Ce aş putea aduce nou lumii? Ce pot face pentru ca lumea să devină un loc mai bun pentru copiii şi nepoţii mei?". Bărbatul se întreabă: „Ce face Dumnezeu şi cum mă pot implica în lucrarea Sa?".

Îndreptarea lumii nu este misiunea noastră

Nu pot găsi nimic în Noul Testament care să sugereze măcar că apostolii sau Hristos ar fi încercat să îndrepte lumea sau să o transforme într-o lume mai bună. Isus Hristos nu a încercat niciodată să-Şi schimbe cultura în care a trăit pe pămînt. El nu a încercat să o îmbunătăţească, s-o îndrepte sau s-o schimbe. Isus S-a folosit de ea, a comunicat prin ea, pentru ea şi cu ea, dar nu a încercat s-o remodeleze. El a mers în sinagogă şi la Templu şi a trimis pe oameni la preoţi. Dar sinagogile şi preoţii aparţineau culturii, nu erau biblice. Majoritatea preoţilor nu făceau parte din sistemul levitic prescris de Biblie. Templul era controlat de saducheii liberali, iar sinagogile fuseseră iniţiate de farisei, ca locuri alternative de închinare. Acestea nu erau aprobate de Vechiul Testament care avertizează constant împotriva locurilor alternative de închinare. Isus nu le-a folosit pentru că erau biblice, ci pentru că aparţineau culturii. El nu a încercat să le schimbe, ci pur şi simplu le-a folosit. Cunoscînd cultura, s-a folosit de ea, a înţeles modul de gîndire şi sentimentele culturii, dar nu a fost influenţat de ea. Din punct de vedere social el aparţinea acelei culturi, dar nu şi din punct de vedere moral. A trăit în cultura vremii respective, dar cultura respectivă nu era parte din el.

Isus Hristos a comunicat în mijlocul culturii sale. El nu a activat ca şi cum ar fi putut comunica mai bine evanghelia, dacă ar fi trăit într-o cultură mai bună. A predicat în cea mai grea cultură posibilă - de o religiozitate puternică şi conservatoare. Totuşi, nu a încercat vreodată s-o schimbe şi nici n-a sugerat vreodată ucenicilor Săi să încerce s-o schimbe, pentru a-şi face misiunea mai uşoară.

Apostolul Pavel nu a încercat niciodată să-şi schimbe guvernul. Şi Pavel era cetăţean roman. Cu toate că ar fi avut capacitatea şi puterea reală de a-şi influenţa guvernul. Şi era într-adevăr un guvern rău ! Romanii crucificau oameni în dreapta şi-n stînga, îi aruncau pe deţinuţi la lei, şi aveau gladiatori care se ucideau între ei pentru amuzamentul oficialilor. Ei aveau sacrificii umane, practicau prostituţia în cadrul unor rituri religioase şi avea băi publice pentru orgii sexuale. Totuşi Pavel nici măcar nu a menţionat vreunul dintre aceste lucruri. Apostolul a vorbit în locuri publice, a predicat credincioşilor şi necredincioşilor deopotrivă, s-a adresat liderilor politici, dar nu a sugerat niciodată că ei trebuiau să se ocupe de imoralitatea societăţii umane. El a vorbit doar despre mîntuire şi despre maturitate prin Mîntuitorul crucificat şi înviat mai apoi, Domnul Isus Hristos. Pavel nu a afirmat că relele sociale erau bune, doar că acestea nu erau suficient de importante, pentru a merita timpul său. Mai curînd el spune: „Fac totul pentru Evanghelie, ca să am şi eu parte de ea" (1 Corinteni 9:23).

Pavel nu a considerat că aceasta era o misiune încredinţată numai lui, ci întregii biserici. El îi învaţă pe Timotei (2Timotei 2:1-3) şi pe Tit (Tit 1:5) să facă şi ei la fel. I-a încurajat pe tesaloniceni în acelaşi sens. Aposolul Pavel a înţeles porunca lui Hristos de a face ucenici din toate neamurile (Matei 28:19), ca fiind o poruncă pentru întreaga biserică. Şi la fel au considerat toţi ceilalţi apostoli. În Scriptură tot ce citim despre apostoli este legat de facerea de ucenici şi ei au orientat şi biserica în această direcţie.

Nici unul dintre apostoli nu a sugerat că vreun credincios ar trebui să se implice în corectarea relelor sociale ale culturii respective. A face un scop din corectarea aspectelor pământeşti, acordă acestora o importanţă care nu-şi găseşte justificare biblică.

Ce face un bărbat adevărat

Hristos şi apostolii au pus accentul pe două aspecte, fără ca vreunul dintre ele, să fie mai important decît celălalt:

A: Evanghelia, căutarea şi creşterea oamenilor pentru Hristos - facerea de ucenici dintre cei pierduţi (Matei 28:18-20; Luca 15:1-7; 1 Corinteni 9:23; 2 Timotei 2:2) şi ;

B: Facerea binelui, înmulţirea şi răspîndirea neprihănirii lui Dumnezeu, făcînd fapte neprihănite şi fiind sfinţi (Matei 5:7; 1Corinteni 6:9-10; Galateni 5:22-23). Isus a spus: „Dacă Mă iubiţi, veţi păzi poruncile Mele” (Ioan 14:15).

Din experienţă am constatat că majoritatea bărbaţilor adevăraţi împlinesc B la slujbă, A ca voluntariat şi ambele acasă. Desigur, sînt şi excepţii, dar majoritatea bărbaţilor lui Dumnezeu pe care-i cunosc îşi folosesc munca pentru a arăta neprihănirea lui Dumnezeu. Ei se străduiesc să ofere clienţilor o afacere cinstită, nu-şi înşeală şefii, nu răspund cu rău pentru rău colegilor cu care se află în concurenţă. Relaţiile de evanghelizare şi ucenicizare apar individual sau în grupuri în afara slujbei - în familie, la Şcoala Duminicală, în grupuri de studiu biblic sau în întîlniri cu persoane sau cu grupuri. Munca le asigură o bază morală şi un exemplu. O slujire cu caracter general (cea de la punctul B) permite şi susţine o slujire specifică (cea de la punctul A).

Specificul va diferi funcţie de darurile cu care ne-a înzestrat Dumnezeu, dar bărbaţii nu vor întreba: „Ce poate face ţara pentru mine?” sau „Ce pot să fac pentru ţara mea?, ci: „Ce face Dumnezeu şi cum mă pot implica în lucrarea Sa?”.

#5: Ceea ce dă valoare muncii nu este slujba în sine, ci felul în care este prestată.

Pavel spunea colosenilor: „pentru ca astfel să vă purtaţi într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiţi plăcuţi în orice lucru: aducînd roade în tot felul de fapte bune, şi crescînd în cunoştinţa lui Dumnezeu” (Coloseni 1:10).

Corintenilor le-a scris: „Deci, fie că mîncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva: să faceţi totul pentru slava lui Dumnezeu” (1 Corinteni 10:31; *vezi şi* Faptele Apostolilor 9:36; 1 Tesaloniceni 5:13; Galateni 6: 10).

Nu există ocupaţii bune sau profesii bune. Nu este mai bine să fii predicator, decît zidar. Nu este mai bine a fi misionar, decît a fi mecanic. Slujba mea nu este mai bună decît a ta. Singurele diferenţe între munca mea şi a ta sînt date de atitudinea, moralitatea, mentalitatea şi scopul pe care le avem în slujbele noastre. Mare parte din viaţa Sa pămîntească Isus Hristos a fost tîmplar (Marcu 6:3) în timp ce saducheii erau preoţii care conduceau templu. Dar saducheii călcau Legea şi erau funcţionari imorali, în timp ce Isus Hristos „creştea în înţelepciune, în statură, şi era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor" (Luca 2:52).

Pavel a confecţionat corturi cea mai mare parte a vieţii lui, în timp ce fariseii şi iudaizatorii construiau şi conduceau sinagogi. Dar Pavel era un om al lui Dumnezeu, iar religioşii farisei erau nişte făţarnici. Avraam a fost toată viaţa crescător de oi, totuşi el este primul exemplu de credincioşie din Biblie (Geneza 15:6). Foarte puţini dintre oamenii lui Dumnezeu din Biblie erau slujitori ai bisericii sau misionari angajaţi oficial. Pe lista eroilor credinţei din Evrei 11 nu apare nici un preot sau persoană cu slujbă clericală.

Cu privire la răsplătirile veşnice Pavel scrie: „Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea care a fost pusă, şi care este Isus Hristos. Iar dacă clădeşte cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fîn, trestie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe faţă: Ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. Şi focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va primi o răsplată. Dacă lucrarea lui va fi arsă, îşi va pierde răsplata. Cît despre el, va fi mîntuit, dar ca prin foc" (1 Corinteni 3:11-15; *vezi şi* Matei 5:16; 16:27; Marcu 17:34; Ioan 6:27; 1 Corinteni 15:58; 2 Ioan 8).

În acest pasaj Pavel arată că nu ceea ce construim este important, ci materialul din care construim. Pot construi o biserică, şcoli biblice, organizaţii misionare, dar dacă le construiesc din lemn, fîn sau trestie - spirituale, ele vor arde şi nu va rămîne nimic la scaunul de judecată al lui Hristos. Dar orice lucrare construită din aur, argint sau pietre preţioase - spirituale, va dăinui veşnic.

Să presupunem că un bărbat este angajat într-o slujbă pe care o urăşte pentru că este plictisitoare, obositoare şi frustrantă. Dacă nu-şi poate schimba slujba, el trebuie să-şi schimbe modul în care lucrează. Băiatul lucrează pentru şeful său, bărbatul lucrează pentru Hristos. Isus a spus: „Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă. Luaţi jugul Meu asupra voastră, şi învăţaţi de la Mine, căci Eu sînt blînd şi smerit cu inima; şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun, şi sarcina Mea este uşoară" (Matei 11:28-30; *vezi şi* Romani 16:12 şi 1 Corinteni 16:16). Isus nu le-a spus bărbaţilor să nu mai lucreze, ci le-a zis: „Lăsaţi-Mă să port Eu povara muncii". Hristos nu a spus să fim leneşi, ci să umblăm lîngă El, în timp ce El cară greutăţile.

Să zicem că eu sînt vînzător într-un magazin. Nu-mi place slujba mea, dar nu-mi pot imagina o cale de a găsi alta. Ce pot face este să lucrez pentru Dumnezeu. Pot să-i tratez pe clienţi şi pe colegi aşa cum Hristos i-a tratat pe oameni. Pot fi amabil cu clienţii morocănoşi şi să nu întorc rău pentru rău în relaţiile cu colegii sau cu şeful. Îmi pot face munca mai bine decît mi se cere, căutînd să-mi aduc o contribuţie creativă şi fiind pregătit să prezint mesajul evangheliei celor pe care Dumnezeu îi conduce spre Sine.

#6: Ar trebui să ne bucurăm de munca noastră.

Solomon a observat: „Nu este altă fericire pentru om decît să mănînce şi să bea, şi să-şi înveselească sufletul cu ce este bun din agoniseala lui ! Dar am văzut că şi aceasta vine din mîna lui Dumnezeu” (Eclesiastul 2:24).

El spune: „Iată ce am văzut: este bine şi frumos ca omul să mănînce şi să bea, şi să trăiască bine în mijlocul muncii lui, cu care se trudeşte sub soare, în toate zilele vieţii lui, pe care i le-a dat Dumnezeu; căci aceasta este partea lui. Dar dacă a dat Dumnezeu cuiva avere şi bogăţii, şi i-a îngăduit să mănînce din ele, să-şi ia partea lui din ele, şi să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar de la Dumnezeu” (Eclesiastul 5:18-19).

Produsul muncii noastre nu este valoros în sine. (Prin „produs” înţeleg orice produs pămîntesc, incluzînd tot ceea ce facem, creăm sau producem şi orice este făcut pentru oameni în lumea de dincoace de mormînt.) Băiatul va munci - chiar dacă nu-i place munca respectivă - pentru a obţine sau a produce mai multe lucruri pe care el sau alţii le consideră de valoare. Bărbatul, însă, nu vede produsul muncii ca avînd o valoare intrinsecă, de aceea el are libertatea de a se bucura de muncă şi de produsul muncii sale.

Astăzi munca trebuie privită în contextul blestemului asupra lui Adam. Adesea sînt întrebat dacă blestemul nu a înlăturat bucuria muncii. Să recitim ce a spus Dumnezeu lui Adam: „...blestemat este acum pămîntul din pricina ta. Cu multă trudă să-ţi scoţi hrana din el în toate zilele vieţii tale; spini şi pălămidă să-ţi dea, şi să mănînci iarba de pe cîmp. În sudoarea feţei tale să-ţi mănînci pîinea, pînă te vei întoarce în pămînt, căci din el ai fost luat; căci ţărînă eşti şi în ţărînă te vei întoarce” (Geneza 3:17-19).

Dumnezeu nu a afirmat că procesul muncii nu va mai produce bucurie. El a spus că produsul muncii nu va mai avea valoare decît pe termen scurt.

Dumnezeu a zis că munca va fi prestată cu „trudă” şi „sudoare”. Blestemul a făcut supravieţuirea dificilă. Valoarea utilitară a muncii - aceea de a ne ţine în viaţă pînă vom muri - este obţinută întotdeauna cu trudă şi sudoare. Blestemul ne-a adus aici. Deci putem supravieţui scurt timp folosind produsul muncii noastre. Nu este prea multă bucurie cînd aşezi masa doar ca să fie aşezată. Dar este complet diferit atunci cînd te bucuri de ceea ce faci, în timp ce aşezi mîncarea pe masă.

Motivaţia face ca munca să fie o bucurie

Dumnezeu a spus lui Adam „ţărînă eşti”. Este adevărat pentru fiecare din noi. Dar este o parte din Adam şi din noi toţi (copiii săi) care nu e ţărînă. Noi sîntem creaturi spirituale, eterne, cu puţin mai prejos de îngeri (Evrei 2:7). Dumnezeu s-a adresat anume valorii noastre fizice cînd a spus că sîntem „ţărînă”. Trebuie să muncim în cadrul unei slujbe. Aceasta ne va menţine ţărîna în stare de funcţionare pentru puţin timp. Iar munca cere sudoare şi trudă.

Fiecare slujbă are ceva din acestea două. Nu este totdeauna amuzant să sapi un şanţ, să te întîlneşti cu un client, să vinzi, să expui obiectele dintr-o valiză sau să demontezi transmisia unei maşini. Toate au aceeaşi valoare utilitară cu punerea pîinii pe masă. Dar a pune pîinea pe masă pentru Dumnezeu este o bucurie. Motivaţia, nu pîinea, contează. Isus a spus: „Omul nu trăieşte numai cu pîine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4:4). Cînd ucenicii I-au adus mîncare, El a spus: „Eu am mîncat o mîncare, pe care voi n-o cunoaşteţi”

(Ioan 4.32). Şi a adăugat: „Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis, şi să împlinesc lucrarea Lui" (Ioan 4:34). Ceea ce L-a motivat pe Isus nu a fost hrana, ci a face voia lui Dumnezeu şi lucrarea Sa.

Pentru simplificare la principiul 4 am notat cu A lucrarea lui Dumnezeu, evanghelia, şi cu B facerea binelui. Evanghelia include şi considerarea slujbei ca o unealtă de evanghelizare şi ucenicizare, ducînd astfel mai departe Marea Însărcinare printre oameni (Matei 28:19; 1 Corinteni 9:23; 2 Timotei 2:2). Facerea binelui înseamnă a face binele într-o manieră divină. Aceasta presupune a găsi căi creative, noi pentru a-l face mai bine. Înseamnă a urmări desăvîrşirea. Înseamnă a face cel mai bun produs sau a asigura cel mai bun serviciu posibil. Înseamnă a fi cel mai bun vînzător, mecanic, avocat sau săpător de şanţuri.

Munca nu este parte a blestemului. Inutilitatea produsului pămîntesc al muncii este blestemul. Dar blestemul afectează natura muncii şi îi redefineşte valoarea. Munca are valoare acum, şi ca urmare poate fi o bucurie, în funcţie de modul în care este prestată.

#7: Valoarea procesului muncii noastre depinde 100 % de Dumnezeu şi 100 % de noi.

Dumnezeu a creat grădina Edenului ca un loc ce avea nevoie să fie cultivat (Geneza 2:5). Citim: „Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze şi s-o păzească" (Geneza 2:15). Grădina trebuia lucrată şi omul avea nevoie de muncă. Ceea ce constituia o valoare era procesul, nu produsul muncii omeneşti. Dumnezeu nu a avut nevoie de om pentru a-L ajuta să desăvîrşească grădina Edenului. Dumnezeu ar fi putut crea o grădină care să nu aibă nevoie deloc de om. Dar El a ales să creeze ceva în care să poată fi implicat omul şi tocmai procesul participării omului la ceea ce face Dumnezeu are valoare.

Dar cine determină valoarea procesului muncii noastre? Este predeterminată de Dumnezeu sau depinde de noi? Răspuns: Şi una şi cealaltă. Pavel scrie: „Prin harul lui Dumnezeu sînt ce sînt. Şi harul Lui faţă de mine n-a fost zadarnic; ba încă am lucrat mai mult decît toţi: totuşi nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este în mine" (1 Corinteni 15:10; *vezi şi* 2 Corinteni 6:5; 11:23-27; Estera 4:13-14). Pavel era ce era „prin harul lui Dumnezeu" şi era ceea ce era pentru că, spune el „am lucrat mai mult decît toţi". Ambele sînt adevărate.

Ceea ce sîntem şi ceea ce facem este în întregime predeterminat de Dumnezeu. El ne-a dat inteligenţa, mediul în care ne-am născut, a pregătit evenimentele vieţii noastre şi personalităţile care să ne influenţeze. Ceea ce face Dumnezeu este hotărît din veşnicie. El spune: „Aduceţi-vă aminte de cele petrecute în vremile străbune; căci Eu sînt Dumnezeu şi nu este altul, Eu sînt Dumnezeu, şi nu este nici unul ca Mine. Eu am vestit de la început ce are să se întîmple şi cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: «Hotărîrile Mele vor rămînea în picioare, şi Îmi voi aduce la îndeplinire toată voia Mea». Eu chem de la răsărit o pasăre de pradă, dintr-o ţară depărtată, un om ca să împlinească planurile Mele: da, Eu am spus, şi Eu voi împlini; Eu am plănuit şi Eu voi înfăptui" (Isaia 46:9-11).

Aceasta sună ca şi cum nu ne-ar rămîne nimic de făcut în ce priveşte valoarea muncii. Dar nu este adevărat. Dumnezeu ne-a dat o voinţă morală independentă şi sîntem judecaţi după alegerile pe care le facem (1 Corinteni 3:11-15; 2 Corinteni 5:10). De aceea, alegerile noastre sînt reale şi semnificative.

De exemplu Isus Hristos a spus: „Nu vă strîngeţi comori pe pămînt, unde le mănîncă moliile şi rugina, şi unde le sapă şi le fură hoţii; ci strîngeţi-vă comori în cer unde nu le mănîncă moliile şi rugina, şi unde hoţii nu le sapă, nici nu le fură. Pentru că unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră" (Matei 6:19-21). Hristos afirmă că lucrarea de stocare a comorilor în cer este o alegere care ne aparţine. Dacă vom avea sau nu aceste comori depinde de alegerea pe care o facem: de a lucra pentru ele sau nu. Pavel a spus: „Ci mă port aspru cu trupul meu, şi-l ţin în stăpînire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat" (1 Corinteni 9:27). Apostolul nu era preocupat de pierderea mîntuirii, ci de răsplata veşnică (1 Corinteni 9:18). Aproape de sfîrşitul vieţii sale el a scris: „M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credinţa" (2 Timotei 4:7). Pavel şi-a trăit viaţa creştină cu deplină încredere în suficienţa harului lui Dumnezeu, dar în acelaşi timp el a muncit din toate puterile pentru a-I fi plăcut Lui.

Evoluînd spre stadiul de bărbat, băiatul trebuie să-şi părăsească părinţii şi să înveţe să muncească. Am sugerat aici doar 7 principii. Lista lor poate fi extinsă. Important este ca băiatul, devenind bărbat, să înceapă a privi munca din punctul de vedere al lui Dumnezeu.

Totuşi, părăsindu-şi casa părintească, băiatul nu învaţă numai să muncească.

Capitolul trei

Băiatul învaţă să se odihnească

Începînd din 1993 în fiecare an în vacanţa familiei zburăm la Expoziţia aeronautică de la Oshkosh în statul Wisconsin. Cred că este evenimentul aviatic cu cea mai mare amploare din lume. În ultima săptămînă din iulie 400 000 de oameni şi 15 000 de avioane descind pe cîmpul Whitman din Oshkosh. De fapt, am început să particip la expoziţie de pe vremea cînd eram adolescent şi demonstraţia se ţinea în Rockford, Illinois. Dar în prezent demonstraţia aviatică atinge proporţii gigantice. Am văzut 25 de avioane zburînd în acelaşi timp. Turnul de control abia reuşea să le ghideze pentru a ateriza simultan cîte 3 pe aceeaşi pistă. E ca şi cum

ai zbura într-un stup. În acea săptămînă Oshkosh devine cel mai aglomerat aeroport din lume, O'Hare trece pe locul doi.

În 1987 eu şi cu fiica mea Becky, care avea 16 ani pe atunci, am zburat cu micul nostru avion Champ. Nu era avionul pe care-l cumpărasem în liceu, dar era de acelaşi tip. Avea starter şi radio, dar era la fel de mic - 2 locuri, uşor, acoperit cu plastic, cu roată în spate, condus cu manşă.

Planul era ca eu şi Becky să zburăm, iar soţia şi celelalte două fete să vină cu maşina cu rulotă.

Noi locuim în Grand Haven, Michigan la trei ore nord de Chicago, sus pe coasta de est a lacului Michigan. Aceasta presupune că singurele rute rezonabile pentru un avion mic cu un singur motor ca al meu, de a ajunge la Oshkosh, Wisconsin sînt două: fie pe la sud, fie pe la nordul lacului Michigan.

Becky pretinde că am trezit-o la 5:30 în acea dimineaţă (eu nu cred că era chiar atît de devreme). Am verificat ştirile meteo. La Chicago era furtună. Ne rămăsese doar ruta nordică. Pe sus era mai bine - plafon jos de zbor, dar se putea zbura. Am decolat odată cu răsăritul soarelui, bucurîndu-ne de priveliştea unui zbor la nord peste minunatele lacuri şi dune din Michigan. Am umplut rezervorul chiar înainte de a zbura deasupra uriaşului pod Mackinaw care leagă partea de jos de partea de sus a peninsulei. Plafonul de nori a început să coboare, dar nu era cu adevărat o problemă, aşa că am decis să continui cursa. Podul arăta spectaculos din aer şi apele ofereau o imagine fantastică ce putea fi admirată prin ferestrele mari ale avionului. După ce am intrat în spaţiul aerian al părţii de sus a peninsulei, Becky a adormit.

Partea de sus a peninsulei Michigan este 99% copaci. Am încercat să urmăresc singurul drum care mergea spre vest, dar curînd am ajuns în impas. După cum spune Becky: „M-am trezit 45 de minute mai tîrziu săltînd încoace şi-ncolo. Am strigat: «Hei, ce se întîmplă?»". Cerul era atît de întunecat, încît abia vedeam în interiorul avionului. Ploua, bătea vîntul, iar eu zburam la aproximativ 200 m deasupra unui drum secundar, pe sub norii negri, abia zărind drumul - singura mea sursă de orientare.

Nu ştiam unde mă aflu, dar pe hartă era indicat un aeroport mic, chiar la capătul acelui drum... dacă reuşeam să ajungem la capăt. Vremea se înrăutăţise şi zburam mai jos. Mi-aduc aminte că spuneam: „Pot oricînd ateriza pe drumul acesta îngust dacă situaţia se agravează". Apoi m-am gîndit: „Liniile de tensiune - ce fac dacă sînt linii de tensiune?" (Am apucat harta.) „Nimic ! Nici o linie de înaltă tensiune nu traversa drumul. Şi nu se zărea nimic altceva, doar copaci".

Cred că Becky a reperat prima micul aeroport. Ce uşurare! Dar, în timp ce executam un viraj pentru a ateriza, deodată am ieşit din ceaţă. Plafonul s-a ridicat la 450 m şi ploaia s-a oprit. Am privit în spate la Becky şi am spus: „Ce-ar fi să mergem mai departe? Putem reveni aici dacă va fi nevoie". „Sună bine" mi-a spus ea ridicînd din umeri.

Peste 5 minute zburam în atmosfera clară, punctată doar de nori cumulus, mari şi pufoşi. Ne simţeam grozav. Am făcut plinul lîngă Green Bay şi ne-am îndreptat spre sud spre Oshkosh. Am început să avem interlocutori din Green Bay, din Oshkosh şi apoi din turnul de control Oshkosh.

Eram atît de relaxaţi, încît abia am auzit turnul de control Oshkosh, spunîndu-ne să aterizăm imediat sau să ne îndreptăm spre alt aeroport, pentru că se apropia o furtună. Am aterizat printre miriadele de avioane şi am deschis uşa şi ferestrele în timp ce avionul înainta pe pistă spre locul de parcare.

Am fost dirijaţi lîngă un vechi Piper laureat. Am plecat să caut cîţiva ţăruşi pentru a ancora avionul, iar Becky a rămas pe loc. Cît am semnat formularul de înregistrare, furtuna a început. Deodată cerul a devenit negru şi vîntul a început să sufle ca un uragan. Am înşfăcat ciocanul şi ţăruşii şi am alergat ca un apucat spre avion. Imaginea ce mi s-a arătat în faţa ochilor era teribilă. Becky făcea ca un motor ţinîndu-se de unul din lonjeroanele unei aripi şi era purtată pe sus, împreună cu avionul nostru, direct către preţiosul Piper. Mai mulţi bărbaţi au venit alergînd din toate părţile, printre ei şi proprietarul avionului Piper. Apoi a început o ploaie torenţială. Sub ploaia care ne pătrundea pînă la piele, am fixat micul nostru avion la pămînt, cu 15 cm înainte de a se izbi de avionul Piper.

Ce experienţă ! Nu-i aşa? La urma urmei noi am dorit să venim aici pentru a ne odihni ! Deci ...

Ce este odihna?

Cînd ar trebui să mă odihnesc?

Odihna înseamnă inactivitate?

Mă pot distra în timp ce mă odihnesc?

Dacă îmi place o activitate, poate constitui aceasta o odihnă?

Dacă fac ceva diferit de slujba mea, este aceasta o odihnă?

Odihna ţine de domeniul fizic, mental sau spiritual?

Dumnezeu doreşte să mă odihnesc?

Cînd devine odihna lene?

Pe măsură ce băiatul devine bărbat, el trebuie să înveţe să muncească, dar să se şi odihnească. Cercetînd Scriptura putem determina cîteva principii clare care alcătuiesc punctul de vedere al bărbatului asupra odihnei.

Şapte caracteristici ale odihnei, pe care trebuie să le înveţe un băiat pentru a deveni bărbat

1# Odihna este împăcare cu voia lui Dumnezeu.

În general băiatul consideră odihna ca fiind inactivitate. Pentru el odihna înseamnă a dormi sau a vegeta în faţa televizorului, cu băutura într-o mînă şi ceva crocant în cealaltă. Odihna lui este echivalentă cu hibernarea.

Cred că cea mai bună definiţie a cuvîntului *odihnă* în Biblie este de a fi mulţumit cu ceea ce face Dumnezeu. Definiţia de bază din dicţionar pentru odihnă este: „starea trupului

caracterizată printr-o activitate funcţională şi metabolică minimă... lipsa activităţii sau a muncii... stare de nemişcare sau inactivitate."[1] Dicţionarul consideră odihna ca fiind *inactivitate*. Dar, privind în Biblie, constatăm că această definiţie este insuficientă.

Ceremonialul Sabatului are propriul său cuvînt *shabath* care înseamnă simplu „odihnă" şi este tradus adesea „Sabat". Acest cuvînt este folosit pentru odihna ceremonială sau rituală - un anumit timp din săptămînă, din lună sau din an.[2] De exemplu Levitic 23:24 spune „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: «În luna a şaptea, în cea dintîi zi a lunii, să aveţi o zi de odihnă, vestită cu sunet de trîmbiţe, şi o adunare sfîntă »". Aici cuvîntul *odihnă* este, de fapt, cuvîntul *shabath* sau Sabat. Şi Sabatul era ziua cînd orice activitate trebuia să înceteze (Exod 31:14-17). Deci odihna sabatică era într-adevăr *inactivitate.* Era o zi cînd nimeni nu avea voie să facă ceva pentru sine. Cînd Geneza spune că Dumnezeu S-a odihnit a şaptea zi de toată lucrarea pe care o făcuse (Geneza 2:2), cuvîntul folosit este *shabath*. Deci, versetul precizează că, după şase zile, activitatea divină de creare a lumii s-a încheiat.

Dar cuvîntul ebraic fundamental pentru odihnă este *nuach*. De obicei este tradus prin „odihnă", dar mai poate fi tradus cu: „abandon", „calm", „mîngîiere" şi „lăsat singur".[3] Cînd se dorea exprimată ideea de mîngîiere sau de mulţumire, mai curînd decît cea de inactivitate, acesta era cuvîntul folosit. De exemplu în Exod 33:14 Dumnezeu vorbeşte lui Moise: „Domnul a răspuns: «Voi merge Eu însumi cu tine şi îţi voi da odihnă »".

Există alte cîteva cuvinte traduse în Vechiul Testament cu „odihnă", dar cele menţionate sînt cele mai importante. În esenţă, dacă nu este menţionat clar cuvîntul Sabat, probabil în ebraică se foloseşte cuvîntul *nuach* pentru a exprima odihna.

În Noul Testament cuvîntul principal pentru odihnă este *anapauo* format din *ana,* care înseamnă „deasupra" şi *pauo* însemnînd „a înceta" sau „a opri" sau „a sfîrşi". De obicei este tradus „a da odihnă", „a se odihni", „a se răcori", „a avea odihnă".[4] (*Vezi*: Matei 11:28-29; 26:45; Marcu 6:31; Romani 15:32; Apocalipsa 14:11; 14:13.)

Alt cuvînt este *katapausis* care înseamnă „odihnă" sau „repaos" sau „a te controla". Acest cuvînt este folosit numai în Evrei 3:11-4:11. Versetul 9 din acest pasaj foloseşte cuvîntul *sabbatismos*, tradus „o odihnă ca cea de Sabat", cuvînt derivat din cuvîntul Sabat.[5] Ori de cîte ori apare cuvîntul *Sabat* în Noul Testament, el se referă la ceremonialul păstrării zilei de sîmbătă ca zi sfîntă.

Deci, cuvîntul grecesc pentru odihnă înseamnă totdeauna a opri ceva. Dar acest „ceva" nu este totdeauna o activitate. Uneori înseamnă să încetezi a te îngrijora (2 Corinteni 7:5-7), să încetezi a fi împovărat (Matei 11:28-30), să încetezi a fi în afara voiei lui Dumnezeu (Evrei 3:11-4:11). Cea mai bună, mai cuprinzătoare definiţie a odihnei pare a fi, în consecinţă, o stare de împăcare cu voia lui Dumnezeu.

2# Munca trebuie să aibă sfîrşit şi să fie urmată de odihnă.

Probabil pasajul biblic fundamental despre odihnă este următorul: „Astfel au fost sfîrşite cerurile şi pămîntul, şi toată oştirea lor. În ziua a şaptea Dumnezeu Şi-a sfîrşit lucrarea pe care o făcuse; şi în ziua a şaptea S-a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse. Dumnezeu a binecuvîntat ziua a şaptea şi a sfinţit-o, pentru că în ziua aceasta S-a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise şi o făcuse." (Geneza 2:1-3)

Observaţi, de asemenea, că după ce Iosua a cucerit Canaanul a urmat odihna. „Iosua a pus stăpînire deci pe toată ţara, potrivit cu tot ce spusese lui Moise Domnul. Şi Iosua a dat-o de moştenire lui Israel, fiecăruia i-a dat partea lui, după seminţiile lor. Apoi ţara s-a odihnit de război." (Iosua 11:23, *vezi şi* Isaia 62:6-7)

În general, un băiat crede că e bine să munceşti mai mult decît alţii. Pentru a da cu adevărat întreaga lui măsură, el ar trebui să muncească permanent. Prin urmare, cel mai adesea, el se simte vinovat cînd se opreşte să se odihnească. Aceasta nu-l împiedică să se oprească totuşi. În categoria băieţilor există şi excepţii notabile, desigur. De exemplu, Mozart a lucrat pînă la epuizare considerînd odihna o pierdere de timp.

Lucrarea de creaţie a lui Dumnezeu ne dă un exemplu de muncă perfectă, demn de luat în seamă. Munca lui Dumnezeu are un sfîrşit. Şi cînd Şi-a sfîrşit lucrarea Dumnezeu S-a odihnit. La fel s-a întîmplat după cucerirea Canaanului de către Iosua - lupta a avut sfîrşit şi ţara s-a odihnit de război. Pe de o parte acest principiu se aplică muncii. Lucrarea lui Dumnezeu trebuie să îndeplinească un scop, apoi ia sfîrşit. Pe de altă parte, acelaşi principiu se aplică şi odihnei. Munca trebuie urmată de odihnă. Deci, deopotrivă munca şi odihna sînt de la Dumnezeu.

De asemenea, nu putem concluziona că munca este mai valoroasă decît odihna. Nici că ea contribuie mai mult decît odihna la îndeplinirea scopurilor lui Dumnezeu. Este mai curînd o chestiune de administrare corectă a timpului pe care ni l-a dat Dumnezeu. Problema este: „Ce vrea Dumnezeu să facem cu cele 168 de ore ale săptămînii pe care ni le-a dat?" Crezînd că munca ar contribui mai mult decît odihna la scopurile lui Dumnezeu, vom tinde să facem următoarele greşeli:

1. Nu vom permite muncii să-şi atingă ţelul.
2. Ne vom simţi vinovaţi ori de cîte ori sîntem inactivi.
3. Ne vom întreba în permanenţă dacă am muncit destul.

3# *Inactivitatea poate fi rea sau bună*

Inactivitatea poate fi bună: „Dumnezeu a binecuvîntat ziua a şaptea şi a sfinţit-o, pentru că în ziua aceasta S-a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise şi o făcuse" (Geneza 2:3).

Dar inactivitatea poate fi şi rea: „Cum se învîrteşte uşa pe ţîţînile ei, aşa se învîrteşte leneşul în patul lui" (Proverbe 26:14; *vezi şi* Proverbe 6:6-11).

Băiatul consideră odihna ca inactivitate şi inactivitatea ca fiind rea în sine. Mulţi băieţi sînt inactivi nu pentru că ar considera că inactivitatea este bună, ci pentru că nu le pasă dacă e rea sau bună. Ca urmare băiatul va ascunde sentimentul că inactivitatea înseamnă lene.

Inactivitatea în sine, ca şi activitatea în sine, nu este neapărat bună sau rea. Cînd Dumnezeu S-a odihnit după munca Sa, inactivitatea a fost bună. Cînd leneşul din Proverbe 24 era inactiv, inactivitatea lui era rea. Deci, valoarea inactivităţii nu se află în sine, ci depinde de scopul ei - dacă acesta este bun sau rău. Poate aţi auzit pe cineva spunînd: „Dacă mă odihnesc, pot munci mai bine". Este mentalitatea băiatului care consideră odihna bună, numai pentru că

ea îi permite să muncească mai mult. El defineşte odihna că inactivitate. Principiul conform căruia putem face mai mult (adică să fim mai productivi), dacă ne rezervăm un timp pentru odihnă (adică pentru inactivitate), atrage după sine următoarele:

1. Munca este mai valoroasă decît inactivitatea.
2. Produsul muncii are valoare.
3. Munca noastră poate contribui la lucrarea lui Dumnezeu.

Dar am văzut că toate aceste concepte sînt false. În consecinţă, inactivitatea nu este mai valoroasă sau mai puţin valoroasă decît munca. Nici nu produce mai mult decît face Dumnezeu, nici nu adaugă nimic la ceea ce face Dumnezeu. Totuşi ea poate fi o parte din ceea ce face Dumnezeu, şi aici este valoarea ei.

4# *Ar trebui să ne bucurăm de odihnă*

Băiatul vede valoare în produsul pământesc al muncii sale. Aceasta va afecta modul în care se va bucura de odihnă. Odihna e privită ca o întrerupere. Ca urmare, băiatul se bucură de odihnă numai în măsura în care îi va permite să muncească mai mult. Băiatul nu se bucură nici de produsul muncii sale, pentru că nu consideră că a se bucura de el are valoare. El îşi cumpără o mulţime de jucării, dar nu se poate relaxa cu adevărat în compania lor. A le utiliza ar însemna a pierde ocazia de a munci mai mult şi de a spori astfel valoarea obţinută. Am auzit odată o doamnă spunînd: „Notele de plată pentru consultaţiile mele i-au adus doctorului un Porsche nou. Dar răzbunarea mea e că nu-i dau timp să se bucure de maşină".

Se pare că lui Dumnezeu îi place dărnicia şi cheltuiala extravagantă şi detestă stocarea şi zgîrcenia (Luca 6:38). El a spus lui Israel să ia o a doua zeciuială din produsul muncii lor şi să dea o petrecere. Legea dată de Dumnezeu poporului Israel includea o primă zeciuială (taxă de 10%) destinată Leviţilor. O dată la trei ani trebuia dată o zeciuială pentru săraci. Dar Dumnezeu a cerut şi o a treia zeciuială. Aceasta era o zeciuială anuală care trebuia cheltuită de israeliţi pentru ei înşişi. Ei trebuiau să ia 10% din toate produsele lor, să meargă la locul unde-şi pusese Dumnezeu Numele şi să organizeze un mare banchet înaintea Lui. Dumnezeu a spus: „Acolo, să cumperi cu argintul acela tot ce vei dori: boi, oi, vin şi băuturi tari, tot ce-ţi va plăcea, să le mănînci înaintea Domnului, Dumnezeului tău, şi să te bucuri tu şi familia ta" (Deuteronom14:26; *vezi şi* versetele 22-26).

Dumnezeu spune că scopul acestei petreceri extravagante era ca ei să înveţe să se teamă de El (Deuteronom 14:22). Dumnezeu nu dorea ca israeliţii *să dea valoare* produsului muncii lor, ci mai degrabă *să se bucure* de el. Prin cea de-a treia zeciuială Dumnezeu a descurajat dependenţa de bunurile stocate şi a încurajat dependenţa de El. Se pare că tradiţia evanghelică a trecut cu vederea această poruncă. Aţi auzit vreodată o predică sugerîndu-vă să urmaţi Deuteronom 14:26?

Mai tîrziu Solomon a scris: „Dar dacă a dat Dumnezeu cuiva avere şi bogăţii, şi i-a îngăduit să mănînce din ele, să-şi ia partea lui din ele, şi să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar de la Dumnezeu" (Eclesiastul 5:19).

Cînd a fost terminat zidul din jurul Ierusalimului, Neemia le-a spus evreilor să organizeze o petrecere. «Ei le-au zis:„Duceţi-vă de mîncaţi cărnuri grase şi beţi băuturi dulci, şi trimiteţi cîte o parte şi celor ce n-au nimic pregătit, căci ziua aceasta este închinată Domnului nostru; nu vă mîhniţi, căci bucuria Domnului va fi tăria voastră”.» (Neemia 8:10)

Dacă un om nu vede valoare în produsul muncii sale, el va avea libertatea de a face două lucruri:

1. se va bucura de procesul muncii sale ;
2. se va bucura de produsul muncii sale.

Odihna nu este rezervată bogaţilor sau celor care cîştigă mult. Odihna, ca şi bogăţia, este un dar de la Dumnezeu (1 Corinteni 4:7). Băieţii cred că, bogaţi fiind, ei merită să se odihnească, jucînd golf sau petrecînd vacanţe scumpe. Dar, de vreme ce orice bogăţie este de la Dumnezeu, iar asigurarea nevoilor proprii nu provine din munca noastră, bogaţii nu sînt cu nimic mai „îndreptăţiţi” să se odihnească decît săracii. Toţi oamenii lui Dumnezeu trebuie să se bucure de odihnă. Odihna este o chestiune de administrare a ceea ce Dumnezeu ne-a dat: o administrare corectă înseamnă a ne bucura de ce ni s-a dat în activităţi recreative.

5# Odihna poate fi o stare spirituală

Dumnezeu a spus lui Moise: „Voi merge Eu însumi cu tine, şi îţi voi da odihnă” (Exod 33:14). Aici odihna este conştienţa prezenţei lui Dumnezeu.

Isus a spus: „Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă. Luaţi jugul Meu asupra voastră, şi învăţaţi de la Mine, căci Eu sînt blînd şi smerit cu inima; şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre” (Matei 11:28-30). Aici odihna înseamnă a nu mai fi împovărat şi a primi jugul bun al lui Hristos.

Pavel scria: „Căci şi după venirea noastră în Macedonia, trupul nostru nu a avut nici o odihnă. Am fost necăjiţi în toate chipurile: de afară lupte, dinlăuntru temeri. Dar Dumnezeu, care mîngîie pe cei smeriţi, ne-a mîngîiat prin venirea lui Tit. Şi nu numai prin venirea lui, ci şi prin mîngîierea cu care a fost mîngîiat şi el de voi. El ne-a istorisit despre dorinţa voastră arzătoare, despre lacrimile voastre, despre rîvna voastră pentru mine, aşa că bucuria mea a fost şi mai mare.”(2 Corinteni 7:5-7) Aici odihna înseamnă a nu te mai îngrijora, a ieşi din starea de deprimare şi a primi mîngîierea lui Dumnezeu.

Băiatul consideră de obicei odihna ca pe o stare fizică. În lumea sa odihna este privită ca inactivitate fizică cîştigată ca urmare a muncii fizice. De exemplu, un individ este considerat „norocos” dacă se poate pensiona la 45 de ani, mai puţin norocos dacă se pensionează la 55 de ani, obişnuit dacă trebuie să aştepte pînă la 65 şi lipsit de noroc dacă trebuie să lucreze peste această vîrstă. Odihna e considerată drept un timp norocos de inactivitate fizică.

Dar odihna nu derivă în mod necesar din starea fizică. Dumnezeu a spus lui Moise că odihna e prezenţa lui Dumnezeu. Hristos a spus celor împovăraţi că odihna înseamnă a purta acelaşi jug cu El. Pe Pavel îl odihneau, nu inactivitatea, ci veştile despre înaintarea evangheliei. Odihna se poate suprapune cu o perioadă de inactivitate fizică sau cu una de activitate fizică, dar odihna nu e definită de nici una dintre ele.

6# Odihna este rezultatul lucrării lui Dumnezeu

Moise a spus lui Israel: „fiindcă n-aţi ajuns încă în locul de odihnă şi în moştenirea pe care v-o dă Domnul, Dumnezeul vostru". Odihna de la Dumnezeu, a zis Moise, va veni: „Dacă veţi trece Iordanul şi veţi locui în ţara pe care v-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru. El vă va da odihnă, după ce vă va izbăvi de toţi vrăjmaşii voştri care vă înconjoară, şi veţi locui fără frică" (*vezi* Deuteronom 12:9-10).

Dar cu privire la credincioşii din perioada necazului cel mare pe pămînt citim: „Şi fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Şi nici ziua, nici noaptea n-au odihnă cei ce se închină fiarei şi icoanei ei, şi oricine primeşte semnul numelui ei !" (Apocalipsa 14:11).

Moise le-a spus israeliţilor că vor avea odihnă cînd „El vă va da odihnă, după ce vă va izbăvi de toţi vrăjmaşii". Odihna nu era dobîndită prin munca lor sau cîştigată prin efort propriu. Ea nu era o recompensă pe care şi-o acordau pentru că ar fi meritat-o. Odihna venea de la Dumnezeu şi trebuia primită doar de la El, pentru că El era Acel ce le da odihna.

Cei care vor sluji lui Antihrist în vremea necazului cel mare vor munci din greu, dar nu se vor putea odihni. Motivul? Dumnezeu nu le va da odihnă. De fapt, El nu le va mai da odihnă în vecii vecilor.

Deci, odihna nu este rezultatul muncii omeneşti, ci lucrarea lui Dumnezeu, şi nu este dată celor care lucrează pentru ea, ci celor ce se încred în Dumnezeu pentru ea.

7# Odihna perfectă poate fi găsită în cer, nu pe pămînt

În Apocalipsa citim: „Aici este răbdarea sfinţilor, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus. Şi am auzit un glas din cer, care zicea: Scrie: Ferice de acum încolo de morţii care mor în Domnul ! » - «Da», zice Duhul; „«ei se vor odihni de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează ! »"(Apocalipsa 14:12-13).

Una dintre caracteristicile înfricoşătoare ale iadului constă în aceea că cei aflaţi acolo „nici ziua nici noaptea n-au odihnă". Una din trăsăturile raiului este că oamenii de acolo „se vor odihni de ostenelile lor". De vreme ce odihna este o caracteristică a raiului, iar lipsa de odihnă este o caracteristică a iadului, putem fi siguri că odihna divină este bună, iar lipsa ei este rea.

Tendinţele imature, de băiat, ne vor împiedica să ne odihnim, convingîndu-ne că trebuie să lucrăm pentru nevoile noastre, să contribuim la ceea ce face Dumnezeu sau să obţinem un produs de valoare. Astfel haosul tipic băiatului ne va ispiti să ignorăm căile lui Dumnezeu, să ne folosim de oameni şi să ne concentrăm asupra banilor pe care-i obţinem. Cu această atitudine (de băiat) vom ajunge la concluzia că putem amîna odihna pînă cînd vom fi realizat destul, pînă cînd vom fi făcut destul, pînă cînd vom avea îndeajuns. Dar, ajunşi acolo, descoperim că nici avînd îndeajuns nu ne putem odihni.

Odihna este o trăsătură a naturii noastre noi în Hristos. Lipsa ei este urmare a naturii noastre vechi, imature. Astăzi între cele două naturi este o luptă permanentă (în cel mai bun

caz). Dar cînd vom ajunge în cer, ne vom odihni în activitatea şi în inactivitatea voii lui Dumnezeu, în Împărăţia Sa.

Deci procesul devenirii pînă la stadiul de bărbat continuă. Băiatul învaţă să plece, să muncească şi să se odihnească. Dar mai există o parte importantă a acestei tranziţii, adesea neglijată în cercurile creştine sau negată în cele seculare.

Capitolul patru

Băiatul învaţă să meargă la război

Una din falsele valori ale comuniştilor sovietici era pacea cîştigată cu orice preţ. Multă vreme, călătorind cu maşina în România, puteai citi pancarde care echivalau pacea cu dictatorul comunist Nicolae Ceauşescu. Inscripţia era: CEAUŞESCU - PACE.

El a păstrat într-adevăr pacea. Securitatea a terorizat ţara. Toţi se aflau sub supraveghere. Teroarea începea în armată, în care trebuiau să se înroleze toţi băieţii timp de doi ani. În acest timp fiecare soldat era martorul unor acte violente împotriva celor care se opuneau lui Ceauşescu. Cineva mi-a spus: „Cînd eram în armată am fost obligat să asist la decapitarea unui om care era un oponent politic al lui Ceauşescu. I-am privit capul rostogolindu-se pînă la picioarele mele - de atunci nu mai sînt acelaşi".

Oamenii erau înfometaţi pînă ajungeau să fure pentru a supravieţui. Într-o zi terceam cu maşina printr-o zonă agricolă împreună cu un prieten român. Cîmpurile acelea aparţineau uneia dintre uriaşele ferme agricole de stat. Era aproape întuneric. Ziua de muncă se sfîrşise. Prietenul m-a întrebat:

„Vezi oamenii aceia în lanul de porumb? Fură porumb. Ei l-au semănat şi l-au îngrijit, dar nu li se dă nimic din recoltă. Guvernul îl va vinde probabil în Rusia, şi Ceauşescu va lua banii. Ei trebuie să fure, dacă nu, vor muri de foame în iarna asta."

„Dar guvernul nu ştie că ei fură? Sînt uşor de reperat în lan."

„Ba da. Dar nu se întreprinde nimic pînă cînd nu vor să compromită pe cineva.”

„De exemplu?”

„De pildă, ei vor să afle dacă o anumită persoană vorbeşte împotriva lui Ceauşescu sau organizează un studiu biblic acasă. Îl vor lua pe vecinul persoanei la poliţie şi îi vor spune că ştiu că el a furat porumb. Apoi îl vor ameninţa cu închisoarea, dacă nu le va da informaţii despre vecinul său ... despre tatăl sau fratele sau soţia sau copiii săi. Fiecare a comis o ilegalitate pentru a supravieţui, aşa că oricine poate fi arestat în orice moment. Eu am o sobă acasă pentru care nu am acte. Iarna trecută Ceauşescu a oprit încălzirea. Aveam copilul mic care aproape îngheţa. Ne era frică să-i schimbăm scutecele din cauza frigului. Am făcut rost de o sobă pentru a-mi salva copilul. Dar riscam să fiu arestat oricînd din cauza ei.”

Magazinele erau goale în România. Erau cozi la pîine, la carne, la benzină. Pîinea era raţionalizată. Carnea era raţionalizată la un pui pentru fiecare membru de familie pe lună. În acest timp Ceauşescu îşi rotunjea conturile din băncile elveţiene cu valuta obţinută din vînzarea produselor româneşti pe pieţele externe.

Dar românii aveau pace.

În restaurantul hotelului am cerut odată o supă de pui. Era o supă clară cu cîţiva tăieţei. Soţia mea a întrebat: ”Unde e puiul?” Amestecînd puţin în supă l-am descoperit. Erau cîteva fragmente de labe de pui în fiecare castron.

Dar am mîncat în pace.

Tuturor le era teamă de poliţia secretă. Nimeni nu vorbea pe stradă. Nu e o exagerare! Străzile oraşului erau cufundate într-o tăcere fantomatică. Singurele zgomote pe care le puteai auzi în centrul oraşelor erau cele produse de tramvaie, autobuze şi de puţinele autoturisme care treceau prin zonă. Oamenii nu vorbeau decît în şoaptă.

Dar aveau pace !

România în război

În sfîrşit, în decembrie 1989 românilor li s-a umplut paharul „păcii”. Armata a refuzat să mai asculte ordinele lui Ceauşescu de a trage în cetăţeni. Au urmat cîteva săptămîni de război între armată şi securitatea dictatorului.

De Crăciun, în 1989 Nicolae Ceauşescu a fost împuşcat de un pluton de execuţie. Înaintea morţii el a cerut celor ce urmau să-l execute să-i redea puterea, pentru a face să înceteze violenţa cauzată de ei şi pentru a restabili pacea.

Israelul declară război

Într-o zi israeliţii s-au adunat la Ghilgal. Erau pe punctul de a declara război Canaanului. Moise murise. Iosua era noul conducător. Ei trecuseră rîul Iordan pe uscat. În pustie tăiaseră împrejur pe cei care nu fuseseră circumcişi (la timpul prescris în Lege). Apoi

celebraseră Paştele. A doua zi au mîncat din produsele ţării Canaan. În acest moment mana (biscuiţii cu gust de miere cu care-i hrănise Dumnezeu în pustie) a încetat. De acum ei trebuiau să fie hrăniţi de roadele ţării promise. Dar era un pămînt ostil, cu cetăţi fortificate şi armate înspăimîntătoare.

Era timpul pentru război.

Nu era un război de apărare. Nimeni nu-i atacase pe israeliţi. Nimeni nu-i persecutase, nimeni nu năvălise asupra lor, nu le furase bunurile, nu le distrusese corturile, nu le violase femeile. Israel era pe punctul de a merge la război pentru un singur motiv: Dumnezeu le poruncise astfel.

Dumnezeu merge la război

Pentru a-L înţelege pe Dumnezeu, trebuie să înţelegem voia Lui - în anumite momente, pentru anumite motive, în anumite locuri - de a declara război. A înţelege aceasta este extrem de important pentru că există momente, motive şi locuri cînd un băiat trebuie să declare, şi el, război pentru a deveni bărbat. Este simplist şi fals a spune că Dumnezeu vrea pace. Desigur, El doreşte pacea, dar nu o pace cu orice preţ. El este totodată şi un Dumnezeu al războiului.

Dumnezeu nu a poruncit numai lui Iosua să meargă la război, ci şi judecătorilor şi împăraţilor lui Israel.

Iehud a mers la război împotriva moabiţilor.

Debora şi Barac au mers la război împotriva canaaniţilor.

Iefta a mers la război împotriva amoniţilor.

Samson a mers la război împotriva filistenilor. La fel Saul şi David.

Toate aceste războaie au fost iniţiativele lui Dumnezeu. Erau planul lui Dumnezeu, porunca Lui.

Oamenii lui Dumnezeu merg la război

Au existat oameni ai lui Dumnezeu care au mers de asemenea la război din raţiuni divine.

Daniel a mers la război împotriva duşmanilor lui din Babilon.

Neemia a mers la război împotriva celor care încercau să oprească reclădirea Ierusalimului.

Ilie a mers la război împotriva profeţilor lui Baal.

Solomon a spus că este un timp pentru război (Eclesiast 3:8; *vezi şi* Proverbe 20:18).

Dar mulţi spun: „Doar Dumnezeul Vechiului Testament era un Dumnezeu al războiului, nu şi Dumnezeul Noului Testament”.

Oare ce Nou Testament au citit ei?

Isus a spus: „Să nu credeţi că am venit să aduc pacea pe pământ; n-am venit să aduc pacea, ci sabia. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mamă-sa, şi pe noră de soacră-sa. Şi omul va avea de vrăjmaşi chiar pe cei din casa lui” (Matei 10:34-36).

De Crăciun în oraşul meu este afişată o ilustraţie cu naşterea lui Isus, iar deasupra ei este scris cu litere uriaşe „Pace pe pământ”. De fiecare dată mi-aş dori să fixez peste această inscripţie un panou mare cu versetul din Matei 10:34. Pasajul pe care ei îl interpretează greşit este cel în care îngerii au anunţat „Pace pe pământ între oamenii plăcuţi Lui” (Luca 2:14), nu pace generală sau pace politică pe pământ pentru toţi.

La a doua Sa venire, se spune despre Isus Hristos că „El judecă şi Se luptă cu dreptate” (Apocalipsa 19:11). Dumnezeul Vechiului Testament nu este diferit de Dumnezeul Noului Testament. Dumnezeu este Dumnezeu în ambele Testamente şi El nu Se schimbă (Iacov 1:17). Autorul Epistolei către Evrei ne spune: „Isus Hristos este acelaşi ieri, şi azi şi în veci !” (Evrei 13:8).

Dumnezeu nu este diferit, nici nu S-a schimbat - dar ceea ce *face* El s-a schimbat. Dumnezeu încă merge la război şi ne cheamă să fim luptători. Astăzi diferă faptul că El Îşi zideşte Biserica, nu naţiunea Israel. Ţelul Său este personal şi spiritual, nu politic şi geografic. Apostolul Pavel a spus: „Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii şi sîngelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpînitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii care sînt în locurile cereşti” (Efeseni 6:12).

Şi acesta este cu adevărat un război. El este dus de luptători care declară război răului spiritual. În versetul următor, Pavel scrie: „De aceea, luaţi toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteţi împotrivi în ziua cea rea, şi să rămîneţi în picioare, după ce veţi fi biruit totul” (Efeseni 6:13).

În legătură cu războiul se fac astăzi două greşeli mari. Una este de a urmări totdeauna pacea, de a nu lupta pentru nici o cauză. A doua este de a merge la război împotriva răului social şi politic. Aceeaşi greşeală s-a făcut în timpul cruciadelor. Eroarea constă în a crede că Biserica este Israelul şi că ea trebuie să cucerească teritorii fizice sau politice. Pavel spune că Israelul şi Biserica sînt diferite (Efeseni 3:3-9). Apostolul explică: „Măcar că trăim în firea pămînteasc ă, totuşi nu ne luptăm călăuziţi de firea pămînteasc ă. Căci armele cu care ne luptăm noi, nu sînt supuse firii pămînteşti, ci sînt puternice, întărite de Dumnezeu ca să surpe întăriturile” (2 Corinteni 10:3-4).

Pe lîngă aceasta războiul actual nu se desfăşoară „undeva acolo”, ci „aici înăuntru”. Principalul nostru război este îndreptat împotriva propriului păcat, şi se pare că nu sîntem biruitori. Să luăm în considerare următorul sondaj Gallup din 1989:

Cui se aplică mai bine următoarele trăsături, tinerilor de astăzi sau tinerilor de acum 20 de ani? Răspunsuri date de adulţi:

Trăsătura	Astăzi	Cu 20 de ani în urmă
Egoism	82%	5%
Materialism	79%	15%
Indiferenţă	73%	14%
Idealism	38%	49%
Patriotism	24%	65%[1]

Pavel spune: „Fiindcă, după omul din lăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea, şi mă ţine rob legii păcatului, care este în mădularele mele" (Romani 7:22-23). Iacov adaugă: „De unde vin luptele şi certurile între voi? Nu vin oare din poftele voastre, care se luptă în mădularele voastre?" (Iacov 4:1).

Războiul de astăzi nu este îndreptat împotriva oamenilor răi, a ţărilor rele sau a politicilor rele. Războiul este împotriva lui Satana, a demonilor şi împotriva propriului nostru păcat.

Totdeauna un luptător

Steve Farrar rezumă în următoarele cuvinte războiul actual:

> Domnilor, nu e o situaţie imaginară. Este realitate. Dacă eşti soţ / tată, atunci eşti într-un război. S-a declarat război familiei în general, familiei fiecăruia dintre noi. A conduce o familie în haosul cultural american, este ca şi cum ai conduce o mică patrulă prin teritoriu ocupat de inamic. Şi pierderile acestui război sînt tot atît de reale ca numele înscrise pe Memorialul războiului din Vietnam. Dacă ai vreo îndoială că un astfel de război se dezlănţuie azi în ţara noastră, atunci priveşte o clipă lista pierderilor:
> - Una din două căsătorii sfîrşeşte prin divorţ.
> - Vîrsta medie a divorţurilor este de 34 de ani la bărbaţi şi 30 de ani la femei.
> - În 1960 unul din zece cămine erau susţinute de femei fără soţi; în 1986 unul din şase cămine erau susţinute de femei singure.
> - În noaptea aceasta o mulţime de adolescenţi vor practica prostituţia, pentru a-şi putea procura drogurile.
> - Un milion de adolescente vor rămîne însărcinate în afara căsătoriei în acest an.
> - Cinci sute de mii din aceste fete vor avorta copiii.
> - Din totalul fetelor de 14 ani care trăiesc astăzi, 40 % vor deveni gravide în jurul vîrstei de 19 ani.
> - 60 % dintre adolescenţii care frecventează biserici sînt activi sexual.
> - 60 % dintre liceenii mari americani au folosit droguri.
> - La fiecare 80 secunde un adolescent american are o tentativă de suicid.[2]

Pentru a deveni bărbat, un băiat trebuie să înveţe a fi luptător. Bărbatul este totdeauna un luptător, dar nu este totdeauna în război. Aici, pe pămînt, războiul nu dispare niciodată, dar nici nu se menţine constant. Războiul spiritual este o permanenţă, dar ne putem odihni în Dumnezeu în mijlocul acestui război.

Pacea care onorează pe Dumnezeu este totdeauna de preferat. Iosua a sărbătorit cînd ţara s-a odihnit de război (Iosua 11:23). Isus a spus: „Ferice de cei împăciuitori" (Matei 5:9).

Pavel i-a spus lui Timotei: „ca să putem duce astfel o viaţă paşnică şi liniştită, cu toată evlavia şi toată cinstea” (1 Timotei 2:2). Pacea este roada Duhului Sfînt (Galateni 5:22).

Dar pacea lui Dumnezeu nu este o pace politică sau naţională, ci o odihnă a sufletului (Evrei 3 şi 4), adusă de Hristos Însuşi care trăieşte în noi. Pacea lui Hristos nu este ca aceea a lumii, ci una în care luptătorul se poate odihni, chiar atunci cînd se află în război (Ioan 14:27).

A te odihni în afara timpului de război este un dar preţios, dar nu totdeauna posibil, nici de preferat. Sînt momente cînd a merge la război coincide cu a-L servi pe Dumnezeu. Un bărbat trebuie să fie echipat de luptă, pentru că din timp în timp vor apare motive de a merge la război.

Un bărbat care este totdeauna în război este un mercenar al războiului, un aducător de necazuri. Un bărbat care nu merge niciodată la război face compromis cu păcatul. De asemenea el îşi distruge masculinitatea. Dalbey spune: „Dacă spiritul de luptător este într-adevăr intrinsec masculinităţii, atunci efortul de eliminare a imaginii de luptător distruge lăuntric masculinitatea”.[3]

Un luptător stabileşte şi apără graniţe

Dacă un băiat al lui Dumnezeu hotărăşte să devină bărbat al lui Dumnezeu, el trebuie să-şi părăsească părinţii şi să-şi ia în stăpînire propriile valori. Trebuie să privească Biblia şi să decidă care sînt standardele lui Dumnezeu, apoi să aplice aceste standarde absolute la condiţiile specifice propriei culturi.

Unele aspecte sînt identice în toate culturile. Recent mi-am confecţionat o plăcuţă pe care este scris fragmentul din 1 Corinteni 6:9-10. „Nu ştiţi că cei nedrepţi nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu? Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii, nici hoţii, nici cei lacomi, nici beţivii, nici defăimătorii, nici hrăpăreţii nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu.” Soţia mea a tipărit acest text pe o hîrtie specială care imită pergamentul din vechime. Am înmînat aceste pergamente bărbaţilor pe care i-am întîlnit, aceasta pentru că astăzi majoritatea oamenilor neagă sau pun la îndoială că Biblia ar preciza aceste lucruri.

Cineva a citit textul şi mi-a spus: „Nu vreau să-l iau !”

I-am replicat: „Ce vrei să spui? Este un dar. Trebuie să-l iei !”

„Nu, nu” a răspuns el. „Ia-l de aici. Nu vreau să-l văd.”

În cartea lor, Howe şi Strauss dau următoarele date statistice despre generaţia actuală - cea de a 13-a în istoria Statelor Unite:

> Dintre toate generaţiile de copii din istoria Statelor Unite, cea de a 13-a este caracterizată de: copilul unic, familia mai mică, casa mai goală după şcoală şi părinţii mai frecvent divorţaţi. Trei din cinci copii ai generaţiei actuale nu au fraţi sau au doar un frate, faţă de mai puţin de doi din cinci care au mai mulţi fraţi. În cadrul acestei generaţii proporţia de copii care trăiesc cu numai unul din părinţi a crescut la jumătate şi proporţia mamelor de copii preşcolari care lucrează s-a dublat. Mai puţin de

jumătate dintre copii generaţiei actuale ajung la 16 ani în cămine cu părinţi naturali aflaţi la prima căsătorie. Unul din cinci are fraţi vitregi. Dacă proliferarea rudeniilor „pe jumătate" a fost o încercare grea pentru industria felicitărilor, pentru copii efectul a fost devastator.[4]

Dar aplicarea Cuvîntului este mai dificilă în alte domenii. Biblia nu spune nimic despre avortul la cerere, droguri halucilogene, reviste, filme, concerte rock, televiziune sau radio. Aşa că un bărbat trebuie să decidă. El va trebui să traseze o linie, pe care să fie în măsură s-o apere. Apoi el va putea să prezinte acel standard moral unei femei. Aceasta va hotărî dacă vrea să se ataşeze de valorile respective în calitate de soţie a lui. Mai tîrziu el îşi poate învăţa copiii şi familia extinsă despre aceste standarde.

Locul în care trasăm linia este crucial. Dacă graniţa noastră demarchează un teritoriu prea cuprinzător, atunci vom face un compromis cu lumea, permiţînd păcatului să intre în tabără. Dacă teritoriul demarcat este prea strîmt, vom deveni legalişti, ne vom constrînge nevestele şi ne vom exaspera copiii.

BĂRBATUL STABILEŞTE GRANIŢE MORALE

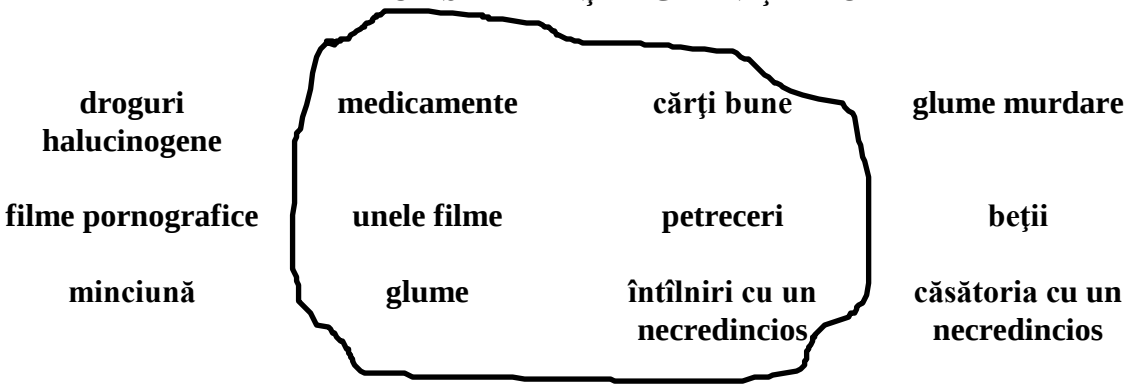

EL MERGE LA RĂZBOI CÎND GRANIŢELE SÎNT ÎNCĂLCATE

Acestea sînt cîteva din graniţele pe care le-am stabilit şi pe care le-am transmis fiicelor mele.

Mulţi dintre noi cunoaştem părinţi care permit copiilor lor să facă lucruri interzise clar în Biblie, înterzicînd în acelaşi timp lucruri care nu sînt menţionate în Scriptură. De exemplu, cunosc un tată care a insistat ca fiii săi să se alăture grupului de tineret din biserică (nemenţionat în Biblie), dar nu a spus nimic atunci cînd fiica lui s-a măritat cu un necredincios (clar interzis în 2 Corinteni 6:14).

Alţii trasează limite atît de strînse, încît sfîrşesc prin a interzice lucruri pentru care nu pot lupta. Mi-amintesc un bărbat care se lăuda: „Copiii mei nu se uită la filme." I-am replicat: „Vrei să-ţi spun *unde* se duc ei la film?" Copiii mei îi cunoşteau şi ştiau unde mergeau ei să vadă filme.

Într-o zi eram la magazin şi am auzit pe un tată tînăr certînd un băieţel pe culoarul din apropiere. El îi spunea: „Nu vei mai primi jucării pentru că strici totul !" Copilul întinsese mîna, iar cînd tatăl său l-a împins în faţă, mîna lui trecuse prin apropierea unei jucării strălucitoare, care s-a rostogolit şi a căzut. Tatăl mergea mai departe, cotinuînd să ţipe la copil.

M-am apropiat suficient de mult pentru a fi auzit şi am spus: „De ce să nu-l împuşcăm, evident că nu e bun de nimic !”.

Important este: să interzici numai ceea ce eşti în măsură să aperi. Amintiţi-vă că fariseii avea mii de legi. Majoritatea guvernelor au zeci şi sute de mii şi milioane de legi. Adeseori o problemă este considerată soluţionată prin adăugarea altei legi. Dumnezeu a condus Israelul cu 613 legi (603 legi şi ordonanţe şi 10 porunci). Dacă adăugăm mereu legi, curînd vom avea inflaţie legislativă. Şi toate legile îşi vor pierde valoarea. În realitate, majoritatea legilor lui Dumnezeu sînt clare, rămînînd un număr mic de domenii în care trebuie să stabileşti limite şi legi pentru familia ta - în special dacă vrei să-ţi creşti copiii în cunoaşterea Bibliei şi teama de Dumnezeu.

Cinci reguli pentru război

După ce am stabilit valorile pentru care vom lupta, trebuie să declarăm război cînd graniţa este încălcată. Majoritatea războaielor noastre vor fi duse (cu siguranţă ar trebui să fie) împotriva tendinţei proprii către păcat. Dacă războiul este necesar, cum vom lupta? Iată cîteva idei care pot fi luate din cucerirea Canaanului de către Iosua.

#1: Războiul trebuie să fie al lui Dumnezeu

Dumnezeu a spus lui Iosua: „Robul Meu Moise a murit: acum, scoală-te, treci Iordanul acesta, tu şi tot poporul acesta, şi intraţi în ţara pe care o dau copiilor lui Israel. Orice loc pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau, cum am spus lui Moise” (Iosua 1:2-3). Acest război era drept pentru că era ideea lui Dumnezeu. Nu fusese ideea lui Moise sau ţelul lui Iosua sau aspiraţia copiilor lui Israel. Dumnezeu a avut totdeauna două mari probleme cu noi. Prima constă în aceea că noi vrem totdeauna să urmăm propriile noastre interese. Cînd mergem la război, sîntem motivaţi de ceea ce dorim noi, iar motivaţia noastră nu are nimic în comun cu ceea ce face Dumnezeu. A doua este aceea că noi ignorăm motivul pentru care Dumnezeu merge la război. Ca urmare Dumnezeu rămîne cu puţini soldaţi sau cu nici unul. El a spus lui Israel: „Caut printre ei un om care să înalţe un zid, şi să stea în mijlocul spărturii înaintea Mea pentru ţară, ca să n-o nimicesc; dar nu găsesc nici unul !” (Ezechiel 22:30). Dumnezeu nu a găsit nici un om care să dorească să facă ceea ce făcea El.

Pe de altă parte sîntem nerăbdători să inventăm propriile noastre motive pentru a declanşa războiul. Între 1618 şi 1648, în Europa, a avut loc Războiul celor 30 de ani. Ca urmare a Reformei, Germania şi alte zone izolate au devenit puternic protestante. Contrareforma catolică a cîştigat considerabil în tărie în anii dinainte de 1600, datorită înoirilor aduse de iezuiţi şi de Conciliul din Trent. Cînd Ferdinand al II-lea, educat de iezuiţi, a devenit rege al Boemiei, s-a atins un apogeu. Violenţa îndreptată împotriva protestanţilor a început în 1618. Nobilii boemieni de religie calvinistă (protestantă) au apelat la rege pentru protecţie, dar neobţinînd-o s-au revoltat. Nobilii l-au declarat detronat pe regele Ferdinand al II-lea şi au proclamat ca rege pe guvernatorul calvinist al provinciei germane Palatinate. Aceasta a determinat intrarea în război a luteranilor germani. S-au mai implicat şi danezii, suedezii şi francezii. În provincia germană Westphalia a fost încheiată pacea, în 1648. Războiul a lăsat Germania devastată -cultural, economic şi fizic. El a fost o pierdere pentru ambele părţi. De fapt, acordul din 1648 a aşezat din nou situaţia la loc aşa cum fusese înainte de a fi declanşat conflictul.

Deci protestanţii şi catolicii s-au omorît unii pe alţii timp de 30 de ani în numele lui Dumnezeu. Dar nimeni nu a întrebat pe Dumnezeu. Nicăieri în Biblie nu este sugerat un asemenea război. Dumnezeu nu a spus niciodată protestanţilor sau catolicilor să se lupte între ei pentru teritorii sau pentru conducerea ţărilor. El a spus: „Mergeţi şi faceţi ucenici din toate neamurile" şi nu: „Mergeţi şi omorîţi-vă unii pe alţii, ca să putem stăpîni tot teritoriul". Dar protestanţii şi catolicii nu aveau timp pentru a lua în considerare facerea de ucenici, fiind prea ocupaţi să se lupte între ei pentru controlul teritorial.

#2: În război trebuie să lupţi cu suficient curaj pentru a distruge complet duşmanul.

Ceva lipseşte în majoritatea definiţiilor care se dau astăzi masculinităţii. Profesorul Patrick Arnold, preot iezuit, surprinde bine aceasta: «Noul creştinism neutru începe să producă o generaţie de bărbaţi fără vigoare şi fără spiritul luptei, fiinţe firave, crescute artificial, ofilite, a căror principală achiziţie morală este de „a fi drăguţi" ».[5]

Istoria războiului dus de Iosua împotriva canaaniţilor este diferită. Citim: „Iosua a bătut astfel toată ţara, muntele, partea de miazăzi cîmpia şi costişele, şi a bătut pe toţi împăraţii; n-a lăsat să scape nimeni, şi a nimicit cu desăvîrşire tot ce avea suflare, cum poruncise Domnul, Dumnezeul lui Israel" (Iosua 10:40; *vezi şi* Iosua 10:29-40).

Unul dintre cei mai mari învăţători ai Bibliei este Walt Henrichsen. Cu ani în urmă l-am auzit adresîndu-se unui grup entuziast de voluntari pentru tabere creştine - toţi studenţi foarte tineri. El le-a spus: „Peste 20 de ani majoritatea nu veţi mai fi aici - din cauză că iubiţi prea mult păcatul". Recent el a comentat cu tristeţe că majoritatea ucenicilor săi actuali nu vor reuşi să devină bărbaţi maturi ai lui Dumnezeu. Cînd a fost întrebat: „De ce?", a replicat: „Prea mult bagaj. Pur şi simplu cară prea mult bagaj".

Una din erorile esenţiale pe care le comitem, cînd plecăm la război împotriva păcatelor din vieţile noastre, este că nu le distrugem cu desăvîrşire. Vrem să mai lăsăm supraveţuitori. Vrem să păstrăm suficiente buzunare de păcate, ca să ne jucăm cu ele - numai puţin! Curînd aceste buzunare de păcate cresc, devenind mari paltoane care ne acoperă şi ne înconvoaie. Uneori sîntem atît de încărcaţi de bagaje păcătoase, încît nu ne mai putem descurca printre ele.

Dumnezeu iartă păcatul cînd ne pocăim şi-l mărturisim (1 Ioan 1:9). Dar păcatul nu dispare complet: consecinţele lui rămîn. Dumnezeu şterge tabla păcatelor noastre ca poziţie înaintea Lui, astfel încît atunci cînd Îl primim pe El, primim ca destinaţie cerul (2 Corinteni 5:19-21). Aceasta nu înseamnă că putem evita dezastrul pe care l-am creat aici pe pămînt.

Astăzi sînt adesea întrebat: „Dar unde sînt harul, mila şi iertarea?". Cei ce mă întreabă gîndesc astfel: „Dacă am sărit de la etajul 6, cum aş putea să evit căderea? După ce am divorţat de soţia mea, după ce am trăit în adulter, după ce am devenit alcoolic sau dependent de droguri, după ce am intrat în datorii pînă peste cap, ce pot să fac?". Răspunsul este: „Cazi ! Nu poţi sări fără a cădea. După ce vei lovi asfaltul, vei vedea ce rămîne şi vei începe de acolo".

Dumnezeu este plin de har şi de milă şi va ierta pe cei care se pocăiesc. Dar iertarea depinde de pocăinţă. Nu ne putem justifica acţiunile dintr-o suflare şi în momentul imediat următor să vorbim despre iertare şi milă. Dacă mărturisim, Dumnezeu va ierta, dar aceasta nu

va şterge dezastrul pe care păcatul nostru l-a produs. Aproape orice păcat creează suferinţă şi, de obicei, suferinţa nu se limitează la cel care a păcătuit.

Cînd mergem la război contra păcatului, trebuie să ne asigurăm că sîntem suficient de puternici pentru a lupta cu el. Cînd sîntem puternici, atît cît este posibil să fim, trebuie să-l distrugem pînă cînd este complet, cu desăvîrşire anihilat. Băieţii tratează cu uşurinţă păcatul sperînd să-i evite consecinţele. Bărbaţii, însă, iau păcatul în serios şi merg la război împotriva lui, străduindu-se să-l distrugă complet.

#3: Războiul trebuie cîştigat fără a încheia pacturi sau tratate, fără a face compromisuri.

Aceasta a fost cea mai mare greşeală a lui Iosua. Citim: „Bărbaţii lui Israel au luat din merindele lor, şi n-au întrebat pe Domnul. Iosua a făcut pace cu ei, şi a încheiat un legămînt prin care trebuia să-i lase cu viaţă, şi căpeteniile adunării le-au jurat lucrul acesta" (Iosua 9:14-15). Deşi a distrus complet duşmanii pe care i-a învins, el a încheiat un pact cu cîţiva dintre ei. De fapt, a fost înşelat să încheie acest pact, totuşi nu a dat înapoi şi nu l-a retractat. Iosua a îngăduit acelor duşmani să rămînă în ţară. După cum citim în Judecători 3:1-2, Dumnezeu a folosit aceşti duşmani pentru a întări generaţia următoare. Dumnezeu face adeseori astfel. El foloseşte chiar eşecurile noastre pentru a-i întări pe alţii.Dar pe Iosua neascultarea l-a costat greu.

Mai este o problemă cu care ne vom confrunta în privinţa păcatului în vieţile noastre. Toţi avem păcate împotriva cărora nu declarăm niciodată război. Perversiuni, pofte, uri, invidii - păcate cu care încheiem pacturi în loc să ne războim cu ele. Şi aceasta nu pentru că am fi prea slabi, căci am putea să ne antrenăm pentru a deveni suficient de puternici pentru război. De fapt, noi încheiem un pact cu noi înşine, angajîndu-ne să nu luptăm cu acele păcate. Astfel ele rămîn cu noi. Rămîn în teritoriul nostru, bîntuindu-ne şi împiedicîndu-ne să ajungem la ceea ce are Dumnezeu mai bun pentru noi.

Luther nu a făcut nici un compromis

Reforma a fost posibilă şi pentru că majoritatea conducătorilor ei nu au făcut compromisuri şi n-au încheiat pacturi ori tratate. Este adevărat, aceasta i-a făcut să se lupte adeseori unul cu altul, dar faptul că nu au acceptat compromisul ne-a permis să cîştigăm adevărurile ascunse timp de secole de o biserică medievală adeptă a compromisului.

Să luăm în considerare, de exemplu, pe Martin Luther. În 1517, la vîrsta de 34 de ani, Luther, dorind să pună în discuţie practica indulgenţelor, a agăţat cele 95 de teze ale sale pe uşa bisericii Wittenberg. Nimeni nu s-a arătat la dezbatere. Dar presele de tipărit şi-au început misiunea şi punctele de vedere a lui Luther erau răspîndite în întreaga Europă în numai cîteva săptămîni. În luna decembrie a acelui an arhiepiscopul s-a plîns la Roma în privinţa lui. În 1519 în discuţia cu John Eck la Leipzig, Luther a negat supremaţia papei şi infailibilitatea conciliilor bisericeşti. El a ars bula papală care-l ameninţa cu excomunicarea şi a sfîrşit prin a fi excomunicat de către papă în 1520 şi scos în afara legii de împăratul Carol al V-lea în 1521. În luna aprilie a aceluiaşi an, în care Luther refuzase să retracteze înaintea Dietei din Worms, a fost răpit şi dus la castelul Wartburg pentru propria lui siguranţă, sub protecţia lui Frederic de Saxonia. În timpul celor 11 luni cît a stat acolo, el a tradus Noul Testament în germană.

Patru ani mai tîrziu (1525, la vîrsta de 42 de ani) el s-a căsătorit cu Katherine von Bora, o fostă călugăriţă, o femeie harnică şi pricepută. Ea i-a născut 6 copii (unul a murit de mic şi altul la 13 ani, ambele fetiţe). În plus, ei au crescut şi cîţiva orfani.

În 1529 la Dieta din Speyer, Carol al V-lea a încercat să-l oprească prin forţă pe Luther, dar prinţii germani s-au ridicat în semn de protest. Unii spun că termenul *protestant* vine de la acest protest. În confruntarea cu Erasmus, Luther a susţinut că mîntuirea se află în întregime în mîinile lui Dumnezeu. Opunîndu-se lui Zwingli, Luther a negat valoarea de amintire a Euharistiei.

Lui Luther îi plăcea berea şi vinul, dar nu a fost văzut vreodată beat. Îi plăcea sexul, dar nu a fost niciodată infidel lui Katherine. El folosea adeseori un limbaj aspru, dar predica plin de teamă de Dumnezeu. A susţinut peste patru mii de predici (din care două mii trei sute încă supravieţuiesc), a scris cărţi, pamflete şi cîntece. Şi-a publicat manuscrisul dezbaterilor sale şi Biblia în limba germană în 1534. Şi dacă gîndim că a devenit maleabil şi a acceptat compromisul la bătrîneţe, să ne amintim că titlul ultimului său pamflet era: *Împotriva papalităţii de la Roma, instituţie a diavolului.*

#4: Războiul trebuie dus împreună cu alţi luptători destoinici.

Stu Weber ne dă un exemplu fascinant:

> Alexandru cel Mare a fost „mare”, cred, pentru că la un moment dat a stăpînit cea mai mare parte a zonei locuite a planetei. Arma lui secretă a fost „falanga macedoneană”, o formaţiune militară, nu foarte numeroasă, care primise o instrucţiune precisă: „Nu mergi la bătălie fără omul de lîngă tine”. Falanga macedoneană era o formaţiune care permitea ca flancul slab al fiecărui om să fie protejat de camaradul său. Purtînd scutul în mîna stîngă şi sabia în dreapta, un soldat care-şi croia drum cu spada îşi expunea partea dreaptă a corpului, care devenea astfel vulnerabilă la loviturile de sabie sau de lance ale vrăjmaşului. În formaţia macedoneană luptătorul avea un om de încredere care-i păzea partea mai expusă.[6]

Niciodată nu pleca la luptă singur. Una dintre cele mai mari binecuvîntări este că am un mic grup de creştini dedicaţi pe care-i pot suna în legătură cu orice problemă, la orice oră. În timpul unor bătălii grele din viaţa mea i-am căutat zilnic pe cîţiva din aceştia.Dacă într-o zi nu sunam, mă căutau ei. Primele lor cuvinte erau: „Cum merge bătălia?”.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru războaiele pe care le duce familia ta. Mi-amintesc că odată, una din fiicele mele avea un conflict serios cu una din colegele ei de la echipa de fotbal. Conflictul a ieşit de sub control. Antrenorul era incapabil să intervină şi nu ştiam nici eu ce să fac. Am sunat pe unul dintre aceşti „războinici destoinici”, un prieten al meu care locuia în alt oraş. Este un om foarte înţelept, fost antrenor la un liceu, unul dintre cei mai buni antrenori pe care-i cunosc. Înainte de a reveni acasă în ziua aceea, el o sunase deja pe fiica mea. Au discutat o jumătate de oră. Împreună au stabilit un plan care, în final, a fost eficace.

Am descoperit că fetele mele capătă un plus de încredere ştiind că, atunci cînd eu merg la război, nu sînt singur. Astfel ele simt că, la rîndul lor, nu vor merge singure la bătălie.

Iosua a spus rubeniţilor şi gadiţilor: „dar voi toţi *bărbaţii voinici* să treceţi înarmaţi înaintea fraţilor voştri şi să-i ajutaţi” (Iosua 1:14; sublinierea adăugată).

Iosua a fost prima dată învins la Ai din cauza păcatului poporului Israel. După îndepărtarea păcatului, Dumnezeu i-a spus: „Ia cu tine pe toţi oamenii de război, scoală-te, suie-te împotriva cetăţii Ai”. Apoi citim: „Iosua s-a sculat cu toţi oamenii de război ca să se suie împotriva cetăţii Ai. A ales treizeci de mii de *bărbaţi viteji*” (Iosua 8:1,3; subliniera adăugată).

David a fost cel mai mare împărat al lui Israel. Dumnezeu a numit un om după inima Sa (Faptele Apostolilor 13:22). Dumnezeu l-a ales pe David şi i-a dat tronul. Dar David a trebuit să lupte pentru el. A trebuit să evite a fi ucis de Saul
****
Viaţa noastră spirituală este asemănătoare. Dumnezeu ne-o dă, dar noi trebuie să luptăm pentru ea. El ne asigură de biruinţa finală în cer, dar aici, pe pământ, trebuie să mergem la război împotriva păcatului nostru.

David nu a plecat la bătălie singur sau înconjurat de un grup de băieţi neştiutori. El a fost însoţit de un grup de „viteji”. Remarcaţi ce se afirmă despre cîţiva dintre aceşti bărbaţi:

„Iată căpeteniile vitejilor care erau în slujba lui David şi care l-au ajutat împreună cu tot Israelul să-şi întărească stăpînirea, ca să-l pună împărat, după cuvîntul Domnului cu privire la Israel” (1Cronici 11:10).

„Iaşobeam[...] şi-a învîrtit suliţa peste trei sute de oameni, pe care i-a omorît dintr-o singură dată” (v. 11).

„Eleazar [...] era cu David la Pas-Damin [...] S-au aşezat în mijlocul ogorului, l-au ocrotit şi au bătut pe filisteni. Şi Domnul a dat o mare izbăvire” (v. 12-14).

„Abişai [...] şi-a învîrtit suliţa peste trei sute de oameni şi i-a omorît” (v. 20).

„Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui om din Cabţeel, om de preţ şi vestit prin isprăvile lui. El a ucis cei doi lei ai Moabului. S-a pogorît în mijlocul unei gropi pentru apă, unde a ucis un leu, într-o zi cînd căzuse zăpada” (v. 22). „ El a ucis pe un egiptean care avea o statură de 5 coţi [2,30 m]” (v. 23).

„Erau arcaşi cu mîna dreaptă şi cu mîna stîngă, aruncau pietre, iar cu arcul trăgeau săgeţi” (1 Cronici 12:2).

„Aceştia erau fiii lui Gad [...] unul singur, cel mai mic, putea să se lupte cu o sută de oameni, şi cel mai mare cu o mie” (1 Cronici 12:14).

Ei, ce părere aveţi despre acest Benaia? El a omorît un leu într-o groapă într-o zi cu zăpadă. Acesta este camaradul pe care l-aş dori lîngă mine, dacă nu chiar în faţa mea, cînd merg la bătălie ! În plan spiritual avem nevoie de oameni spirituali puternici, de oameni spirituali viteji, de luptători spirituali care au dovedit că sînt în stare să învingă păcatul. Aceştia sînt bărbaţi care au fost în stare să-şi păstreze căsnicia, să crească fii evlavioşi, să nu fi

comis adulter, să fie cinstiţi în afaceri. Cu alte cuvinte oameni care pot învinge cu succes filistenii de azi.

#5: Războiul trebuie să aibă un sfîrşit.

Cînd cucerirea Canaanului de către Iosua a luat sfîrşit, citim: „Iosua a pus stăpînire deci pe toată ţara, potrivit cu tot ce spusese Domnul. Şi Iosua a dat o moştenire lui Israel, fiecăruia i-a dat partea lui, după seminţiile lor. Apoi ţara s-a odihnit de război" (Iosua 11:23).

Neemia şi poporul au terminat zidurile Ierusalimului în mijlocul atacurilor, calomniilor şi trădării. Ei au trebuit să lupte pentru a reuşi să-l termine. După ce construcţia zidului a luat sfîrşit, citim: „Cînd au auzit toţi vrăjmaşii noştri, s-au temut toate popoarele dimprejurul nostru: s-au smerit foarte mult, şi-au cunoscut că lucrarea se făcuse prin voia Dumnezeului nostru" (Neemia 6:16).

Isus Şi-a trimis ucenicii la luptă. Ei au primit o misiune şi o însărcinare specifică (Luca 9:1-9). După ce şi-au îndeplinit misiunea, citim: «Apostolii s-au adunat la Isus şi I-au spus tot ce făcuseră şi tot ce învăţaseră pe oameni. Isus le-a zis: „Veniţi singuri la o parte, într-un loc pustiu şi odihniţi-vă puţin"» (Marcu 6:30-31; *vezi şi* Luca 9:10).

Războiul spiritual este constant. Satana nu va renunţa, pînă cînd nu va fi înfrînt definitiv de Hristos. Carnea noastră va continua să ne ispitească, iar sistemul lumii aflat sub influenţa Satanei, va continua să ne furnizeze ocaziile de a păcătui. Dar fiecare bătălie, fiecare conflict în parte trebuie să aibă un sfîrşit.

Chiar războaiele din istorie care au durat prea mult, au degenerat într-o uriaşă imoralitate care nu mai avea nimic de-a face cu scopul originar al războiului. Exemplele abundă: Vietnam, Iugoslavia, cruciadele, Războiul de 30 de ani menţionat anterior. Pe de altă parte, cînd George Bush l-a atacat pe Saddam Hussein cu scopul de a-l scoate din Kuweit, ţelul era clar. Victoria a fost deplină. Dezastrul a fost înlăturat şi războiul a fost urmat de odihnă. Aceasta nu înseamnă că au fost clarificate toate problemele cu Saddam. Dar un punct fusese clarificat. Războaiele lungi nu sînt niciodată o idee prea bună.

Ca să fiu sincer, este neînţelept a merge la luptă împotriva alcoolismului, abuzului de droguri, avortului, adulterului, pornografiei, homosexualităţii, problemelor căsniciei, etc. De ce? Pentru că victoria este imposibilă, de vreme ce aceste războaie nu se vor sfîrşi niciodată. Evanghelicii s-au luptat cu toate acestea timp de zeci de ani în America, dar se pare că ele au crescut mai mult ca niciodată.

Ce facem, deci - abandonăm? Nu ! Dar trebuie să ne alegem mai precis războaiele şi să ne definim mai bine bătăliile, pentru ca aceste războaie să aibă finalitate.

Ar trebui să mergem la război împotriva:	nu împotriva:
- a fi un alcoolic	- alcoolismului
- unei relaţii adulterine	- adulterului

- a fi mînios	- mîniei
- obiceiului de a bîrfi	- bîrfei
- orice răneşte căsătoria mea	- problemelor căsătoriei
- orice distruge relaţia cu un copil / părinte	- problemelor copilului / părintelui

Aceasta înseamnă, de exemplu, că nu este înţelept a merge la război împotriva avortului (una dintre cele mai mari rele ale zilelor noastre, după opinia mea). Ţelul de a elimina pe cale politică avortul, nu este un bun motiv de război, pentru că acest război nu va avea sfîrşit, şi cînd războiul nu are sfîrşit, degenerează în nenumărate alte tragedii.

Pe de altă parte, să presupunem că prietenul sau vecinul meu are o fată necăsătorită care e însărcinată. Pot lupta pentru a salva viaţa acelui copil nenăscut. Pot fi un adevărat prieten. Pot ajuta familia să evalueze dacă fiica lor poate îngriji un copil. Dacă nu este posibil, atunci îi pot ajuta cu procedurile de adopţie. Le-aş putea spune despre valoarea vieţii umane, arătîndu-le statistici despre efectul psihologic al avortului asupra mamelor, cît şi despre modul în care este afectat fizic copilul în cursul avortului. Chiar un copil conceput ca urmare a unui viol poate fi dorit.

Concluziile cu privire la război:

(1) Trebuie să fie războiul lui Dumnezeu;

(2) Să permită victoria totală;

(3) Nu are nevoie de compromis;

(4) Trebuie asistat de alţi creştini maturi;

(5) Ajunge la un sfîrşit.

Un băiat care-şi doreşte să devină bărbat trebuie să înceapă cu procesul despărţirii de părinţi. Trebuie să înveţe perspectiva lui Dumnezeu asupra muncii, a odihnei şi a luptei. Dar mai este un aspect important pe care trebuie să-l înveţe pentru a deveni un bărbat al lui Dumnezeu.

Capitolul cinci

Băiatul învaţă să fie preot

Toma nu era un băiat simpatic. Nu era iubit de colegi, de fraţii săi sau de părinţi. El era un copil greoi, neîndemînatic şi tăcut. Provenea dintr-o familie bogată, influentă, dar cu toate acestea nu părea prea interesat de bani, ceea ce îi irita şi mai mult pe ai săi.

Cînd avea 14 ani, Toma a fost trimis la o şcoală particulară. Acolo, sub influenţa unuia dintre profesorii săi, Toma şi-a dedicat viaţa lui Hristos. Pentru că era gras şi greoi, ceilalţi copii nu-l respectau. Dar, într-o zi, Toma a fost obligat să ia atitudine cu privire la existenţa lui Dumnezeu. Dintr-o dată a devenit clar pentru toţi că din punct de vedere mental Toma nu era de fel neîndemînatic. Argumentele sale extrem de inteligente i-au uimit pe profesori şi au

lăsat fără replică pe ceilalţi elevi. Toma a descoperit că se putea exprima şi în scris cu aceeaşi uşurinţă. Folosirea raţiunii sănătoase şi interesul său pentru Biblie l-au transformat într-o persoană deopotrivă controversată şi respectată. Dar convertirea şi dedicarea sa faţă de Isus Hristos au iritat şi stînjenit pe cei din familia sa.

Cînd Toma a devenit un tînăr bărbat, ai săi se aşteptau ca el să continue afacerea familiei, bucurîndu-se de avantajele averii lor. Fraţii săi mondeni şi-au imaginat că singura lui problemă era lipsa de contact cu lumea.

Ei şi-au făcut un plan.

Într-o noapte au pătruns în şcoală şi l-au răpit. Timp de un an l-au obligat să trăiască în lux. L-au ţinut prizonier şi i-au oferit foarte mulţi bani. Fraţii săi au dorit să-l lanseze în afaceri sau în politică – au făcut orice pentru a-l împiedica să se dedice lui Dumnezeu şi Bibliei. Ca ultimă încercare i-au adus o frumoasă prostituată. Dar Toma a refuzat să aibă relaţii cu ea. Răspunsul său a fost asemănător cu cel dat de Iosif nevestei lui Potifar. „Cum aş putea să fac eu un rău atît de mare şi să păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu?" (Geneza 39:9).

Fraţilor săi le-a fost de ajuns. Ce altceva mai puteau face? Toma întorsese spatele banilor, puterii şi femeilor. După un an şi trei luni, frustraţi şi iritaţi, ei au renunţat şi Toma s-a întors la universitate.

Toma de Aquino a devenit unul dintre cei mai mari teologi din istoria creştinismului. Scrierile sale sînt cuprinse în optsprezece volume groase. El a scris şi a predicat despre adevărul Cuvîntului lui Dumnezeu. Scrierile sale cuprind comentarii asupra majorităţii cărţilor Bibliei. În 1274 Toma de Aquino a murit la vîrsta de 49 de ani.

De la băiat la preot

Toma de Aquino a devenit bărbat. El şi-a părăsit căminul părintesc. A învăţat să muncească, să se odihnească şi să lupte împotriva păcatului - chiar dacă-i fusese oferit de propria familie. În plus, el a avut o întîlnire cu Dumnezeu. După ce şi-a părăsit familia pentru a merge în Universitatea din Napoli, el L-a găsit pe Dumnezeu în logica Bibliei. A hotărît să stea deoparte de părinţii săi (care-l voiau în lumea lor de putere şi bani) şi de dispreţul colegilor săi (care l-au poreclit „Boul cel prost"). El şi-a dedicat viaţa lui Isus Hristos.

Toma de Aquino a devenit preot. Dar preoţia sa nu a fost o simplă alăturare la cler sau ocuparea unei poziţii oficiale în ierarhia bisericii. De fapt, fraţii săi s-au oferit să-i cumpere postul de arhiepiscop de Napoli. Aceasta demonstrează cît de disperaţi erau şi cît de mulţi bani aveau. Erau în stare să facă un compromis pentru a-i asigura o poziţie religioasă importantă. Astfel Toma putea deveni bogat, puternic, nu mai era stînjenitor pentru familie şi, în acelaşi timp, putea să se ocupe în continuare de predicile din Biblie. Dar, luptător adevărat, Toma nu a acceptat compromisul şi nu a încheiat pact cu duşmanul. El a refuzat să facă parte din cler, dar a devenit cu adevărat un preot.

Deci, ce este un preot? Cred că un preot adevărat este cineva care (1) decide să-L primească pe Isus Hristos ca Dumnezeu şi Mîntuitor personal; (2) se alătură lucrării lui Dumnezeu, folosind orice slujbă sau activitate în care este implicat pentru înaintarea Împărăţiei lui Dumnezeu; (3) se oferă pe sine şi oferă ceea ce are ca un sacrificiu lui

Dumnezeu. Dacă băiatul Îl primeşte pe Hristos, slujeşte pe Hristos şi sacrifică pentru Hristos, atunci devine preot.

Un preot are o întîlnire cu Dumnezeu

Rădăcina cuvîntului ebraic folosit în Vechiul Testament pentru *preot* înseamnă „a se apropia".[1] În Lege, preotul este cel care se apropie de Dumnezeu, în timp ce ceilalţi stau la mare depărtare (Exod 19:22; 30:20). În Noul Testament citim că toţi credincioşii sînt preoţi (1 Petru 2;9; Apocalipsa 1:6). Această preoţie include deopotrivă pe bărbaţi şi femei, deci este evident că bărbaţii sînt preoţi. Dar nu este la fel de evident pentru toţi bărbaţii.

Cunoaştem cu toţii indivizi cultivaţi, cu slujbe bune, care au rămas la stadiul de băiat adult, pentru că nu L-au întîlnit pe Dumnezeu. Indiferent de realizările sau de poziţia pe care o obţine, ori de educaţia pe care o primeşte un individ în viaţă, dacă nu L-a găsit pe Dumnezeu, el este încă un băiat. Cunoscîndu-i mai bine pe aceşti oameni vei observa cu uşurinţă aceasta. Ei aparţin aşa-zişilor lideri care fac impresie bună la prima vedere. Dar cu cît te apropii de ei, eşti din ce în ce mai puţin impresionat.

Pentru că nu au întîlnit pe Dumnezeu, ei nu au alt fundament pentru moralitate decît propria persoană. În afaceri singura bază este financiară, într-o relaţie urmăresc propria satisfacţie şi nu au altă bază pentru acţiune decît succesul. Aceşti oameni îşi pierd adeseori nevestele şi copiii, în goana lor după ţeluri care înlocuiesc pe Dumnezeu. Ei doresc să devină bărbaţi, dar refuză să stea înaintea lui Dumnezeu aşa că rămîn blocaţi în lumea ţelurilor imature.

Într-un film numit *Taking Care of Business* (Conducînd afacerea) Charles Grodin joacă rolul unui director extrem de activ care urcă scara succesului în companie, dar apoi îşi pierde slujba în împrejurări comice. James Beluchi joacă rolul unui puşcăriaş al cărui ţel în viaţă era de a ieşi din închisoare şi de a participa la meciurile de campionat ale echipei de fotbal favorite „Chicago Cubs". Cei doi se întîlnesc la meci. Grodin se plînge: „Am ratat totul ! N-am reuşit să obţin ce-am vrut". Beluchi îl întreabă: „Dar ce-ai vrut?" Grodin reflectează un moment, apoi răspunde: „Nu ştiu ... tu ştii ce vrei?" Beluchi strigă: „Vreau ca Chicago Cubs să cîştige campionatul !"

Filmul subliniază un aspect esenţial. Un director de companie şi un fost puşcăriaş - ambii băieţi. Toată lupta şi munca lui Grodin ca director, nu valora mai mult decît plăcerea unui hoţ de a asista la un meci de fotbal.

Biblia nu trece cu vederea, nici nu tratează cu uşurinţă, nevoia ca tînărul să-L întîlnească pe Dumnezeu în procesul maturizării sale. Dacă am citi Biblia şi am face o listă a bărbaţilor care au avut astfel de întîlniri cu Dumnezeu, iată cîţiva dintre cei care i-am scrie pe listă:

Geneza 2:7 - Adam

Geneza 6:8 - Noe

Geneza 15:6 -Avram

Geneza 28:20-21 - Iacov

Geneza 50:19 - Iosif

Exodul 3: 4 - Moise

Iosua 1:1-2 - Iosua

Judecătorii 6:11-14 - Ghedeon

1 Samuel 2:12 - fii lui Eli (prin contrast)

1 Samuel 2:26; 3:1,7,10,19 - Samuel

1 Samuel 16:7,13; 17:37 - David

1 Împăraţi 17:1 - Ilie

1 Împăraţi 21:25-26 - Ahab (prin contrast)

2 Împăraţi 2:2,6,9 - Elisei

2 Împăraţi 22:1,13; 23:1-3,8,24-25 -Iosia

Neemia 1:4-11 - Neemia

Estera 3:2; 4:1,14 - Mardoheu

Iov 1:1 - Iov

Isaia 1 - Isaia

Ieremia 1:4-8 - Ieremia

Ezechiel 1:1-3 Ezechiel

Daniel 1:8-9 - Daniel

Osea 1:1, 3:1 - Osea

Ioel 1:1 - Ioel

Amos 1:1 - Amos

Ioan 14:10-11 - Isus Hristos

Ioan 6:68-69; 2 Petru 1:16-18 - Petru

Ioan 21:24; 1 Ioan 1:1-3 - Ioan

Matei 17:1-8 - Petru, Iacov şi Ioan

Ioan 1:43-51; 14:8-11 - Filip şi Natanael

1 Corinteni 15:7 - Iacov (fratele vitreg al lui Isus)

Ioan 20:24-28 - Toma

Ioan 21 - cei unsprezece

Fapte 9:1-5; 1 Corinteni 15:8 - Pavel

Un preot face o slujbă cu Dumnezeu

Dumnezeu l-a creat pe bărbat pentru a fi preot. Din prima zi el a fost destinat, nu doar pentru a avea o relaţie cu Dumnezeu, dar şi pentru a se implica în ceea ce făcea Dumnezeu. Înaintea Căderii, aceasta însemna să aibă grijă de grădină. După Cădere, el trebuia să-L reprezinte pe Dumnezeu în faţa unei rase păcătoase. Oricine putea fi preot. Fiecare om ar fi putut fi preot, dar puţini au ales această cale.

Cînd toţi L-au respins, Dumnezeu a început prin a Se arăta lui Avraam. Cinci sute de ani mai tîrziu Dumnezeu a ridicat pe Moise pentru a scoate din Egipt pe descendenţii lui Avraam. Atunci a dat Legea. Timp de 1500 de ani Dumnezeu a condus o naţiune prin preoţi din tribul Levi şi din familia lui Aron, fratele lui Moise. Ceilalţi oameni trebuiau să vină la Dumnezeu prin aceşti preoţi. Ei nu puteau veni ei înşişi la Dumnezeu. Dumnezeu a creat o categorie separată de oameni - preoţii - doar ei se puteau apropia de El.

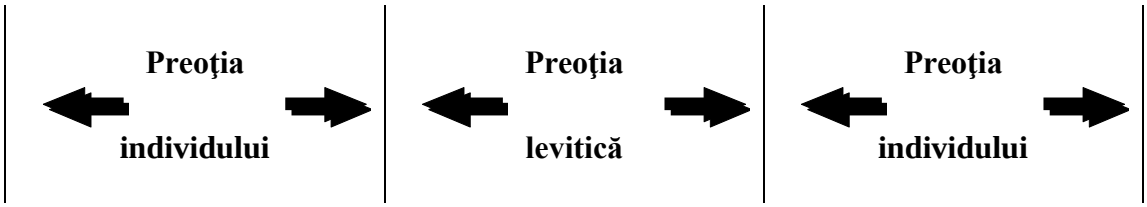

CREAŢIA **1500 Î.H.** **MOISE** **0** **HRISTOS** **AZI**

Deci, timp de 1500 de ani, numai leviţii din familia lui Aron puteau fi preoţi. Dumnezeu a chemat pe bărbaţi să fie şi judecători, profeţi, împăraţi sau să ocupe alte poziţii de excepţie înaintea Sa, dar slujba era delegată în general preoţilor.

Biserica Evului Mediu a făcut greşeala de a considera creştinismul ca o extindere a Israelului, deşi acest aspect e negat în mod clar în Noul Testament (Efeseni3:3-9; Romani 10:4; Galateni 3:23-4:11). Ca urmare a fost creat clerul - o categorie de creştini mai apropiată de Dumnezeu decît toţi ceilalţi. Cu alte cuvinte ei defineau două tipuri de creştini: (1) preoţii care-L serveau pe Dumnezeu; şi (2) ceilalţi care nu-L serveau. Unul din motivele pentru care oamenii au luptat în cruciade este că ele ofereau „oamenilor de rînd" şansa de a face ceva pentru Dumnezeu. Aceasta pentru că orice altceva era făcut de cler.

Desigur, reformatorii au arătat greşeala. Unii au continuat cu clerul formal, alţii nu, dar toţi au căzut de acord că fiecare individ este un preot şi, deci, este chemat să-L slujească pe Dumnezeu.

După mai mult de 20 de ani de întîlniri zilnice cu bărbaţii sînt în măsură să spun că slujba pe care o face un bărbat înaintea lui Dumnezeu va fi cea mai puternică forţă spre bine în viaţa lui. Cum am menţionat mai devreme, dacă un bărbat este cu inima lîngă Dumnezeu, fiind implicat cu Hristos în zidirea Bisericii, prin folosirea darurilor pe care Hristos i le-a dat, în mod normal, acest om îşi va ţine în ordine tot restul vieţii sale. Cred că o slujbă pentru Dumnezeu este cel mai mare generator de motivaţii pentru un bărbat.

„Dar mulţi indivizi devin atît de mult implicaţi în slujire, încît îşi neglijează familiile" - veţi spune.

Nu astfel.

Asemenea oameni construiesc de obicei imperii sau lucrează pentru a adăuga lucrării lui Dumnezeu. Aceasta nu e slujire. Dacă un bărbat are soţie şi copii - aceştia sînt slujba lui înaintea lui Dumnezeu. Nu neapărat în întregime, dar sînt partea centrală a slujbei sale. Slujba creştină nu produce perversiuni. Ea echilibrează şi motivează un bărbat către neprihănire. Slujirea creştină - adevărata participare cu Dumnezeu - nu neglijează niciodată caracterul lui Dumnezeu pentru a face lucrarea lui Dumnezeu.

Preotul aduce jertfe lui Dumnezeu

Cuvîntul grecesc pentru preot în Noul Testament înseamnă „unul care oferă sacrificii”.[2]

Băiatul este cel care ia - bărbatul este cel care dă.

Băiatul acumulează - bărbatul împarte.

Băiatul este avar - bărbatul dăruieşte cu extravaganţă.

Băiatul păstrează pentru sine - bărbatul sacrifică.

Sacrificiul este menirea preoţiei.

Petru scrie: „Şi voi, ca nişte pietre vii, sînteţi zidiţi ca să fiţi o casă duhovnicească, o preoţie sfîntă, şi să aduceţi jertfe duhovniceşti, plăcute lui Dumnezeu, prin Isus Hristos” (1 Petru 2:5).

Iată patru exemple nou-testamentare ale sacrificiilor pe care le face un băiat pentru a deveni bărbat:[3]

1. *El îşi aduce trupul ca jertfă.* „Vă îndemn dar, fraţilor, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceţi trupurile voastre ca o jertfă vie, sfîntă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. Să nu vă potriviţi chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceţi, prin înnoirea minţii voastre, ca să puteţi deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută şi desăvîrşită” (Romani 12:1-2). A-şi sacrifica trupul nu înseamnă a se istovi muncind, ci presupune o transformare de sine prin înnoirea minţii, astfel încît trupul însuşi să devină sfînt înaintea lui Dumnezeu.
2. *El aduce vorbirea ca jertfă.* „Prin El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă de laudă, adică, rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui” (Evrei 13:15). Vorbirea lui nu mai este urîtă, vulgară, plină de minciuni sau bîrfe, ci înălţătoare, entuziasmantă, motivatoare şi plină de adevăr despre viaţă şi despre Dumnezeu.
3. *El îşi aduce ca jertfă slujirea.* „ Şi să nu daţi uitării binefacerea şi dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea Îi plac” (Evrei 13:16). Facerea de bine şi dărnicia sînt jertfe. Acestea realmente te definesc: cine eşti sau cine ai putea fi. Am crescut într-o pepinieră. Tatăl meu se ocupa de copaci, asta înseamnă că am curăţat copaci. Adesea trebuia să retezăm crengile copacilor nu pentru că ar fi fost bine pentru ei, ci pentru că astfel produceau mai multă roadă. De exemplu, merii sînt retezaţi în acest scop. Tisa japoneză va fi mai încărcată cu bobiţe roşii dacă ramurile sînt tăiate. Copacul trebuie să se sacrifice pe

sine pentru a ne servi pe noi, cei care-l privim. Hristos a spus că cei care-L vor urma vor fi curăţaţi ca o viţă de vie pentru a putea produce mai multă roadă (Ioan 15:1-2). Slujirea cere jertfă.

4.El îşi aduce jertfă averea. Pavel scrie despre creştinii din Macedonia: „Vă mărturisesc că au dat de bunăvoie, după puterea lor, şi chiar peste puterile lor. Şi ne-au rugat cu mari stăruinţe pentru harul şi părtăşia la această strîngere de ajutoare pentru sfinţi" (2 Corinteni 8:3-4). Băieţii care rămîn băieţi nu sînt interesaţi să-şi sacrifice averea. Băieţii strîng. Cred că astăzi există un procent mai mare de adulţi băieţi deşi studiile U.C.L.A. nu par să confirme aceasta. Să examinăm următorul grafic rezultat din acest studiu:

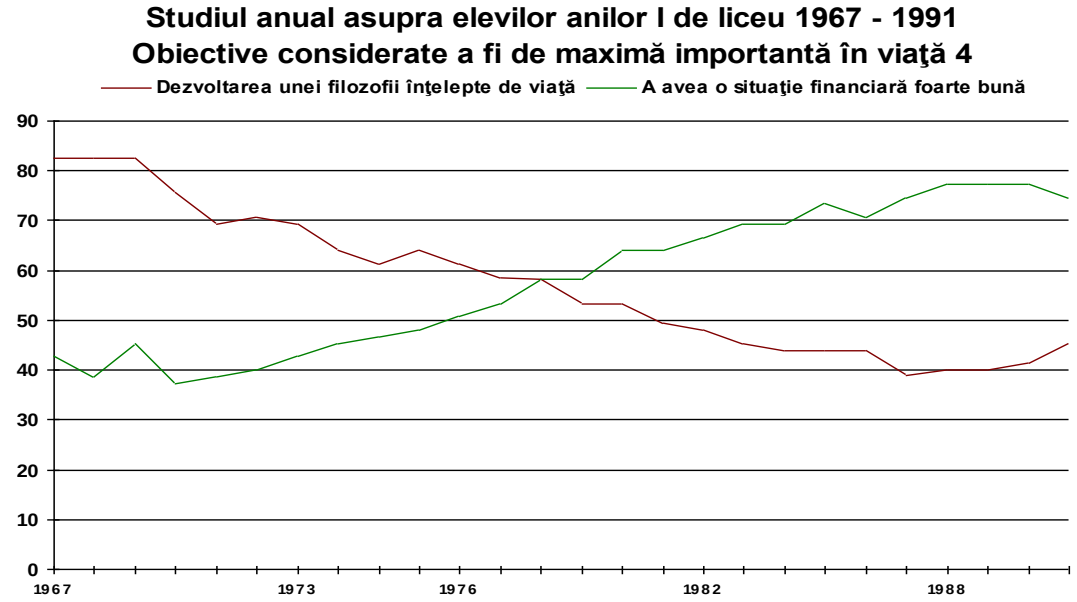

Toţi băieţii care se maturizează devin preoţi - nu de tip oficial sau clerical, ci stabilind o relaţie cu Dumnezeu. Credinţa lor nu mai e a părinţilor sau a bisericilor din care fac parte. Deşi o mare parte din particularităţile credinţei lor este similară cu cea a părinţilor sau a bisericii lor, credinţa lor este acum una proprie. Ei şi-au luat în stăpînire propriile convingeri morale şi religioase pentru că au ajuns să înţeleagă planul Lui.

Este timpul să fii bărbat.

Bărbatul

În partea a doua a cărţii vom discuta răspunsul la întrebarea „Ce anume îl face pe un bărbat să devină soţ şi tată?” O dată ce băiatul a luat decizia de a deveni bărbat, el se confruntă cu provocarea de a fi cu adevărat ceea ce pretinde a fi. Atîta vreme cît băiatul a plecat de acasă şi a învăţat ce înseamnă a munci, a se odihni, a merge la luptă pentru ceea ce este bun şi pentru a-L sluji pe Dumnezeu în calitate de credincios-preot, el este pregătit pentru vîrsta bărbăţiei. Desigur, nici un bărbat nu este desăvîrşit, aşa încît el va trebui să continue să lucreze asupra tendinţelor lui de a fi băiat. Cu toate acestea, cu cît un băiat a făcut mai multe progrese în a fi bărbat, cu atît va avea un impact mai mare asupra soţiei şi a copiilor săi.

Definiţie: BĂRBATUL este un om care şi-a luat în serios responsabilitatea pentru propria maturitate.

BĂIATUL ESTE HAOTIC → **BĂRBATUL INSTITUIE ORDINE**

Bărbatul nu este chemat să fie un dur, aşa cum sînt personajele care domină filmele cu box tailandez, dar nici un om care nu deranjează pe nimeni, care spune întotdeauna ce trebuie şi al cărui ideal este acela de a fi un tip drăguţ. Bărbatul face ordine în propria lui viaţă. Această ordine dă naştere unei înţelepciuni pe care el o pune în slujba soţiei şi a copiilor săi. Este posibil ca, în cazul celibatului, bărbatul să rămînă toată viaţa singur. Aceasta este însă o excepţie. Pentru cei mai mulţi dintre noi, a fi bărbat înseamnă a avea o nevastă şi a fi părinte unor copii.

Capitolul şase

Bărbatul instituie ordine

La 1500 de metri de locuinţa mea se află o şcoală micuţă cu o singură cameră. Este un obiectiv istoric aparţinînd statului Michigan, păstrat pentru a arăta cum erau şcolile cu o singură cameră din vestul mijlociu. Acum este deschisă publicului, aşa că atunci cînd mă veţi vizita, vă voi invita să o vedeţi. Se numeşte Şcoala DeWitt. Da, aţi citit bine. Are numele meu. Rudele mele au donat pămîntul pe care a fost construită în anii 1800. Bunicii mei au învăţat acolo. La fel părinţii mei. În cele din urmă şi eu.

Sînt probabil unul dintre ultimii elevi care şi-au început educaţia într-o şcoală de acest tip. Am început grădiniţa acolo în septembrie 1951 şi am absolvit primele patru clase în primăvara lui 1956. După mine a mai terminat o singură clasă, apoi şcoala s-a închis în 1957. Nu era alt DeWitt în ultimile clase, aşa că eu sînt ultimul DeWitt care a absolvit Şcoala DeWitt - una dintre cele mai mari pretenţii ale mele la glorie !

Şcoala a fost în mare parte plictisitoare, dar am învăţat lucrurile de bază: „citire, scriere şi pronunţie rit-mi-că cu ajutorul unui băţ de nuc". Nu ştiu dacă era chiar nuc, de fapt era mai mult o riglă decît un băţ, dar instrumentul era mereu prezent pe catedră.

N-o voi uita niciodată pe învăţătoarea mea. O chema doamna Walda (numele ei adevărat). Am învăţat cu ea timp de cinci ani. Ea ne-a învăţat de toate. Era o femeie scundă, slăbuţă, cu ochelari de bunicuţă şi păr alb strîns într-un coc mic. Arăta de parcă cea mai uşoară adiere de vînt ar fi doborît-o. Era într-adevăr o apariţie fragilă, dar vă garantez că cei mai răi elevi din şcoală nu constituiau o problemă pentru doamna Walda. Ea stăpînea clasa cu un pumn de fier - şi cu o riglă mare. Cu doamna Walda toate erau ţinute în control, într-o deplină ordine. Fiecare elev învăţa ordinea - ordinea *ei*, calea *ei*.

Orele erau adesea plictisitoare, de rutină, cîteodată ameninţătoare, dar niciodată haotice. Ea preda la grădiniţă timp de 10 minute, apoi trecea la rîndul clasei I, apoi la rîndul clasei a II-a şi aşa mai departe. În grupa mea erau şapte copii şi în celelalte era aproximativ acelaşi număr. Nu aveam calculatoare sau rigle de calcul. Dar am învăţat citirea, scrierea,

ortografia şi tabla înmulţirii. Mare parte din tiparul ordonat al vieţii mele îl datorez ordinii stabilite prin doamna Walda.

Să ne întoarcem cu o generaţie înainte de închiderea Şcolii DeWitt. În primii ani după 1900 bunicul meu Charles DeWitt era în conducerea şcolii. Întîlnirile conducerii trebuiau să aibă loc într-o manieră ordonată. Adeseori soţiile îşi însoţeau soţii la aceste întîlniri, pentru a petrece timp unele în compania celorlalte. Multe cupluri veneau pentru că acesta era singurul eveniment social al comunităţii. Era admis ca soţiile să-şi spună propriile păreri în cursul întîlnirii, dacă se încadrau într-un timp scurt.

Un bărbat numit Yakes (nu e numele său real) era şi el în conducerea şcolii. Domnul Yakes era un tip liniştit, dar nu şi soţia sa. Într-o zi a avut loc o întîlnire publică a consiliului de conducere în legătură cu o anumită problemă. Nu mai ţin minte pentru ce anume, dar Şcoala DeWitt era plină de fermierii din zonă. Imediat după deschiderea reuniunii doamna Yakes a început să vorbească - a vorbit, a vorbit, a vorbit, a vorbit. Auditoriul a crezut că nu se va mai opri. În sfîrşit, s-a aşezat, şi s-a ridicat bunicul meu. Bunicul era înalt, slab, arăta ca Abe Lincoln. Vorbea rar şi la obiect. El a spus doar atît (trebuie citit în ritm lent): „La şcoală am învăţat o poezioară:

« Nu mă voi căsători din dragoste,
Nici pentru avere,
Voi lua o fată mai ‘năltuţă,
Să nu-mi poată purta nădragii. »”

Apoi s-a aşezat. Doamna Yakes era lividă, dar Charlie DeWitt punctase clar. Întîlnirile consiliului de conducere trebuiau să respecte o anume *ordine*.

DEFINIŢIE: Ordinea este un aranjament de oameni, lucruri sau idei avînd drept scop o anume operaţie sau o utilizare eficace.[1]

DEFINIŢIE: Haosul este o stare confuză, neorganizată a lucrurilor, în care şansa este factorul suprem.[2]

Cu alte cuvinte, haosul este confuzie neorganizată; ordinea este un aranjament de lucruri cu un anume scop. Bărbaţii transformă haosul în ordine.

O persoană haotică este un dezastru (sau cel puţin o parte din viaţa lui - cea haotică, este un dezastru). Haosul nu permite planificarea nici unei acţiuni mai serioase. Cînd vieţile noastre sînt un dezastru, avem nevoie de principii după care să ne ghidăm. Ca persoane de sex masculin ar trebui să avem drept scop în viaţă atingerea maturităţii de patriarh. Dar lucrul acesta devine posibil numai după ce am dat vieţilor noastre o anume stabilitate.

BĂIATUL trăieşte în haos	→	**BĂRBATUL** instituie ordine	→	**PATRIARHUL** creşte în maturitate

Putem înainta de la haos la ordine şi de la ordine la maturitate, dar nu putem trece direct de la haos la maturitate. Cu alte cuvinte, dacă eşti băiat, poţi rămîne astfel ori poţi pune ordine în viaţa ta pentru a deveni bărbat. De asemenea, dacă anumite domenii din viaţa ta sînt în dezordine, nu poţi înainta imediat spre maturitate în *acele* domenii. Trebuie, mai întîi, să înveţi să-ţi ordonezi acele domenii. Cel care mănîncă fără măsură are nevoie de dietă. Alcoolicul are nevoie de disciplină. Un individ obez nu va exersa reţinerea numai cînd are chef.

Există exemple ce par a fi excepţii de la această regulă şi la care ne vom referi pe larg mai tîrziu. Totuşi trebuie să le menţionăm şi aici. Sînt cazurile unor oameni extrem de creativi - Einstein în ştiinţă sau Dawson Trotman în creştinism. Aceştia erau haotici, dar au progresat rapid spre maturitate. Contrar aparenţelor, ei nu reprezintă excepţii de la regula de mai sus. Aparent aceşti oameni nu au înaintat spre ordine, dar în realitate au făcut-o. Ei au înţeles atît de bine natura subiectului, încît nu au avut nevoie să zăbovească asupra lui sau să-şi construiască un sistem care să-i ajute să-l înţeleagă. Deci ei au înaintat repede.

Majoritatea dintre noi nu sîntem atît de norocoşi. Să remarcăm că aceşti oameni nu au sărit peste ordine, nici nu fac excepţie de la nevoia de ordine. Ei sînt, mai curînd, oamenii capabili să vadă atît de clar şi de rapid realitatea, încît nu au nevoie să o sistematizeze pentru a o înţelege. Dar aceea nu înseamnă că au sărit peste ordine.

Apostolul Pavel, de exemplu, nu s-a căsătorit vreodată şi n-a avut copii, din cîte ştim. Totuşi el a fost un patriarh al bisericii. Pavel, celibatar fiind, nu s-a căsătorit, nu şi-a găsit o nevastă, nu a fost tată pentru copiii săi. Totuşi apostolul a fost în măsură să devină patriarh, pentru că era bărbat. El a fost în stare să se grăbească spre maturitate, pentru că stabilise ordine în viaţa lui.

O nuntă aproape tragică

Fiind misionar şi nu pastor, în mod obişnuit nu oficiez căsătorii. Totuşi, din cînd în cînd, mi se cere s-o fac pentru cineva foarte cunoscut. Trebuie să înţelegeţi că din punct de vedere administrativ sînt un dezastru. Prin natura mea mă aflu într-un haos deplin cînd este vorba de detalii administrative. Ceremoniile de nuntă sînt pline de astfel de detalii. Pentru a nu uita nimic, îmi notez totul. Îmi notez cine, cînd şi ce are de spus. Scriu chiar şi numele mirilor, pentru cazul unui blocaj mintal. Întotdeauna mi-a fost teamă că mă voi bîlbîi în momentele cheie.

Cu cîţiva ani în urmă am oficiat căsătoria unor prieteni. Îmi schiţasem toată ceremonia. Repetiţia a decurs bine. În ziua nunţii i-am rugat să semneze certificatul de căsătorie înainte de începerea ceremoniei. În mod obişnuit procedez astfel, pentru că este dificil să-i găsesc după terminarea ei. Eu îl semnez în final.

Totul a decurs perfect. Am obţinut semnăturile lor, am condus ceremonia. Fiecare a spus ce trebuia. Am pronunţat corect numele mirilor, am semnat certificatul la sfîrşit. Totul a fost bine. Cu excepţia unui mic amănunt - am uitat să trimit certificatul pentru a fi înregistrat oficial.

Cîteva săptămîni mai tîrziu m-a sunat mireasa în panică. Au avut nevoie de certificatul de căsătorie, au sunat la biroul stării civile, dar nu era înregistrat. Am scotocit în buzunarele

hainei şi, desigur, certificatul era acolo înghesuit în buzunar - acolo îl pusesem după nuntă. Biata fată era distrusă. Se păstrase curată pentru ziua nunţii şi acum era convinsă că trăise în păcat timp de două săptămîni. Cred că trebuie să mai adaog un punct pe lista de autodisciplină valabilă pentru nunţi!

În Evrei 12 Dumnezeu tratează subiectul disciplinei. El dă exemplul unui tată care-şi disciplinează fiul. „Fiule, nu dispreţui pedeapsa [disciplina] * Domnului, şi nu-ţi pierde inima cînd eşti mustrat de El. Căci Domnul pedepseşte [disciplinează]* pe cine-l iubeşte, şi bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primeşte" (Evrei 12:5-6). Cuvîntul folosit aici pentru *disciplină,* înseamnă „a educa un copil". Prin disciplină haosul din viaţa băiatului se transformă în ordine tipică bărbatului.

Disciplina este calea scripturală prin care băieţii devin bărbaţi. Solomon scrie: „Cine cruţă nuiaua, urăşte pe fiul său, dar cine-l iubeşte, îl pedepseşte [disciplinează] * îndată" (Proverbe 13:24) şi „Pedepseşte-ţi [disciplinează-ţi] * fiul căci tot mai este nădejde, dar nu dori să-l omori" (Proverbe 19:18) şi „Nu cruţa copilul de mustrare [disciplină] *, căci dacă-l vei lovi cu nuiaua nu va muri"(Proverbe 23:13) şi mai ales „Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării[disciplinei] * o va dezlipi de el"(Proverbe 22:15).

De asemenea, Moise a spus copiilor lui Israel: "Recunoaşte dar în inima ta că Domnul, Dumnezeul tău, te mustră [disciplinează] * cum mustră [disciplinează] * un om pe copilul lui" (Deuteronom 8:5).

Cînd Dumnezeu ne disciplinează, ne tratează ca pe nişte băieţi (Evrei 12:7), pentru că este nevoie ca haosul din vieţile băieţilor să fie transformat în ordine. Cînd ne purtăm ca nişte băieţi, avem nevoie de reguli şi ordine. Avem nevoie să fim disciplinaţi, pentru a trăi într-un mod sfînt. El spune: „Este adevărat că orice pedeapsă [disciplinare] *, deocamdată pare o pricină de întristare, şi nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin şcoala ei, roada dătătoare de pace a neprihănirii" (Evrei 12:11).

Ordinea se transformă în înţelepciune

Ordonarea vieţilor noastre permite apariţia înţelepciunii. Adeseori asociem înţelepciunea cu maturitatea şi cu patriarhii, dar acest concept nu este biblic. Înţelepciunea este rezultatul învăţării tiparelor ordonate ale vieţii şi presupune a acţiona în conformitate cu aceste tipare. Kittel spune:

> Studiile demonstrează că traducerea obişnuită „înţelept", „înţelepciune" nu este prea fericită, fiind în mare măsură inexactă. O astfel de traducere nu-şi găseşte corespondent în familia respectivă de cuvinte ebraice şi nici nu respectă sensul specific. Dacă am înlocui acest cuvînt cu termenul „cunoaştere" nu am descrie sensul exact. În original nu este atît cunoaştere teoretică sau stăpînirea teoriei legate de întrebările fundamentale ale vieţii şi universului, cît o soluţie de tip practic a unor nevoi concrete. În original sensul este de pricepere de a acţiona într-o situaţie concretă.[3]

* N. trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre traducerea cuvîntului grecesc din Noul Testament: *sophia.* El nu reprezintă înţelepciunea bătrîneţii, cît adevărurile de bază despre viaţă, pe care trebuie să le înveţe un băiat pentru a deveni bărbat. Este cuvîntul folosit de Luca pentru Isus cînd avea 12 ani. El scrie: „Şi Isus creştea în înţelepciune, în statură, şi era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor" (Luca 2:52).

Iacov ne spune că înţelepciunea ţine de ordine. Ea duce la un comportament pozitiv, înlocuind haosul imatur. El scrie: „Cine dintre voi este înţelept şi priceput? Să-şi arate, prin purtarea lui bună, faptele făcute cu blîndeţea înţelepciunii! Dar dacă aveţi în inima voastră pizmă amară şi un duh de ceartă, să nu vă lăudaţi şi să nu minţiţi împotriva adevărului" (Iacov 3:13-14).

Înţelepciunea învaţă cum funcţionează toate

Nu-mi amintesc exact cînd au apărut bomboanele în pungi de plastic închise, dar nu pot uita prima mea experienţă cu aceste pungi. Cînd aveam 8 ani am pregătit cu grijă o operaţiune secretă. Am introdus pe furiş în biserică o pungă cu drajeuri de ciocolată. Le-am ascuns în buzunarul de la haină. Cînd toţi s-au aşezat şi a început predica le-am scos uşor afară. Am aşezat punga între cutele hainei, pentru a o ascunde de mama. Apoi a apărut o problemă pentru care nu eram pregătit. Nu puteam desface punga. Am tras de un capăt, apoi de celălalt, dar fără succes. Punga a foşnit şi a atras atenţia mamei. Curioasă şi stînjenită de acel zgomot, ea a început să mă privească pentru a vedea ce pun la cale.

Între timp, am descoperit că soluţia era de a trage cu putere de pungă. A mers. Tocmai cînd mama îmi spunea să încetez, s-a deschis. Nu numai că s-a deschis brusc, dar punga a crăpat pe o latură în întregime, iar drajeurile s-au împrăştiat toate pe podea cu mult zgomot.

Podeaua de gresie a bisericii era înclinată spre partea din faţă. După ce au lovit podeaua, bilele au început să se rostogolească. Mama ar fi vrut să intre în pămînt. Rostogolindu-se, bilele de ciocolată făceau mare zgomot şi, în acelaşi timp, loveau călcîiele oamenilor. Îmi amintesc de reacţia în lanţ a unui întreg şir de persoane, care, una după alta, au început să-şi privească picioarele, pe măsură ce bilele alunecau înainte.

Amvonul era aşezat pe o platformă mai înaltă din lemn. În scurt timp, bilele au început să lovească platforma una cîte una, iar pocniturile s-au putut auzi pînă în spate. Mama aproape a murit. Dar trebuie să spun că haosul din viaţa mea a devenit un pic mai ordonat în acea zi !

Dumnezeu ne spune cum pot funcţiona cel mai bine lucrurile

Înţelepciunea nu ne este accesibilă fără Dumnezeu. Înţelepciunea pe care o dă lumea este, de fapt, nebunie (1 Corinteni 1:18-25; Iacov 3:13-18). Dumnezeu a făcut ca lucrurile să funcţioneze într-un anume fel. Dacă le folosim în acel mod, ele vor fi împlinite şi îşi vor realiza scopul. Dacă nu, ele vor funcţiona în aparenţă, pentru scurt timp, dar ulterior se vor distruge.

De exemplu, pot să-mi folosesc ochelarii pentru a amesteca în ceaşca de cafea. Îmi pot folosi stiloul pentru a-mi curăţa unghiile. Sau îmi pot folosi cămaşa pentru a spăla podeaua. Toate acestea sînt posibile şi aş putea cataloga rezultatul ca „bun" doar pentru că eu am ales să

procedez astfel. Dar, în realitate, nu este cea mai bună utilizare a ochelarilor, a stiloului sau a cămăşii. Înţelepciunea înseamnă a folosi aceste lucruri în scopul pentru care au fost făcute.

Misticismul se opune înţelepciunii

Înţelepciunea este pricepere de a trăi. Cuvîntul ebraic este acelaşi cu cel folosit pentru iscusinţa de a confecţiona un scaun dintr-o bucată de lemn sau un cort din piei de animale. Înţelepciunea este obţinută prin observarea regularităţilor vieţii sau învăţînd de la cei care au deprins deja această pricepere, fiind mai în vîrstă. De vreme ce adevărata înţelepciune vine de asemenea de la Dumnezeu, ea se poate căpăta observînd mecanismul vieţii din punctul de vedere al lui Dumnezeu, aşa cum ne este el revelat în Biblie (Psalmul 119:100). Dacă ne lipseşte înţelepciunea, ar trebui să i-o cerem lui Dumnezeu (Iacov 1:5). Dar înţelepciunea pe care ne-o dă Dumnezeu nu va veni în contradicţie cu ceea ce El ne-a revelat anterior. A învăţa înţelepciunea înseamnă a învăţa tiparele după care lucrează Dumnezeu.

Astăzi sîntem bombardaţi cu istorii despre experienţe mistice. Oamenii par să caute o experienţă magică, inexplicabilă, cu Dumnezeu sau cu vreo forţă necunoscută sau incognoscibilă.[4]

O persoană nu va alege obişnuitul şi neobişnuitul în acelaşi timp. Dacă un individ urmăreşte permanent intervenţii neobişnuite ale lui Dumnezeu în viaţa lui prin semne, daruri, experienţe sau mesaje, acel om nu va mai căuta înţelepciunea. Dacă el caută să înveţe tiparele obişnuite ale vieţii, aşa cum le-a programat Dumnezeu (înţelepciune), atunci nu va mai aştepta în permanenţă ca Dumnezeu să modifice aceste tipare (deşi El o poate face).

Cei care caută semne mistice rămîn băieţi. Oamenii care urmăresc tiparele obişnuite ale lui Dumnezeu devin bărbaţi. Unii băieţi cumpără bilete de loterie, din acelaşi motiv pentru care alţii sînt mistici. Ei vor să ignore realităţile vieţii, în timp ce aşteaptă o intervenţie. Mulţi oameni cred că există mari şanse ca ei să cîştige la loterie şi puţine şanse ca ei să fie victimele unui accident de circulaţie. De ce? Pentru că sînt băieţi. Băieţii trăiesc în haos, şansă, misticism, într-o lume fantastică ce nu există. Această lume ireală îi împiedică să perceapă lumea reală, care există cu adevărat. Bărbaţii stau în faţa lumii reale şi-i observă tiparele. Aceasta e înţelepciune.

Miracole, nu misticism

Nu înseamnă că bărbaţii nu cred în miracole. Ar fi imposibil să crezi în Biblie, fără a crede într-un Dumnezeu care face miracole şi care intervine supranatural în lume. Dar există o diferenţă între a crede într-un Dumnezeu care intervine şi este implicat în lume şi *a aştepta* ca Dumnezeu să intervină în lume. Este un lucru a crede că Dumnezeu poate întrerupe cursul obişnuit al evenimentelor cu un miracol, atunci cînd El alege astfel, şi cu totul altceva *a aştepta* ca El să facă aceasta în fiecare minut.

Miracolele îi revin lui Dumnezeu, înţelepciunea ne revine nouă. Nu e treaba noastră să-I spunem lui Dumnezeu cînd trebuie să lucreze.

Desigur, Dumnezeu Se implică în lume. El pune guvernele şi El le înlătură (Daniel 2:21). Dar este responsabilitatea Sa, nu a noastră. Responsabilitatea noastră este de a ne supune guvernului (Romani 13:1-7).

Dumnezeu a trimis profeţi, îngeri, diferiţi mesageri şi, în final, pe Mesia. El a făcut minuni şi a vindecat oameni. A scăpat pe unii din dezastrele în care au intrat singuri. Dar El nu a spus că o va face pentru toţi, totdeauna, la un semn sau la o chemare. Dumnezeu a stabilit o ordine în universul tridimensional, şi El foloseşte anumite căi pentru a-Şi îndeplini voia. Dacă Dumnezeu alege să întrerupă această ordine - şi cu siguranţă El hotărăşte aceasta din cînd în cînd - este alegerea Sa, nu a noastră. *A recunoaşte* minunile ca fiind intervenţia lui Dumnezeu este un atribut al bărbatului. *A aştepta* minuni în permanenţă care să-l scoată din păcat sau prostie, este tipic băiatului.

Acest lucru este valabil în cazul vindecărilor, exorcizărilor, a legării lui Satana, a rugăciunilor pentru intervenţia lui Dumnezeu. Există, desigur, tipare obişnuite prescrise pentru toate acestea în Scriptură. Dumnezeu răspunde prin aceste tipare obişnuite, pe care El le respectă. Credinţa înseamnă a crede în ceea ce El a promis să facă, în felul în care a promis. Aceasta e înţelepciune. Dar nu este înţelept a ne aştepta ca Dumnezeu să acţioneze diferit de căile pe care le-a promis. De fapt, El poate proceda şi altfel - dar este decizia Sa, nu a noastră. A te ruga pentru vindecare este biblic. Şi a avea credinţă înseamnă a crede că Dumnezeu Îşi ţine promisiunile. Dar a spune: „M-am rugat pentru vindecare, aşa că nu mai trebuie să merg la doctor pentru tratament sau operaţie şi nu mai trebuie să iau medicamente" este o nebunie. Aceasta nu e credinţa care vine din înţelepciune. De ce? Pentru că Dumnezeu nu ne-a spus niciodată să ignorăm toate aceste căi de vindecare, nici nu a promis că orice bolnav va fi însănătoşit.

Dumnezeu este consecvent

Biblia spune: „Isus Hristos este acelaşi ieri, azi şi în veci" (Evrei 13:8); şi „Orice ni se dă bun şi orice dar desăvîrşit este de sus, coborîndu-se de la Tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare" (Iacov 1:17). De vreme ce lumea tridimensională respectă un tipar ordonat, căile ei pot fi învăţate, dacă avem Cuvîntul lui Dumnezeu pentru a o explica. Aceasta e înţelepciune.

De vreme ce Dumnezeu Însuşi este ordonat şi consecvent, El poate fi cunoscut. Caracterul Său, felul Său de a lucra pot fi cunoscute observînd neprihănirea Sa constantă, consecventă aşa cum ne-o revelează Scriptura. Desigur, cunoaşterea lui Dumnezeu nu poate fi exhaustivă. Nu putem şti totul despre Dumnezeu şi despre căile Sale, dar putem cunoaşte în parte.

Înţelepciunea caută ceea ce Dumnezeu a revelat

Există anumite aspecte care nu pot fi explicate pentru simplu motiv că nu au fost revelate. Pe măsură ce devenim bărbaţi misiunea noastră este de a descoperi ceea ce Dumnezeu a revelat, nu de a specula sau de a da interpretări proprii necunoscutului.
Moise a scris: „Lucrurile ascunse sînt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sînt ale noastre şi ale copiilor noştri, pe vecie, ca să împlinim [să luăm seama la][*] toate cuvintele legii acesteia" (Deuteronom 29:29).

[*] N. trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

Există secrete care nu pot fi ştiute. Acestea nu sînt lucruri mistice sau incognoscibile, ci lucruri pe care nu le putem cunoaşte (cel puţin în prezent) pur şi simplu pentru că Dumnezeu nu ne-a vorbit despre ele sau nu ni le-a explicat. Dar să nu uităm restul versetului. Ni se spune că fiii au devenit bărbaţi învăţînd ceea ce Dumnezeu *a revelat.* Băieţii devin bărbaţi cînd „iau seama la toate cuvintele legii acesteia".

Nu ştiu cum pot fi trei persoane într-un singur Dumnezeu, în Trinitate. Nu este înţelept a încerca să explici aceasta în detaliu. De ce? Pentru că Dumnezeu nu ne-a revelat explicaţia. Este înţelept a şti că Dumnezeu este unul, deşi sînt trei Persoane divine. De ce? Pentru că El ne-a spus aceasta.

Nu ştiu de ce tata a murit înainte de a-mi cunoaşte fiicele. Nu ar fi înţelept să-mi imaginez motivul. De ce? Pentru că Dumnezeu nu mi-a revelat nimic în această problemă. Este înţelept a şti că: „toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, şi anume, spre binele celor ce sînt chemaţi după planul Său" (Romani 8:28). De ce? Pentru că aşa a spus El.

Cînd ordinea devine legalism

Ordinea ar trebui să conducă la înţelepciune - esenţa caracterului bărbătesc. Din nefericire, aici este o capcană care trebuie evitată şi pentru care ar trebui pus un semn de avertizare. Capcana se numeşte legalism. *Nu confundaţi niciodată ordinea cu legalismul.* Există tentaţia de a considera că ordinea este un lucru învechit, plictisitor, rigid, sumbru şi, în nici un caz, un sol bun pentru maturitate. Aceasta pentru că facem o confuzie între ordine şi un sistem ordonat rigid - legalismul.

Legalismul este un sistem construit în jurul ordinii, care o înăbuşă prin adăugarea unor noi reguli, principii şi legi care nu fac parte dintre elementele care compun ordinea. Aceste reguli, principii şi legi sînt, de obicei, adăugate cu scopul de a proteja ordinea.

Legalismul

Fariseii erau „băieţii răi" din Evanghelii (Matei 23:23-32; Luca 11:37-54; 18:10-13). Ei aveau aceleaşi tendinţe ca iudaizatorii din vremea lui Pavel (Galateni 2:4), ca legaliştii din timpul lui Isaia (Isaia 1:10-15) şi ca tradiţionaliştii zilelor noastre. Problema este că:

1. *Legalismul este periculos pentru că este greu de identificat (Faptele Apostolilor 26:5).* Este uşor să-ţi dai seama dacă sînt ateu. E uşor să afli dacă eu cred în avorturi, liberalism sau filozofia lumii. Este mult mai greu de spus dacă sînt legalist. Legalismul nu afectează numai o persoană, ci este o boală care poate afecta pe oricine şi, în mod obişnuit, afectează pe credincioşii devotaţi. Întrebarea pe care ar trebui să ne-o punem nu este: „Cum putem trata legalismul din biserica noastră sau din altă biserică?„ ci : „Cum îmi pot trata propriul legalism?".
2. *Legalismul este periculos pentru că-i împiedică pe oameni să-L cunoască pe Dumnezeu (Matei 23:13 şi Luca 11:52).* Bărbatul a cărui „ordine" a degenerat în legalism, va controla gîndirea oamenilor pentru a-i împiedica să afle mai mult despre Dumnezeu, decît îi învaţă propriul său sistem. De exemplu, ni se spune să ne supunem unii altora (Efeseni 5:21), dar legalistul foloseşte supunerea pentru a-i face pe oameni sclavi, în robie faţă de sistemul său (Galateni 2:4).

3. *Legalismul este periculos pentru că are elemente pozitive extrem de atractive.* Fariseii îşi păstrau cu sfinţenie curăţenia exterioară şi trăiau separaţi de ceilalţi oameni (Matei 23:25). Ei cunoşteau foarte bine Biblia şi se pare că memoraseră mare parte din ea. De asemenea, ei erau oameni influenţi, pentru că mişcarea lor aparţinea clasei mijlocii. Fariseii nu erau în principal preoţi, ci negustori, oameni de afaceri şi lucrători zilieri. Deosebirea între farisei şi saduchei constă în aceea că saducheii erau exclusiv preoţi (o sectă din cadrul preoţiei). Fariseismul era, în esenţă, o mişcare a clasei muncitoare (cu toate că mişcării i s-au alăturat şi cîţiva preoţi). Fariseii au luat principii şi reguli din Scriptură şi le-au aplicat fiecărei faţete a vieţii lor, în fiecare zi a săptămînii. Cu siguranţă că ei nu ar fi putut fi consideraţi „credincioşi de Sabat".
4. *Legalismul este periculos pentru că elementele lui pozitive devin negative.* Cînd ordinea unui bărbat degenerează în legalism, viaţa lui curată, sfîntă devine numai exterioară (Luca 11:37-41). El tinde să-şi acopere goliciunea morală interioară cu aparenţe exterioare şi cu mai multă activitate religioasă. Legaliştii au tendinţa de a acorda o importanţă majoră aspectelor minore. Cu alte cuvinte, aspectele minore devin importante, iar cele majore sînt neglijate (Luca 11:42). Aspecte cum ar fi îmbrăcămintea sau participarea la întrunirile bisericeşti devin foarte importante, în timp ce îndurarea, dreptatea şi mila sînt neglijate. Sistemele legaliste devin de obicei extrem de critice, pedepsind pe cei care le încalcă legile, dar eşuînd total în domeniul dragostei.

5. *Legalismul este periculos pentru că produce mîndrie.* Bărbaţii a căror ordine este sufocată de legalism alcătuiesc adesea liste de reguli pe care trebuie să le păstreze oamenii. O listă de acest tip ar putea include:
    - nu fumaţi,
    - nu beţi alcool,
    - nu purtaţi ...
    - mergeţi la biserică de ... ori pe săptămînă

   Listele legaliştilor au ceva în comun: toate regulile *pot* fi ţinute. Este posibil să nu fumezi, să nu bei, să nu porţi anumite haine sau să mergi la biserică conform cerinţelor de pe listă.

   Dar un lucru este adevărat despre toate aceste reguli care pot fi păstrate: păstrarea lor determină mîndrie. Este greu, de exemplu, să nu mai fumezi din raţiuni religioase şi, în acelaşi timp, să nu-i priveşti de sus pe cei care fumează. Eşti ispitit să-i priveşti pe fumători şi să spui: „Mulţumesc, Doamne, că nu sînt ca ei". Cînd un legalist merge la biserică de un număr de ori pe săptămînă, motivat de disciplină religioasă, probabil se simte superior celor care nu vin la biserică (*vezi* Luca 18:10-13). Respectarea cu sfinţenie a regulilor ce pot fi ţinute duce la mîndrie, iar mîndria omoară creşterea în maturitate. În final, regulile legaliste sînt fatale dezvoltării spirituale.

6. *Legalismul este periculos pentru că înlocuieşte Duhul Sfînt*. Este voia lui Dumnezeu ca noi să creştem în Hristos în întreaga noastră viaţă creştină (1 Petru 2:2; 2Petru 3:18; 1 Corinteni 3:11-15; 2 Timotei 2:15). Este posibil, totuşi, ca cei mai mulţi creştini să crească numai timp de doi ani. Un prieten mi-a sugerat că pe mormîntul creştinului obişnuit s-ar putea scrie următorul epitaf: „Mort la 26 de ani, îngropat la 86". Am putea trasa graficul creşterii lui după cum urmează:

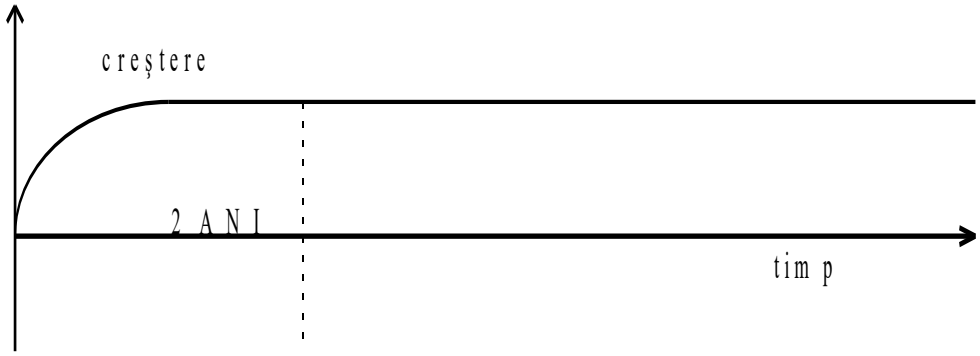

Am observat că un om a cărui ordine eşuează în legalism, va creşte spiritual numai aproximativ doi ani. După aceea, el îşi stabileşte un sistem de gîndire creştină. În loc să înveţe în continuare citind cărţi noi sau audiind predici, va încerca mai degrabă să verifice dacă el este de acord cu ele. De exemplu, predicile rele sînt cele care nu se potrivesc cu ceea ce el crede deja, iar cele bune sînt cele care-i întăresc prejudecăţile.[5]

Dar nu trebuie urmat acest drum

Bărbatul urmăreşte ordinea, pentru că ordinea duce la înţelepciune. Înţelepciunea este esenţa bărbatului, este abilitatea de a discerne tiparele ordonate ale vieţii şi cele ale Cuvîntului lui Dumnezeu, astfel încît să poată trăi cu pricepere. Dar aici e un pericol. Dacă în loc de ordine el construieşte legi peste legi, sufocînd omul adevărat, atunci ordinea aceasta nu mai conduce la înţelepciune. Într-adevăr haosul va fi eliminat, dar o ordine de acest tip nu-i va da priceperea de care are nevoie pentru a-şi găsi o nevastă sau pentru a fi tată pentru copiii săi.

Un bărbat trebuie să stabilească o ordine care să descrie viaţa biblic, cu acurateţe, aşa cum o descrie Dumnezeu. În acest caz el va oferi soţiei şi copiilor săi un dar preţios. Este un dar care-i va ajuta să evite capcanele vieţii şi să se împlinească. Cei din familia lui vor primi darul cu bucurie, pentru că acesta le oferă avantajul înţelepciunii, care lipseşte celor din jur. Ei se vor găsi pe o cărare sigură, în timp ce alţii trebuie să-şi croiască cu greu un drum şi să înveţe lecţii dureroase din greşeli. Aceasta e înţelepciune. E înţelepciunea de a trăi care duce la cununa vieţii, după spusele lui Iacov (Iacov 1:5,12). O astfel de familie face faţă evident mai bine vieţii de zi cu zi. Dar cînd bărbatul adună reguli şi creează un sistem legalist, soţia va fi sufocată iar copiii vor rămîne subdezvoltaţi. Dacă urmează acest drum soţia se izolează mental, iar copiii dezarmează. Uneori familia se răzvrăteşte, alteori renunţă la orice încercare - dar oricum ar reacţiona, este împinsă înapoi în haos.

Deci, băiatul străbate o etapă de tranziţie ce are ca rezultat transformarea haosului personal în ordine. Din această ordine derivă o pricepere pentru viaţa de zi cu zi pe care Biblia o numeşte înţelepciune. În continuare înţelepciunea creşte cînd bărbatul îşi găseşte o nevastă şi devine tată pentru copiii săi (excepţie fac celibatarii).

Capitolul şapte

Bărbatul se lipeşte de nevasta lui

Recent, un bărbat cu care aveam o relaţie de ucenicie mi-a spus: „Nu-mi pot imagina de ce toată lumea vrea să se căsătorească. Căsătoria înseamnă responsabilitate, noi îndatoriri şi vulnerabilitate. Te leagă de mîini şi de picioare, te constrînge financiar şi te limitează fizic. Cum se mai găseşte cineva atît de nebun să se căsătorească?”

Aceasta îmi aminteşte de o întîmplare pe care am trăit-o în primele zile de zbor. Un individ pe nume Bernie LaVasser din micul nostru aeroport şi-a construit un avion tip Jodel

D11. Avea un singur loc pentru pilot cu cabina descoperită în mijlocul avionului şi un singur motor. Era suficient de mic pentru a se întoarce în sufragerie, fără a lovi pereţii.

Bernie făcuse treabă bună cu micuţa pasăre. Îi plăcea să zboare şi nu era limitatat de legile considerate de majoritatea ca fiind rezonabile. El pusese avionului său roţi de roabă care, desigur, nu aveau frîne. Pentru a-l porni trebuia să stea pe aripă, să întoarcă elicea cu o mînă, iar cu cealaltă să acţioneze înăuntru pe accelerator. Imediat ce pornea, avionul începea să se mişte pentru că nu avea frîne. Atunci Bernie trebuia să se caţere în cabina deschisă şi să decoleze de pe autostradă, dintre hangare sau de oriunde s-ar fi aflat în acel moment. El nu avea nevoie de pistă de decolare.

Într-o zi cîţiva dintre noi, piloţi înrăiţi, am venit la aeroport cu toate că ştiam că vremea era imposibilă. Totul era scufundat în ceaţă, cea mai deasă din cîte văzusem vreodată. Nu se puteau vedea nici marcajele laterale ale pistei. Eram cu toţii în hangar, cînd am auzit un motoraş duduind undeva sus, în aer. Nu se putea zări nimic prin ceaţă, dar în cîteva minute Bernie şi avionul său au apărut săltînd pe pistă. El s-a oprit lîngă noi şi a coborît. După ce am stat puţin de vorbă, el mi-a spus:

„Hei, DeWitt, nu vrei să zbori cu avionul meu?”

„Ba da ”, i-am spus „dar nu azi.”

„De ce nu? E frumos şi liniştit acolo sus.”

„Bernie”, am replicat, „nu se vede nimic pe pistă.”

„Nu-i nici o problemă. Trebuie doar să zbori drept către lacul Michigan, apoi să te întorci şi să urmăreşti rîul pînă la aeroport. E uşor !”

„Dar dacă mă lovesc de alt avion? Nu se vede nimic, nu ai radar, nici sistem de navigaţie, nici radio.”

„Nu te îngrijora”, mi-a spus. „Nimeni nu e nebun să zboare pe o vreme ca asta!”

De ce se căsătoresc oamenii? De ce zbura Bernie într-o zi ca aceea? Pentru că-i plăcea, de aceea. Bernie îşi iubea avionul şi-i plăcea să zboare cu el. El nu vorbea de responsabilitate, îndatoriri şi vulnerabilitate. Băiatul nu se gîndea decît la zbor şi nu-şi putea imagina că există cineva care să nu dorească acelaşi lucru.

Dumnezeu spune că acesta este şi motivul pentru care bărbatul îşi părăseşte mama şi tatăl şi se lipeşte de nevasta sa. În verset se poate citi: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevasta sa, şi se vor face un singur trup” (Geneza 2:24).

Cauza despărţirii de părinţi este femeia descrisă în versetul anterior. Cînd Adam a văzut-o pe Eva a spus: „Iată în sfîrşit aceea care este os din oasele mele şi carne din carnea mea! Ea se va numi femeie, pentru că a fost luată din om” (Geneza 2:23). Este limpede că băiatul trebuie să-şi părăsească părinţii pentru a deveni bărbat. După cum am citit, bărbatul „va lăsa”. Dacă un băiat doreşte să devină bărbat, el va lăsa pe ai săi. Dar Geneza 2:24 ne oferă şi un alt element interesant. Se spune că motivul pentru care el îşi lasă părinţii este

femeia din Geneza 2:23. Aceasta înseamnă că femeia joacă un rol important, ajutîndu-l pe băiat să devină bărbat. Ea îl motivează să plece din casa părintească.

Bărbaţii sînt necesari

Bărbaţii nu sînt doar o opţiune în schema creată de Dumnezeu. Citim: «Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească şi parte femeiască i-a făcut. Dumnezeu i-a binecuvîntat, şi Dumnezeu le-a zis: „Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi pămîntul, şi supuneţi-l; şi stăpîniţi peste peştii mării, peste păsările cerului, şi peste orice altă vieţuitoare care se mişcă pe pămînt”» (Geneza 1:27-28). Geneza capitolul 1 descrie creaţia în general. Capitolul 2 înregistrează crearea omului în particular. În capitolul 1 Dumnezeu ne spune că a creat pe oameni cu următoarele scopuri:

(1) de a avea copii;
(2) de a supune pămîntul , care include probabil:
a. stabilirea ordinii sociale şi culturale şi determinarea productivităţii
b. Îmblînzirea a tot ce este sălbatic, îngrijirea plantelor, deşerturilor, junglelor şi condiţiilor climatice, pentru a permite activitatea roditoare;
(3) de a stăpîni peste animale, care include aparent a le da nume şi a fi responsabil de aportul lor folositor şi de bunăstarea lor

Bărbatul trebuia să facă toate acestea în contextul rolului său de soţ.

Grădina Edenului era locul perfect pentru oamenii inocenţi. Dumnezeu crease o lume Disney, dar păpuşile nu aveau sfori. Edenul nu era o maşinărie, ci o structură vie menită a se reproduce perpetuu. Bărbatul şi femeia, funcţionînd împreună ca soţ şi soţie, trebuiau să aibă grijă de parc şi să-l stăpînească. Dumnezeu crease acest loc special, pe această planetă specială în universul Său, pentru ca viaţa să înflorească pentru totdeauna. Scopul lui Dumnezeu era de a-Şi etala propria creativitate şi chipul Său. Cînd Moise a scris că Dumnezeu a creat pe om după chipul Său, el a spus că Dumnezeu a făcut aceasta deopotrivă cu bărbatul şi femeia. Cu alte cuvinte, chipul lui Dumnezeu a fost pus în două tipuri de oameni: bărbaţi şi femei. Nu trebuie să fii mare savant pentru a observa că bărbaţii şi femeile sînt diferiţi. Ei arată diferit şi au personalităţi diferite. Cu cît privim mai atent, cu atît se observă mai multe deosebiri. Weber ne dă un exemplu, în domeniul relaţiilor. El scrie:

> Relaţiile colorează fiecare aspect al vieţii femeii. Femeile folosesc conversaţia pentru a dezvolta şi înţelege relaţiile. Bărbaţii folosesc vorbirea pentru a transmite soluţii şi prin aceasta pun capăt conversaţiilor. Femeile au tendinţa de a-i vedea pe oameni ca reciproc dependenţi, în timp ce bărbaţii îi văd independenţi. Femeile pun accent pe grija faţă de oameni, bărbaţii preţuiesc libertatea. Femeile privesc faptele într-un context, legîndu-le unele de altele; bărbaţii au tendinţa de a privi evenimentele izolat.[1]

Amîndoi sînt pe deplin oameni, amîndoi sînt fiinţe spirituale, amîndoi poartă chipul lui Dumnezeu. Dar, fiind diferiţi, se pare că Dumnezeu a pus o anumită trăsătură a chipului Său în bărbat şi o alta în femeie. Caracterul lui Dumnezeu este, probabil mai accentuat masculin decît cel al femeii şi mai feminin decît al bărbatului. Dumnezeu este numit „El” pentru a desemna personalitate şi conducere, nu pentru a desemna masculinitate sau feminitate. De vreme ce chipul lui Dumnezeu este în amîndoi, chipul Său pe pămînt este reprezentat, nu doar

de unul singur, ci de cei doi împreună. Imaginea acestui chip al Său se reflectă mai bine, nu atunci cînd bărbaţii acţionează ca femeile şi femeile ca bărbaţii, ci cînd fiecare dintre ei îşi accentuează unicitatea.

Adepţii mişcării feministe spun că femeile trebuie să acţioneze mai asemănător cu bărbaţii. Creştinii conservatori spun că bărbaţii trebuie să acţioneze mai asemănători cu femeile (mai mult despre aceasta mai tîrziu). Dar Biblia spune că Dumnezeu a făcut pe bărbat şi pe femeie pentru ca aceştia să-I reprezinte chipul pe pămînt. Această reprezentare poate fi făcută de fiecare dintre ei din punct de vedere spiritual, totuşi chipul lui Dumnezeu nu e complet reprezentat doar de unul, fără celălalt.

Cineva mi-a spus că atunci cînd doi bărbaţi conduc un autocamion mare ca parteneri, nu o scot aproape niciodată la capăt. Dar cînd echipajul e format dintr-un bărbat şi o femeie, de obicei ei au succes. Nu am experimentat niciodată, dar cred că e adevărat. Se întîmplă ceva aproape magic cînd se unesc aceste două caractere atît de diferite (bărbat şi femeie). Între ele apare o legătură ce face ca lucrurile să meargă bine. E o polarizare care uneşte, un război care face pacea şi un dezacord care produce armonie. De aceea, relaţiile homosexuale şi „căsătoriile" de acest tip sînt îngrozitoare înaintea lui Dumnezeu. Homosexualii se pervertesc nu doar fizic, ci şi emoţional. Ei nu reflectă chipul lui Dumnezeu, ci o distorsiune, o minciună şi o batjocură a chipului Său (Romani 1:18-27; 1 Corinteni 6:9-10).

Bărbaţii sînt incompleţi

Apoi Domnul Dumnezeu a spus: „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el" (Geneza 2:18-22). A fost prima şi singura ocazie cînd Dumnezeu a spus „nu este bine" în legătură cu creaţia Sa.

Cînd Dumnezeu a despărţit uscatul de ape, El a spus că era bine (Geneza 1:10). Cînd Dumnezeu a făcut toate plantele şi copacii, a spus că era bine (Geneza 1:12). Cînd a creat soarele luna şi stelele, El a văzut că era bine (Geneza 1:18). Cînd Dumnezeu a creat monştrii marini (probabil dinozaurii din Iov 40 şi 41) şi toate celelalte animale şi păsări, El a spus că era bine (Geneza 1:25). Dar cînd Adam era singur, El a spus că nu e bine (Geneza 2:18). Numai cînd Dumnezeu descrie pe bărbat şi femeie împreună spune că era foarte bine.

Există şi excepţii de celibatari descrise în Biblie (Matei 19:12; 1 Corinteni 7:7), dar, excluzînd aceste cazuri rare, *un bărbat matur este soţ*. Bărbaţii nu sînt meniţi să reflecte singuri imaginea lui Dumnezeu. Noi, bărbaţii, nu sîntem creaţi să supunem şi să guvernăm singuri creaţia lui Dumnezeu. Nu sîntem dotaţi pentru a ne creşte familiile singuri. Nici nu ne putem maturiza singuri.

A deveni soţ implică un mare risc

Pînă cînd băiatul devine bărbat, el pare să se dezvolte bine de unul singur. El învaţă să muncească şi să se odihnească. El învaţă să stabilească şi să apere graniţe spirituale. El are o relaţie cu Dumnezeu (adică devine preot). Apoi ceva se întîmplă pe neaşteptate. El se loveşte de un zid în dezvoltarea sa. Este ca şi cum ar lovi un plafon care poate fi depăşit doar de o nevastă.

Vă mai amintiţi de bătrînul avion, pe care eu şi prietenul meu l-am cumpărat cînd eram la liceu? Avea un plafon maxim de zbor de 3000 m. Într-o zi am hotărît să ating acest plafon. Mi-am umplut rezervorul şi am început să urc. Mi-a luat aproape o jumătate de zi şi un rezervor de benzină, pentru a ajunge la 3000 m. Nu voi uita niciodată cum atîrna acolo avionul de elice, cu botul în sus. Deşi avea putere maximă şi era foarte uşor, pentru că aproape se sfîrşise combustibilul, totuşi avionul nu putea urca mai sus. Aerul era prea rarefiat pentru a susţine maşinăria de zbor la acea altitudine. Dacă aş fi vrut să urc mai sus, îmi trebuia un alt tip de avion.

La fel este şi cu un bărbat. De cele mai multe ori noi nu putem merge mai sus în procesul creşterii, fără o nevastă. Toţi am întîlnit o anumită categorie de indivizi: tipi de nădejde care cresc pînă la un moment dat, dar pe măsură ce înaintează în vîrstă, ceva pare a se opri în dezvoltarea lor. Ei nu pot creşte, pînă cînd nu devin altceva decît ceea ce sînt - aşa ca vechiul meu avion. Elementul de care au nevoie pentru a depăşi plafonul lor de 3000 m, este de a deveni soţi.

Dumnezeu a făcut astfel pe bărbaţi, încît ei se dezvoltă pînă la un nivel care forţează luarea unei decizii. Într-un anumit punct al dezvoltării noastre (cu excepţia celibatarilor) ajungem la un moment în care putem alege: fie să rămînem singuri şi astfel să ne oprim sau să încetinim creştera spirituală şi personală, fie ne putem asuma riscul căsătoriei cu o femeie care ne poate înălţa sau ne poate distruge.

Soţul este capul nevestei

„Dar vreau să ştiţi că Hristos este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul femeii şi că Dumnezeu este capul lui Hristos [...] Bărbatul nu este dator să-şi acopere capul, pentru că el este chipul şi slava lui Dumnezeu, pe cînd femeia este slava bărbatului. În adevăr, nu bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat; şi nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat. De aceea femeia, din pricina îngerilor, trebuie să aibă pe cap un semn al stăpînirii ei. Totuşi, în Domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie. Căci dacă femeia este din bărbat, tot aşa şi bărbatul prin femeie, şi toate sînt de la Dumnezeu” (1 Corinteni 11:3, 7-12).

Este o schimbare pe care bărbatul trebuie să o facă, pentru a deveni tipul de persoană care va continua să crească, să urce deasupra plafonului său de 3000 m. Schimbarea presupune ca el să fie în stare să devină capul nevestei sale. Întrebarea pe care trebuie să şi-o pună bărbatul este: „Sînt eu în măsură să-mi asum rolul şi responsabilitatea de cap al nevestei?” Această responsabilitate nu poate fi asumată doar pe jumătate. Ea îi revine în întregime bărbatului. Dacă nu doreşti să ţi-o asumi, nu te căsători. Soţiei, la rîndul ei, îi revine întreaga responsabilitate pentru rolul ei specific. Însă ei nu-i revine nimic din responsabilitatea de a fi cap.

A fi cap al nevestei nu este ca o domnie sau ca o dictatură. Nici nu seamănă cu rolul de șef sau de general. Nu seamănă cu nici un alt tip de conducere. Indiferent cît de mult îşi iubeşte un rege supuşii, realitatea este că el nu are nevoie de ei. Dacă unul ar pieri, ar fi trist, dar aceasta nu ar afecta statutul său de rege. Dacă trupul tău moare, capul rămîne nefolositor. De ce? Pentru că şi el este mort. Capul trebuie să guverneze corpul. Corpul este esenţial pentru supravieţuirea capului.

De aceea, am rezerve asupra conceptului lui Moore şi Gillette care susţine că cele patru arhietipuri ale bărbatului sînt: rege, luptător, magician şi amant.[2] Bărbatul nu este un rege. Dacă este un rege, el nu va trece niciodată plafonul de 3000 m. Bărbatul trebuie să devină cap, nu rege.

Dictatorul, preşedintele, şeful sau generalul sînt descrieri incomplete ale bărbatului, pentru că indiferent cît de mult şi-ar iubi supuşii, angajaţii sau soldaţii, existenţa fiecăruia dintre ei nu depinde de aceştia din urmă. Mulţi angajaţi au demisionat, dar şeful rămîne. Mulţi soldaţi (onoraţi, respectaţi şi iubiţi) au murit, dar generalul rămîne să lupte în continuare. Dar dacă trupul moare, capul este îngropat odată cu el. Un soţ nu decide să fie rege, şef sau general. El decide să fie cap.

Supunerea reciprocă conţine o contradicţie de termeni

Astăzi se aud multe despre supunerea reciprocă în căsătorie. Supunerea reciprocă este ca sus-jos, alb-negru, bun-rău. E pur şi simplu imposibilă. Dacă este supunere, nu poate fi reciprocă. Dacă e reciprocă, nu e supunere. Dicţionarul defineşte cuvîntul reciproc (mutual) ca fiind ceva „împărţit în comun". Originea cuvîntului mutual derivă din „împrumutat" referindu-se la o asemănare. Se referă la a fi asemănător.[3] În Noul Testament nu apare nici un cuvînt asemănător cu *reciproc* (mutual), în contextul căsătoriei. Cuvîntul folosit în Noul Testament pentru *supunere* este *hypodeiknumi. Hypo* înseamnă „sub" şi *deiknumi* înseamnă „a arăta".[4] Deci cuvîntul înseamnă literal: „a arăta pe cineva ca fiind sub cineva sau ceva". El este adesea folosit cu sensul de „instruire" sau „admonestare".

Reciproc înseamnă „a împărţi în mod egal" şi *supunere* înseamnă „ca unul să fie sub celălalt". Supunerea reciprocă ne spune că o căsnicie este o înţelegere tip jumătate-jumătate, în care fiecare partener este supus celuilalt. Aceasta presupune ca soţul să se arate a fi sub soţie şi soţia să se arate a fi sub soţ.

Toate acestea sună bine în lumea noastră, dar sînt în contradicţie cu Biblia. Versetul folosit pentru a dovedi nevoia „supunerii reciproce" este Efeseni 5:21. Acolo scrie: „Supuneţi-vă unii altora în frica lui Hristos". Contextul aici este haosul care trebuia înlocuit cu ordinea şi stabilizat prin răspunderea celor haotici faţă de cei ordonaţi. Efeseni 5 tratează despre imoralitate (v. 3), vorbirea urîtă (v.4), idolatrie (v.5), vorbărie deşartă (v.6), lucrările neroditoare ale întunericului (v.7-17) şi despre a fi plin de Duh, în loc de a se îmbăta cu vin (v.18). Părtăşia frăţească (v.19-20) şi supunerea (care înseamnă „sub") unii altora reprezintă soluţia pentru haosul existent. Dacă Pavel a avut în vedere supunerea reciprocă, sîntem obligaţi a crede că oamenii morali trebuiau să se supună celor imorali, la fel cum oamenii imorali trebuiau să fie supuşi celor morali. Ar însemna că ambele categorii să exercite o influenţă egală, fiecare intrînd în părtăşie cu o participare de jumătate: cei cu vorbirea urîtă şi cei cu vorbirea înţeleaptă, idolatrii şi închinătorii adevăraţi, copiii întunericului şi copiii luminii, beţivii şi cei care nu beau. Oare acesta era sfatul lui Pavel?

Nu cred !

E limpede că Pavel a spus ca unii dintre ei să fie în supunere faţă de ceilalţi şi nu ca toţi să se supună între ei. Din Efeseni 5:1-20 reiese clar că cei aflaţi în dezordine trebuie să se supună ordinii grupului umplut de Duhul Sfînt. După versetul 21 Pavel se referă la diferite grupuri de persoane: nevestele (5:22-33); copiii (6:1-4); şi sclavii (6:5-8). Dacă supunerea

trebuia să fie reciprocă, atunci Pavel le spune de fapt părinţilor să se supună copiilor, iar copiilor să se supună părinţilor. Supunerea reciprocă ar cere ca stăpînii să se supună sclavilor lor, iar sclavii să se supună stăpînilor. Aceasta era învăţătura lui Pavel?

Nu cred !

Pavel spune că supunerea înseamnă că o categorie se va supune celeilalte. El nu se referă doar la grupul celor aflaţi în dezordine şi păcat, ci are în vedere şi alte relaţii: nevestele să fie supuse soţilor, copiii să fie supuşi părinţilor şi sclavii să fie supuşi stăpînilor.

Soţi care merită supunerea

Căsnicia nu este jumătate-jumătate, ci soţul trebuie să fie soţ 100%, iar soţia să fie soţie 100%. Dar scopul acestei cărţi nu este de a vorbi despre soţii. Să vă reamintesc ce am spus în introducere. Dacă eşti femeie şi citeşti această carte, aici nu este vorba despre tine. Vreau să tratez supunerea nevestelor, doar din perspectiva soţilor. Cînd un bărbat alege să se ridice deasupra plafonului de 3000 m în dezvoltarea lui spirituală, el trebuie să devină acel bărbat, faţă de care o femeie să dorească să se supună.

Pavel spune aceasta în felul său: „Tot aşa trebuie să-şi iubească şi bărbaţii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi iubeşte nevasta, se iubeşte pe sine însuşi. Căci nimeni nu şi-a urît vreodată trupul lui, ci îl hrăneşte, îl îngrijeşte cu drag, ca şi Hristos Biserica" (Efeseni 5:28-29). Exemplul este Hristos şi Biserica, aceasta este o relaţie dintre cap şi trup. Hristos se poate oferi pe Sine Bisericii drept cap, pentru că El merită supunerea ei. Cap fiind, El ne este preţios. Hristos dezvoltă personalitatea noastră ducîndu-ne la superlativul a ceea ce sîntem. De aceea, Pavel descrie pe soţi iubindu-şi nevestele, aşa cum Hristos a iubit Biserica.

Căsătoria este un angajament necondiţionat faţă de o persoană imperfectă. Dar la fel este angajamentul pe care Şi l-a asumat Hristos faţă de noi. El Şi-a asumat un angajament faţă de o Biserică imperfectă. E un risc mare. Dumnezeu Îşi asumă riscuri. Caracterul Său nu se schimbă, dar reputaţia Sa depinde în mare măsură de noi, Biserica Sa. Ilustraţia nu se potriveşte perfect, pentru că soţii sînt păcătoşi, totuşi a fi capul nevestei din dragoste rămîne o directivă.

Căsătoria se poate rezuma la o întrebare: „Este ea numărul 1 în viaţa mea?" sau „Sînt în stare să aşez o femeie deasupra a orice sau a oricui din viaţa mea, cu excepţia lui Dumnezeu?" Aceasta include pe copiii şi părinţii mei. Aceasta nu înseamnă doar a renunţa la firea mea păcătoasă - fac aceasta pentru Dumnezeu. Înseamnă a deveni un permanent explorator al acelei femei şi a-mi petrece restul vieţii împreună cu ea, meritînd supunerea ei.

Pavel a spus în 1 Corinteni 11 că femeia este slava bărbatului. Odată am făcut în familie un studiu Biblic şi, atît cît am putut descifra, a reieşit că *slavă* înseamnă premărire a caracterului cuiva. În termeni moderni s-ar traduce prin a face reclamă reputaţiei cuiva. În Biblie, de obicei, îngerii fac acest lucru cu privire la Dumnezeu. Dar Pavel spune că femeia are acelaşi rol cu privire la bărbat. Pentru soţ aceasta înseamnă că el trebuie să merite a i se face reclamă.

A deveni soţ este şi o decizie socială

Pentru a deveni soţ, bărbatul trebuie să fie în măsură să reunească două origini sociale şi culturale, a lui şi a ei. Cartea vechi testamentară Rut este o poveste de dragoste. Înainte ca Boaz să se însoare cu Rut, el a făcut un mare efort pentru ca această căsătorie să fie acceptată social. În cartea Rut:(1) Boaz este atras de Rut, dar; (2)chiar înainte de a o întîlni, el se interesează de originea ei, apoi; (3) el o cunoaşte din punct de vedere social şi (4)el se căsătoreşte cu ea, în limitele a ceea ce este acceptabil înaintea lui Dumnezeu şi a ordinii stabilite a timpului său, cu martori potriviţi.

„Dragostea şi căsătoria" pot „merge împreună ca un cal şi o căruţă", aşa spun versurile unui vechi cîntec, dar dragostea nu este fundamentul suficient pentru o căsătorie. Soţul trebuie să ia în considerare: (1) originea socială a viitoarei neveste; (2) statutul de acceptabilitate socială a acestei căsătorii; şi (3) consecinţele sociale ce rezultă din unirea originii lui cu originea ei în ce priveşte rudele, viitorii copii şi abilitatea lor de a se raporta la lumea din jur.

Dragostea romantică este opusul dragostei adevărate

Cineva a spus: „Dumnezeu ne-a dat dragoste romantică, pentru a ne orbi faţă de realităţile căsătoriei". Nu sînt sigur că este o afirmaţie corectă din punct de vedere teologic, dar realitatea este că dragostea romantică are şi alt rol decît acela de a da startul într-o căsătorie. Cînd spun „dragoste romantică" nu înţeleg prin aceasta „cavalerism" sau „atracţie emoţională nedefinită".[5] Prin dragoste romantică înţeleg dragostea pasională, dragostea legată de atracţia sexuală, definită în mod curent cu termenul „a se îndrăgosti". După cum a spus M. Scott Peck: „A te îndrăgosti e capcana pe care genele noastre o aşază deasupra minţii noastre, de altfel perceptive, pentru a ne păcăli sau a ne prinde în căsătorie".[6]

Dragostea pasională este dragostea egoistă. Ea nu are nimic de a face cu cealaltă persoană *în sine* - cel puţin în cazul bărbaţilor. Un bărbat se poate îndrăgosti de o femeie aflată pe coperta unei reviste. El se poate îndrăgosti în fiecare zi de altă femeie. El se poate îndrăgosti aproape oriunde şi aproape în orice situaţie. Ca dovadă stă faptul că se întîmplă deseori aşa. Dragostea pasională nu duce obligatoriu la căsătorie, ci determină şi aventuri în afara căsătoriei. Aceste aventuri pot fi sesizate peste tot. Băieţii din licee se îndrăgostesc de fetele din liceul respectiv. Băieţii din universităţi se îndrăgostesc de fetele din universităţi. Băieţii care muncesc se îndrăgostesc de fetele care lucrează împreună cu ei. Băieţii din biserică se îndrăgostesc de fetele din biserică. Şi toate acestea se întîmplă, indiferent dacă ei sînt căsătoriţi sau nu.

Cîteodată înclin să cred că predicile de la căsătorie şi cărţile despre căsătorie constituie cauza problemelor ce apar în căsnicie. Majoritatea accentuează prea mult asupra dragostei pasionale. Este minunat să-ţi reaminteşti zilele de început ale dragostei romantice dintre soţ şi soţie, dar un cuplu are nevoie mai curînd să înainteze spre dragostea adevărată. Dragostea adevărată înseamnă a da. Dragostea romantică înseamnă a lua. Dragostea pasională dăruieşte doar pentru a obţine mai mult. „Îi voi da flori sau diverse cadouri pentru că vreau ca ea să mă iubească." De fapt, aceasta înseamnă: vreau ca ea să mă lase să-mi satisfac impulsurile sexuale, folosindu-i trupul personalitatea, înfăţişarea şi celelalte. Aceasta nu înseamnă neapărat că voi avea o relaţie sexuală cu ea. Pot să-mi potolesc hormonii şi fără aşa ceva, dacă sînt isteţ. În dragostea pasională: „Te iubesc" înseamnă: „Mă iubesc şi vreau să te folosesc pentru a mă simţi bine din punct de vedere sexual".

Dragostea pasională poate face să înceapă căsnicia. Într-un anume sens o fată este flatată dacă prietenul ei o poate folosi pentru dragoste romantică / sex, dar acest tip de dragoste nu zideşte o căsnicie şi se destramă repede. Cînd căsnicia se bazează pe dragoste de tip pasional, ea devine curînd o bătălie a dorinţelor egoiste (numite convenţional „nevoi"). Este în fapt o relaţie de tipul să - vedem - cine - poate - fi - mai - egoist.

Mai intervine o problemă cînd dragostea pasională stă la baza unei relaţii. Cel mai puţin îndrăgostit stăpîneşte relaţia. Cel care este mai îndrăgostit va fi sub puterea celuilalt, temîndu-se că partenerul l-ar putea îndepărta sau răni. Citiţi ce a spus Dalbey despre aceasta:

> Aici, cred, este piatra de încercare a reciprocităţii autentice în căsătorie: „Cum aş putea să mă relaxez şi să fiu deschis cu tine, cînd mi-e teamă că tu nu ai investit la fel de mult în această relaţie? Dacă eu sînt cel care îşi asumă toate riscurile, în timp ce tu eşti gata să mă îndepărtezi în orice clipă?" Cu cîţiva ani în urmă am văzut un studiu care indica faptul că în căsătoria de azi puterea aparţine partenerului care este cel mai rezervat în cadrul relaţiei. Cel mai puţin angajat, deci, are cea mai mare putere.[7]

Acum să ne imaginăm că merg la un curs despre căsătorie şi cel care ţine cursul îmi spune să-mi iubesc pasional soţia. El mă convinge să dezgrop acele sentimente timpurii pe care le-am avut pentru ea cînd ne-am întîlnit prima oară şi m-am îndrăgostit. De fapt, de vreme ce eu sînt iniţiatorul, el îmi spune să iniţiez această întoarcere la dragostea romantică.

Dacă aş face astfel, înseamnă că ar trebui să fiu totdeauna mai îndrăgostit de soţia mea, decît ar fi ea de mine. Fiind capul, trebuie să conduc, deci trebuie să rămîn mai îndrăgostit. Dar, fiind mai puţin angajată, ea va rămîne totdeauna la conducerea relaţiei. Cu alte cuvinte, cu cît conduc mai mult în această direcţie, cu atît devin mai puţin capabil de a conduce. Cu cît sînt mai îndrăgostit de soţia mea, cu atît mai puţin pot să-mi iubesc soţia aşa cum Hristos a iubit Biserica şi cu atît mai puţin pot fi capul în această relaţie, aşa cum trebuie să fiu.

Dragostea lui Hristos este opusul dragostei pasionale. Hristos ne iubeşte de pe o poziţie de autoritate. El devine pentru noi o cale pentru Dumnezeu Tatăl. El alimentează puterea ce creează relaţia şi o face pe aceasta din urmă valoroasă. Dragostea lui Hristos pentru noi face din El capul (nu ca în cazul dragostei romantice). Dragostea lui Hristos pentru noi este definită prin a dărui, iar dragostea pasională prin a lua. Dragostea romantică aparţine băiatului, dragostea adevărată aparţine bărbatului.

Adevărata bază pentru dragoste în căsătorie este o relaţie de formare de tipul maestru-discipol. Cînd accentuez asupra dragostei romantice în relaţiile cu soţia sînt slab şi dependent, totdeauna temător că ea se va retrage sau că eu voi investi mai mult decît ea. Cînd accentuez pe „a da" în relaţia cu soţia, atunci sînt capabil de a fi puternic şi pot împărtăşi cu ea aceasta, pe măsură ce o formez în direcţia lui Hristos. Pavel în Efeseni 5 nu le porunceşte soţilor să-şi iubească pasional soţiile. Dragostea de care vorbeşte el este asemănată cu dragostea lui Hristos pentru Biserica Sa. Ea presupune sacrificiu şi risc cu scopul unei reflectări mai complete a imaginii lui Dumnezeu prin asumarea rolului de cap al trupului.

Deci, căsătoria este decizia definitivă, ireversibilă şi extrem de riscantă a unui bărbat de a pune o femeie mai presus de orice şi oricine, cu excepţia lui Dumnezeu, pentru tot restul vieţii lor împreună.

Dacă el, cap fiind îşi îndepărtează nevasta, el moare.

Dacă el o domină în aşa fel încît ea îl îndepărtează, el moare.

Dacă el nu-i permite să se dezvolte, el va rămîne slab.

Dacă el nu-i oferă dragoste, compasiune, tandreţe sau îndurare, ea va fi împietrită, rigidă, iar viaţa lui va fi imobilă.

Dacă o înăbuşă, el însuşi se sufocă.

Dacă nu face din ea numărul 1 din viaţa lui, el se sfîrşeşte.

DAR, dacă el o păstrează, o hrăneşte, o ajută să se dezvolte, o iubeşte, îi dă libertate şi face din ea numărul 1 din viaţa lui, ea va fi cheia care va deschide întreaga lui dezvoltare ulterioară ca bărbat înţelept şi ca patriarh matur al lui Dumnezeu.

Am străbătut un drum lung, dar nu ne putem opri aici în discuţia legată de iubirea faţă de nevestele noastre. Am stabilit că adevărata dragoste este diferită de dragostea pasională (sexuală), dar un bărbat care decide să fie soţ mai are şi altceva de făcut.

Bărbatul îşi iubeşte nevasta

După ce a decis să devină soţ, bărbatul se află în faţa fantasticei provocări de a fi soţ.

Dragostea şi căsătoria merg împreună ca un cal şi o căruţă - Despre dragoste şi căsătorie

Acum, după ce s-a hotărît să devină soţ, bărbatul trebuie să ia mai serios în considerare impulsurile sale sexuale. Comportamentul sexual poate constitui cel mai edificator exemplu asupra suferinţei cauzate de plăcere. Se spune adesea că porunca lui Dumnezeu: „Creşteţi, înmulţiţi-vă şi umpleţi pământul" (Geneza 1:28), este singura poruncă pe care oamenii au ţinut-o vreodată. Dar mai mult decît atît, sexualitatea nu numai că a umplut pământul cu copii şi cupluri căsătorite, ci a determinat şi bîrfă, certuri, divorţuri, depresie, sinucideri, crime şi violuri. Ca urmare apar sarcini nedorite, aventuri nedorite şi situaţii sociale nedorite, care duc la amărăciune, ură, răutate şi răzbunare. Dacă sexul nu este cea mai distructivă forţă de pe pământ, el este, în orice caz, foarte aproape.

Dragostea pasională (pe care am definit-o ca nefiind deloc dragoste, ci satisfacţie sexuală) este mult mai distructivă decît alcoolul sau drogurile. Ea îţi secătuieşte emoţiile, îţi controlează voinţa, îţi perverteşte judecata, îţi întunecă înţelepciunea, distruge virginitatea tinerilor, dă graviditate la fete şi duce persoana într-o situaţie care-i va controla tot restul vieţii - apoi te părăseşte. Ce face un băiat cînd dragostea pasională dispare? Părăseşte prietena sau nevasta şi pleacă în căutarea dragostei în altă parte. Dacă cei doi nu sînt căsătoriţi, spunem că e în regulă să caute în altă parte. Dacă sînt căsătoriţi, de obicei spunem că nu e bine, dar societatea americană de azi spune că şi în al doilea caz e bine.

Situaţia existentă l-a inspirat pe Lance Morrow de la *Time* să sugereze un „apartheid" sexual. El scrie:

> Să ne împărţim în două republici separate: una pentru bărbaţi, una pentru femei. Relaţiile dintre cele două părţi vor fi formale şi rezervate, contactele limitate şi însoţite de martori. Reproducerea şi creşterea copiilor vor fi dirijate într-o zonă sigură, stabilită într-un teritoriu neutru. Doar în acea zonă se va permite căsătoria: privilegiul formării unei familii va trebui cîştigat de ambele părţi. Homosexualii vor avea propria lor republică. Bisexualii vor putea cere viza turistică din cînd în cînd.[1]

Îmi amintesc de doi bărbaţi care lucrau la aceeaşi companie şi care îşi spuneau creştini, dar amîndoi erau băieţi adulţi. Unul dintre ei divorţase şi se întîlnea cu o fată din companie. Cînd l-am întîlnit pe prietenul său, el mi-a spus: „George este într-adevăr îndrăgostit. E minunat. Oricine poate vedea cît de îndrăgostiţi sînt după felul în care se privesc. El o sună seara la telefon şi vorbesc ore întregi. Totul e atît de proaspăt şi de frumos. Parcă sînt iarăşi adolescenţi".

Nu am spus nimic, dar am gîndit: *Da, dar George are 42 de ani. Cînd se va maturiza?*

George şi-a pierdut dragostea pentru soţia sa, a divorţat şi apoi s-a îndrăgostit de altă fată - toate acestea creştin fiind şi membru stabil în biserica sa. Dar dragostea pasională este doar „un nou început". Referindu-se la dragostea de acest tip, Helen Hunt spunea în cadrul emisiunilor TV „Mad about You" (Nebun după tine): „Poate că ar trebui ca relaţia să se reinventeze pe sine în fiecare zi, astfel încît partenerii implicaţi să se poată reinventa pe ei înşişi în fiecare zi".[2]

Un început nou este plăcut, dar dacă o luăm permanent de la capăt, nu vom creşte niciodată. Sîntem ispitiţi să ne întrebăm cum de nu şi-a dat seama George că înaintează pe aceeaşi cale care l-a dus anterior la divorţ. De ce? Pentru că este îndrăgostit, desigur, deci gîndirea sănătoasă este scoasă din ecuaţie. Dar fata cu care se întîlneşte acum? Credeţi că ea îşi dă seama că greşeşte în relaţia ei? Nu, ea nu-şi poate da seama. De ce? Pentru că şi ea este îndrăgostită. Relaţia merge înainte, pînă cînd ei vor începe viaţa intimă, apoi va începe lupta pe tema să-vedem-cine-poate-fi-mai-egoist. Această nouă dragoste va distruge probabil tot ce-a mai rămas între George şi copiii săi, sau cel puţin va elimina orice tentativă a acestuia de a fi tată pentru copiii săi. Este greu să fii părinte cînd te porţi ca un copil mare. Şi copiii lui sînt copii mari, dar ei au o scuză. Dragostea pasională îl va duce probabil pe George la o relaţie intimă cu prietena lui, îi va face să sufere pe copiii săi, probabil îl va determina să se recăsătorească, apoi dragostea va dispare. În acel moment George poate fi tentat să continue cu atitudinea sa copilărească şi să „se îndrăgostească" de o altă femeie încrezătoare.

Chiar ideile liberale care au promovat dragostea liberă şi adulterul ca fiind sănătoase au căzut. E. Michael Jones a scris o carte cu titlul: *Degenerate Moderns: Modernity as Rationalized Sexual Misbehavior (Modernii degeneraţi: Modernitatea ca act sexual aberant explicat logic).*

Iată o scurtă recenzie a acestei cărţi semnată de Esther Littman în *Detroit News:*

> Jones îşi începe lucrarea bine documentată cu arheologul Margaret Mead. După ce a studiat comportamentul adolescenţilor în Samoa, Mead şi-a publicat concluziile într-o carte care s-a aflat pe lista de lectură a majorităţii adolescenţilor. În cartea sa ea a declarat că cei din Samoa sînt oameni fericiţi şi bine adaptaţi pentru că practică: sexul liber, sexul polimorf, adulterul, îngrijirea copiilor în comun, toate acestea fără repercursiuni sociale sau psihice. Liberalii entuziaşti, aparent împovăraţi de restricţiile datorate valorilor iudeo-creştine, au văzut în lucrarea lui Mead o reţetă pentru o nouă moralitate a libertăţii.
>
> Studii recente documentate au numit totuşi lucrarea lui Mead o „înşelare în masă". Antropologul Derek Freeman a găsit puţine dovezi de libertinaj sexual în societatea

> modernă creştină din Samoa sau în trecutul ei păgîn. Informaţia greşită, susţine Jones, se datoreşte cunoaşterii insuficiente a limbii şi gîndirii preconcepute a doamnei Mead. Ea avea nevoie să-şi liniştească propria conştiinţă, tulburată datorită unei căsnicii ratate şi a două relaţii adulterine cu un bărbat şi cu o femeie. „Păcatul sexual, scrie Jones, duce la o ştiinţă pervertită ca formă de raţionalizare, întorcînd persoana cu spatele la adevăr, în interesul unei ideologii şi a propriei voinţe”.[3]

Mulţi creştini vor spune: „Dar Dumnezeu a poruncit relaţia sexuală înaintea Căderii. Sexul este un dar de la Dumnezeu experimentat înainte ca omul să cadă în păcat. El nu este parte a păcatului omului, este o parte a planului lui Dumnezeu”.

Să examinăm mai îndeaproape această concepţie. Este adevărat că relaţia sexuală este destinată pentru căsătorie. Iată pasajul cel mai important despre acest subiect:

> Cu privire la lucrurile despre care mi-aţi scris, eu cred că este bine ca omul să nu se atingă de femeie. Totuşi, din pricina curviei, fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui, şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei. Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat. Nevasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta. Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăşi ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpânirii voastre. Lucrul acesta îl spun ca o îngăduinţă; nu fac din el o poruncă. Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul (1 Corinteni 7:1-7).

Am inclus toate cele şapte versete din acest pasaj pentru a putea vedea contextul. Pavel spune că cei căsătoriţi trebuie să aibă o viaţă sexuală şi că relaţia intimă trebuie să fie suficient de frecventă pentru a îndepărta atacurile lui Satana din cauza lipsei noastre de autocontrol. Remarcaţi că tot ce se spune aici despre sexualitate este negativ. Mai întîi apostolul spune că bărbatul nu ar trebui să atingă femeia. Unii au folosit acest verset pentru a include şi strîngerea mîinii. Probabil Pavel nu avea acest lucru în minte, dar s-a referit cu siguranţă la orice atingere care poate duce la dorinţe sexuale şi, pentru majoritatea bărbaţilor, orice atingere poate duce la dorinţe sexuale. Apoi Pavel continuă: „Totuşi, din pricina curviei, fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui” (v. 2). Cu alte cuvinte această poruncă în privinţa căsătoriei şi a relaţiei sexuale este dată pentru a ne păzi de imoralitate.

Pavel *nu* spune: „Sexul este un dar de la Dumnezeu pentru căsătorie, aşa încît fructificaţi-l cu bucurie înaintea Domnului, ori de cîte ori aveţi chef”. El nu spune că nevasta ar trebui să-ţi ofere relaţii sexuale de cîte ori vrei. Pentru mulţi tineri, aceasta ar fi de trei ori pe zi. Pentru o femeie actul sexual este o parte semnificativă a unei relaţii strînse. Pentru un bărbat actul sexual este ca o băutură rece într-o zi fierbinte. Soţii creştini îşi bombardează de ani de zile nevestele cu acest pasaj, pretinzînd că el susţine că ar trebui să li se ofere relaţii sexuale de cîte ori vor ei (ei spun „au nevoie”).

Dar acest pasaj nu afirmă aşa ceva. Aici se vorbeşte despre actul sexual marital în contextul autocontrolului. Sexualitatea trebuie totdeauna controlată. Pavel spune, de fapt, să nu vă privaţi unul pe altul de relaţii sexuale, dincolo de limita puterii de autocontrol. Sexul

este un impuls care poate fi controlat şi trebuie controlat, dar există o limită în acest control. Acea limită nu trebuie depăşită de partenerii căsătoriţi.

Astăzi îi aud pe unii indivizi spunînd: „Sînt născut cu acest impuls. Am această nevoie sexuală".

Nu, de fapt ai o dorinţă sexuală. Desigur te-ai născut cu ea, dar ea trebuie controlată.

Şi homosexualii spun: „Aşa sînt eu. Sînt născut astfel".

Şi lor le-aş spune: „Dacă e aşa, controlează-te sau schimbă-te, aşa cum fiecare dintre noi este dator să o facă". Majoritatea indivizilor au un impuls sexual înnăscut care este maximum satisfăcut avînd relaţii sexuale de cîteva ori pe zi, preferabil cu diferite femei. Controlarea impulsului sexual poate fi cel mai greu test pentru un bărbat, dar vă garantez că dacă nu-l controlaţi, vă *va* distruge. Solomon a spus: „Căci pentru o femeie curvă, omul ajunge de nu mai rămîne decît cu o bucată de pîine" (Proverbe 6:26).

Să ne întoarcem la ideea de la început. Sexul a fost dat de Dumnezeu ca un dar înainte de cădere? Sexualitatea nu a fost o implicaţie a căderii. Aud cu regularitate afirmaţii idioate de tip Hollywood, susţinînd că relaţia sexuală ar fi fructul oprit şi, deci, ar fi fost păcatul originar. Apă de ploaie ! Adevărata problemă are de-a face cu natura relaţiei sexuale înainte de Cădere. În realitate relaţia sexuală nu a fost o poruncă a lui Dumnezeu înainte de Cădere. Porunca a fost: „Creşteţi, înmulţiţi-vă şi umpleţi pămîntul" (Geneza 1.28). Desigur relaţia sexuală era necesară pentru aceasta, dar nu sexualitatea în sine a fost în centrul poruncii. Nu este prea clar nici dacă a existat impuls sexual înainte de cădere. Dacă nu exista, ar fi justificat nevoia unei porunci în această privinţă. Mai mult decît probabil, a existat un anume tip de impuls sexual, dar acesta nu avea intensitatea pervertită pe care o cunoaşte majoritatea bărbaţilor de azi.

Aş vrea să-i întreb ceva pe bărbaţi: Dacă aţi fi în starea fizică primară, trăind într-o grădină izolată cu cea mai extraordinară, perfectă, femeie goală şi ea ar fi făcută pentru a vă fi partenera perfectă, ar mai fi nevoie să vă poruncească cineva să aveţi o relaţie sexuală cu ea? Nicidecum !

De fapt, citim: „Omul şi nevasta lui erau amîndoi goi, şi nu le era ruşine" (Geneza 2:25). Dacă ar fi fost unul dintre bărbaţii de azi, tînăr, perfect din punct de vedere fizic, împreună cu o femeie perfectă din punct de vedere fizic, ar putea fi descrişi ca nereţinuţi, nedomoliţi, nelimitaţi, nestăpîniţi - dar, în nici un caz, fără a le fi ruşine. Pasajul pare să denote o lipsă de interes în privinţa diferenţelor sexuale *în sine.* După ce au păcătuit, însă, citim: „Atunci li s-au deschis ochii la amîndoi; au cunoscut că erau goi, au cusut laolată frunze de smochin şi şi-au făcut şorţuri din ele" (Geneza 3:7). După ce Dumnezeu i-a blestemat pentru păcatul lor, citim: „Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam şi nevestei lui haine din piele, şi i-a îmbrăcat cu ele" (Geneza 3:21). Impulsul sexual este evident după Cădere, dar nu şi înaintea ei. Se pare că relaţia sexuală nu era însoţită de durere (şi nici naşterea nu era dureroasă).

Nu există vreo dovadă că Adam şi Eva au avut vreodată o relaţie sexuală înainte de Cădere. După ce au păcătuit, după ce impulsurile lor sexuale au fost blestemate, după izgonirea lor din grădina Edenului, după ce le era ruşine să umble goi, atunci citim pentru prima oară: „Adam s-a împreunat cu nevastă-sa Eva; ea a rămas însărcinată şi a născut pe

Cain" (Geneza 4:1). Desigur, nu există vreo dovadă că aceasta ar fi fost prima lor relaţie sexuală, totuşi aşa pare să fie.

Am auzit cîţiva pastori care foloseau Geneza 2:23 cu privire la impulsul sexual anterior Căderii. Textul este de obicei dramatizat ca şi cum Adam ar fi exclamat: „Oooh!" urmat, de un fluierat admirativ. O astfel de interpretare îl poate ajuta pe pastor să se apropie de tinerii din auditoriu, dar nu descrie exact ideea pasajului. Iată ce a spus, de fapt, Adam: „Iată, în sfîrşit , aceea care este os din oasele mele şi carne din carnea mea! Ea se va numi femeie, pentru că a fost luată din om" (Geneza 2:23). Văd aici, mai curînd, o afirmaţie apreciativă şi descriptivă, fără a fi exprimat vreun imbold sexual. Adam a făcut pur şi simplu o declaraţie de acceptare a femeii, ca dar venit de la Dumnezeu, şi nu de acceptare a impulsului sexual ca dar al lui Dumnezeu. Majoritatea dovezilor ne conduc la concluzia că impulsul sexual pe care îl cunoaştem azi este un blestem asupra unui dar al lui Dumnezeu.

O soţie este un vas mai slab

A ne iubi nevestele nu înseamnă a le folosi ca pe obiecte sexuale. Dar Biblia conţine cîteva directive precise pentru a ne spune ce înseamnă a ne iubi soţiile. Aposolul Petru ne spune: „Bărbaţilor, purtaţi-vă şi voi la rîndul vostru, cu înţelepciune cu nevestele voastre, dînd cinste femeii ca unui vas mai slab, ca unele care vor moşteni împreună cu voi harul vieţii, ca să nu fie împiedicate rugăciunile voastre" (1Petru 3:7).

Tradus literal şi păstrînd ordinea din originalul grecesc versetul s-ar putea transcrie: „Soţilor, şi voi la rîndul vostru, trăiţi împreună [un cuvînt] conform cunoaşterii, ca şi cu un mai slab [un cuvînt] vas, femeia, dîndu-i cinste într-adevăr, ca unora care vor moşteni împreună cu voi [co-moştenitoare -- un cuvînt] a harului vieţii".

Deci există patru porunci adresate soţului cu privire la soţia sa:

(1) trăiţi împreună, şi faceţi aceasta
(2) conform cunoaşterii
(3) ca şi cu un vas mai slab
(4) dîndu-i cinste ca unui credincios

1. A trăi împreună înseamnă a nu trăi separat. A trăi împreună este aici o combinaţie a cuvintelor „împreună" şi „cămin". Ideea este de a stabili un cămin împreună care să nu fie dominat de părinţi sau prieteni, dar nici de unul dintre parteneri.

2. Conform cunoaşterii. Cuvîntul folosit aici este „cunoaştere" şi nu „înţelegere". Ideea este că soţul trebuie să înveţe mereu. Soţii buni nu sînt ignoranţi. Acesta este unul dintre motivele pentru care, pentru majoritatea bărbaţilor, a deveni soţ este pasul următor în procesul de creştere, după ce a devenit bărbat. A deveni soţ presupune din partea bărbatului un efort maxim.

Dacă nu eşti mai întîi bărbat, iar apoi gata de un pas uriaş în procesul creşterii tale, nu deveni soţ.

3. Ca şi cu un vas mai slab. În ce sens este nevasta un vas mai slab? Dr. Popenoe ne dă următoarele informaţii:

Sîngele femeilor conţine mai multă apă (20 procente mai puţin celule roşii). Pentru că celulele roşii asigură oxigenul celulelor corpului, femeia oboseşte mai uşor şi este mai expusă epuizării fizice. Cînd programul de lucru a fost mărit în condiţii de război în fabricile britanice, de la 10 la 12 ore, accidentele de muncă în rîndul femeilor au crescut cu 150%.[4]

Iată alte cîteva pasaje care folosesc acelaşi cuvînt grecesc pentru *slab*: „duhul, în adevăr, este plin de rîvnă, dar carnea este *neputincioasă [slabă]*[*] „ (Matei 26:41); „lucrînd astfel trebuie să ajutaţi pe cei *slabi*" (Faptele Apostolilor 20:35); „altul, care este *slab,* nu mănîncă decît verdeaţă" (Romani 14:1-2).

În textul din Matei 26:41„slab" înseamnă că trupul oboseşte uşor. Textul din Faptele Apostolilor îi numeşte „slabi" pe cei care nu sînt în măsură să-şi asigure cele necesare. Cel „slab„ din Romani 14 este persoana a cărei creştere ar fi împiedicată din cauză că nu-l înţelege pe cel care îşi trăieşte libertatea.

Soţii trebuie să înţeleagă că, deşi există excepţii, în general:

- Soţiile obosesc mai uşor pentru că nu sînt atît de puternice din punct de vedere fizic.
- Soţiile nu sînt construite pentru „a se descurca singure", adică pentru a-şi asigura propriile nevoi. Desigur, ele o pot face, dar este extrem de dificil pentru că femeia nu este proiectată astfel.
- Soţiile pot avea o perspectivă mai autoprotectoare în chestiunile spirituale. Ele sînt predispuse a se bucura de securitatea oferită de mentalitatea tip: „nu fac aceasta".

4. Dîndu-i cinste ca unui credincios. O soţie este, mai întîi, o persoană credincioasă. Această relaţie vine înaintea tuturor celorlalte. Ea este în primul rînd un copil al lui Dumnezeu şi aparţine lui Dumnezeu, nu soţului ei. Prima ei responsabilitate este de a asculta de Dumnezeu. Prima ei misiune este de a onora, de a iubi, de a plăcea, de a slăvi pe Dumnezeu. Prima ei îndatorire este faţă de Dumnezeu, nu faţă de soţul ei.

Ca urmare soţul trebuie să stabilească cu soţia lui o relaţie care să creeze un nou cămin. În acest cămin nu trebuie să intervină biserica, părinţii, prietenii, interesele personale, copiii sau împlinirea profesională. Acest nou cămin nu poate fi dominat de numai unul dintre soţi. Soţului îi revine responsabilitatea de a face din acest cămin un aşezămînt pe care soţul şi soţia îl edifică împreună.

Cunoaşte-ţi soţia ! Studiază: ce poate îmbunătăţi relaţiile voastre, ce o face fericită, ce o face morocănoasă, ce o răneşte, ce o întristează şi o face să se simtă în nesiguranţă şi cum o influenţează relaţiile tale cu proprii tăi părinţi.

Un bărbat trebuie să-şi considere nevasta, în primul rînd, un partener spiritual. În ea locuieşte Duhul lui Dumnezeu. Deci, ea este un ucenic al soţului ei şi totodată soţul ei îi este ucenic. Soţia dă socoteală faţă de soţ, iar el la rîndul său, îi dă socoteală. Ea poate fi persoana care aduce un cuvînt de la Dumnezeu (un profet) dar şi una care duce un cuvînt înaintea lui

[*] Nota trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

Dumnezeu (un preot). În plus, împreună cu ea, soţul poate forma biserica în forma ei elementară - „Căci acolo unde sînt doi sau trei adunaţi în Numele Meu, sînt şi Eu [Hristos] în mijlocul lor” (Matei 18:20).

Soţii sînt mai slabi în situaţiile sexuale şi sociale

Să luăm în considerare următoarea întîmplare petrecută în viaţa lui Avraam, acest monument al credinţei:

> Cînd era aproape să intre în Egipt, a zis nevestei sale Sarai: ”Iată, ştiu că eşti o femeie frumoasă la faţă. Cînd te vor vedea egiptenii, vor zice: „Aceasta este nevasta lui !” şi pe mine mă vor omorî, iar pe tine te vor lăsa cu viaţă. Spune, rogu-te, că eşti sora mea, ca să-mi meargă bine din pricina ta, şi sufletul meu să trăiască datorită ţie” (Geneza 12:11-13).

Este un fapt şocant. Avraam, adevărat bărbat al lui Dumnezeu, cu o credinţă puternică, ascultător de Dumnezeu şi curajos, devine deodată slab şi egoist. Şi este slab de două ori (*vezi* Geneza 20:11-13).

Soţii au şanse de a fi slabi în situaţii sociale cu conotaţie sexuală, mai ales în cele legate de propriile soţii. Acelaşi bărbat care luptă curajos cu duşmanul, îşi pune viaţa la bătaie pentru a apăra valorile ce trebuie apărate şi surmontează obstacole grozave în război, afaceri, biserică sau guvern, devine un adversar slab şi egoist în situaţii sociale cu conotaţii sexuale. Soţii trebuie să fie conştienţi de această posibilă slăbiciune.

De exemplu:

- Avraam, care a biruit 5 regi pentru a salva pe Lot, nu a putut rezolva situaţia în care cineva i-a dorit nevasta.
- David, cel mai puternic luptător şi rege pe care l-a avut Israelul, nu şi-a putut stăpîni atracţia pentru nevasta lui Urie.
- Samson, cel mai puternic dintre judecători, în stare să spulbere armate întregi cu o singură mînă, nu a putut rezista Dalilei.
- Mari oameni de afaceri, lideri politici, pastori, consilieri generali şi diplomaţi au avut eşecuri datorită incapacităţii de a stăpîni situaţii sociale cu conotaţie sexuală.

Soluţia este de a depinde de sfaturile soţiei în situaţii sociale cu conotaţie sexuală. În general, trebuie să ştii că ea este un expert în acest domeniu, iar tu un novice. Trebuie să-ţi asumi aceasta, chiar dacă eşti neîncrezător. Însuşeşte-ţi sfaturile ei, chiar dacă eşti încredinţat că stăpîneşti asemenea situaţii (*mai ales* cînd crezi că eşti stăpîn pe situaţie). Adoptă această soluţie, chiar dacă te consideri extrovertit şi ea nu vorbeşte niciodată. Lasă-ţi nevasta să guverneze toate situaţiile legate de alte femei.

Principii pentru soţii cu neveste neascultătoare

Profetul Osea a avut o soţie neascultătoare. Dumnezeu i-a spus lui Osea să se căsătorească cu o prostituată, pentru a ilustra infidelitatea lui Israel faţă de El. Citim: „Plîngeţi-vă, plîngeţi-vă împotriva mamei voastre ! Căci nu este nevasta Mea, şi Eu nu sînt bărbatul ei ! Să-şi depărteze curviile dinaintea ei, şi preacurviile de la ţîţele ei !” (Osea 2:2).

Un soţ trebuie să înţeleagă că o soţie neascultătoare are tendinţa de a deveni, după un timp, ceea ce fusese înainte de a se căsători cu el. De exemplu, dacă ea a avut relaţii sexuale cu alţi bărbaţi, dacă a urît pe alţii sau dacă a avut un spirit independent, poruncitor înainte de căsătorie, probabil că va reveni cu uşurinţă la aceste păcate. Nu se va întîmpla deodată, dar după cîtva timp - poate luni, poate ani - ea va tinde să revină la vechile păcate.

Trebuie să privim cu atenţie trecutul femeii cu care ne căsătorim şi să nu trăim cu impresia naivă că ea va părăsi automat acest trecut. O femeie îşi va depăşi trecutul, numai dacă îl respinge şi se întoarce complet de la el, considerîndu-l rău.

Mai departe Osea scrie: „De aceea Îmi voi lua iarăşi înapoi grîul la vremea lui, şi mustul la vremea lui, şi Îmi voi ridica iarăşi de la ea lîna şi inul pe care i le dădusem ca să-i acopăr goliciunea" (Osea 2:9). Soţii nu ar trebui să înlesnească soţiilor lor calea spre păcat. Societatea vestică modernă îl face pe soţ mai vulnerabil, tocmai în domeniul în care este slab - stăpînirea situaţiilor sociale cu conotaţii sexuale privitoare la o nevastă neascultătoare. Soţul trebuie să fixeze nişte coordonate pentru soţia lui, dar, în general, soţia care are mai mare nevoie de graniţe este şi cea mai capabilă să li se opună, în vremurile moderne.

Cu toate acestea, un soţ trebuie să reducă posibilităţile soţiei lui de a fi neascultătoare faţă de Dumnezeu, neascultare manifestată prin: abandonarea copiilor, divorţ, excluderea soţului din anumite părţi ale vieţii ei sau aşezarea copiilor înaintea soţului pe lista de priorităţi. Cei aflaţi în apropierea unei asemenea femei pot fi de mare ajutor (de exemplu: taţi, mame, prieteni apropiaţi, fraţi, surori şi bunici).

Desigur căsnicia lui Osea cu o femeie imorală reflectă şi relaţia lui Dumnezeu cu Israelul neascultător. El spune:

> „De aceea iată, o voi ademeni şi o voi duce în pustie, şi-i voi vorbi pe placul inimii ei. Acolo, îi voi da iarăşi viile, şi valea Acor i-o voi preface într-o uşă de nădejde, şi acolo, va cînta ca în vremea tinereţii ei, şi ca în ziua cînd s-a suit din ţara Egiptului" (Osea 2:14-15).

Un soţ trebuie să facă astfel încît căsătoria cu el, fidelitatea şi ascultarea de Dumnezeu să devină atractive pentru soţia lui. El poate realiza aceasta:

(1) ducînd-o cu el într-o situaţie nouă, în care să depindă unul de altul, în loc să rămînă conectaţi la vechile legături (v.14a);
(2) oferindu-i un puternic suport emoţional (v 14b);
(3) lucrînd împreună cu ea pentru ca noua situaţie să devină: plină de succes, de speranţă, de bucurie, de încurajare şi profitabilă din punct de vedere material (v15).

Una dintre cele mai bune decizii de la începutul căsătoriei noastre a fost aceea de a părăsi oraşul Michigan. Imediat după nuntă, Ellen şi cu mine am plecat la Seminarul din Dallas. Ne-am părăsit familiile şi prietenii şi am fost obligaţi să ne descurcăm într-o situaţie nouă, depinzînd doar de noi doi şi de Dumnezeu. Noi (1) am intrat într-o situaţie nouă, în care a trebuit să (2) ne oferim sprijin unul altuia, pentru a (3) face din această aventură ceva valoros.

În continuare Osea scrie ceva fascinant: «În ziua aceea, zice Domnul, Îmi vei zice: „Bărbatul meu ! [*Ishi*]” şi nu-Mi vei mai zice: „Stăpînul meu ! [*Baali*]”» (Osea 2:16). Soţii trebuie să fie soţi, nu stăpîni. Soţia are nevoie ca soţul să-i poarte de grijă ca un vier care-şi iubeşte via. Nici o soţie nu are nevoie de un stăpîn. Tipul „stăpîn” îşi perverteşte soţia şi-i împiedică dezvoltarea. La fel se întîmplă cînd stăpînul “se numeşte” soţ, predicator, învăţător, guru, mamă, tată sau prieten apropiat. Un soţ ajută la îndepărtarea stăpînilor din viaţa soţiei lui, înlocuindu-i, nu ca stăpîn, ci ca purtător de grijă.

Apoi Osea scrie aceste cuvinte din partea lui Dumnezeu: „În ziua aceea voi încheia pentru ei un legămînt cu fiarele cîmpului, cu păsările cerului şi cu tîrîtoarele pămîntului, voi sfărîma din ţară arcul, sabia şi orice unealtă de război, şi-i voi face să locuiască în linişte” (Osea 2:18). Soţii asigură soţiilor lor protecţia faţă de ameninţările din afara casei. Protecţie faţă de orice, fie că sînt termite, fie că sînt cei care încasează facturile - este îndatorirea soţului. Aceasta nu presupune că soţul va trebui să folosească totdeauna personal spray-ul insecticid sau să plătească personal facturile. Dar el trebuie să se asigure că nevasta lui e protejată de gîndaci şi de note de plată care o ameninţă sau sînt doar percepute ca ameninţătoare pentru siguranţa ei.

Osea încheie capitolul cu următoarele cuvinte: „Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate şi îndurare; te voi logodi cu Mine prin credincioşie, şi vei cunoaşte pe Domnul !” (Osea 2:19-20). Soţii trebuie să-şi afirme clar interesul faţă de o relaţie monogamă, pentru tot durata vieţii. În timp ce trăiesc cu neveste neascultătoare, soţii trebuie să practice: neprihănirea (v.19); dreptatea (v.19); mare bunătate (v.19); îndurare (v.19,23) şi credincioşie (v.20).

Cum să argumentezi într-o dispută

În Efeseni 4:25-32 Pavel descrie ce înseamnă a te dezbrăca de omul vechi (v.22) şi a te îmbrăca în omul cel nou (v.24). Este un adevăr spiritual cu caracter general, care poate fi aplicat oricărei relaţii. Deci, îl vom aplica relaţiei dintre soţi. Iată şapte principii care trebuie luate în considerare, cînd ai o neînţelegere cu soţia:

1. *Spune adevărul.* «De aceea, lăsaţi-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul pentru că sîntem mădulare unii altora”» (Efeseni 4:25).
2. *Rezolvă problema înainte de a merge la culcare.* „«Mîniaţi-vă şi nu păcătuiţi.» Să n-apună soarele peste mînia voastră şi să nu daţi prilej Diavolului.” (Efeseni 4:26-27)
3. *Să ai ceva valoros de împărtăşit.* „Cine fură, să nu mai fure; ci mai degrabă să lucreze cu mîinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit” (Efeseni 4:28).
4. *Afirmaţiile tale să fie morale, ziditoare, la subiect şi pline de har.* „Nici un cuvînt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud” (Efeseni 4:29).
5. *Vorbeşte, conştient că Dumnezeu ascultă, nu-L întrista.* „Să nu întristaţi pe Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, prin care aţi fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării” (Efeseni 4:30).
6. *Risipeşte amărăciunea din tine însuţi înaintea discuţiei.* „Orice amărăciune, orice iuţime, orice mînie, orice strigare, orice clevetire şi orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru (Efeseni 4:31).

7. *Fii pregătit şi dornic să ierţi şi să ceri iertare.* „Dimpotrivă, fiţi buni unii cu alţii, miloşi, şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Hristos” (Efeseni 4:32).

Bărbaţilor, iubiţi-vă nevestele cum a iubit Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea (Efeseni 5:25)

A iubi soţia înseamnă a se da pe sine pentru ea. Aceasta presupune că soţul:

- este răbdător cu soţia;
- este bun cu soţia;
- nu este gelos pe soţie;
- nu se laudă faţă de soţia sa;
- nu este arogant faţă de soţie;
- nu se poartă necuviincios cu soţia;
- nu urmăreşte folosul său, în locul folosului nevestei sale;
- nu se lasă provocat de soţia sa;
- nu ţine la socoteală un rău venit din partea soţiei sale;
- nu se bucură de nelegiuire vizavi de soţia lui;
- se bucură de adevărul ce o priveşte pe soţia lui;
- îşi suportă în toate privinţele soţia;
- crede toate de la soţie;
- speră toate pentru soţie;
- îndură toate în privinţa soţiei;
- nu-şi abandonează niciodată soţia (*vezi* 1 Corinteni 13:4-8).

Aceasta este descrierea unui soţ perfect.

Există, deci, două decizii pe care trebuie să le ia un bărbat în ce priveşte căsătoria: să devină soţ şi să fie soţ. Este de sperat că el nu va lua o decizie fără cealaltă, de vreme ce ele implică trepte de dezvoltare diferite, dar conexe. După aceasta în faţa bărbatului se deschide o lume nouă, aceea de a fi tată.

Capitolul nouă

Bărbatul decide să fie tată al copiilor săi

Bill (nu este numele său adevărat) a venit în faţa comitetului de misiune al bisericii sale pentru a cere suport financiar. El predase la Şcoala Duminicală pentru adulţi din biserică timp de trei ani şi lucra pentru o organizaţie creştină din afara bisericii. Unul dintre membrii din conducerea organizaţiei respective era şi în comitetul bisericii. Acea persoană l-a recomandat pentru a obţine suport financiar. Bill a completat formularele şi a fost chemat în faţa comitetului pentru audiere. Dialogul care urmează este reprodus din memorie de Bill:

Preşedintele Beyers: (după rugăciunea de începere) Doamnelor şi domnilor, primul punct pe ordinea de zi este de a petrece puţin timp cu Bill Dawson, care ne solicită să luăm în considerare un sprijin financiar pentru el. Cine doreşte să înceapă?

Dl. Ackers: Bill, ştiu că ai predat la Şcoala Duminicală pentru adulţi. Cît timp ai fost acolo?

Bill: Acum se împlinesc trei ani, cred.

Dl. Ackers: Sînt aproape 300 de oameni în clasă, nu-i aşa?

Bill: Cred că e corect.

Dl. Ackers: Deci, eşti într-un fel lider în biserică?

Bill: Sînt doar învăţător la Şcoala Duminicală.

Dl. Ackers: Dar predai la 300 de adulţi. Biserica noastră are aproximativ 3000 de membri, deci ai 10% dintre adulţi în clasa ta. De aceea spun că eşti un lider.

Bill: (nici un răspuns).

Dl. Ackers: Totuşi am aflat că nu vii la biserică la serviciul de miercuri.

Bill: Am fost de cîteva ori, dar, în general, aşa este.

Dl. Ackers: Bill, participi la serviciul divin de duminică seara?

Bill: Nu, domnule.

Dl. Ackers: Dar duminică dimineţa?

Bill: Vin totdeauna duminică dimineaţa, apoi predau la Şcoala Duminicală.

Dl. Ackers: Adevărat? De ce nu vii la biserică duminică seara şi miercuri?

Bill: Pentru a ajunge la biserică trebuie să conduc aproape o oră şi nu pot veni miercurea. Duminica, după programul de dimineaţă, este ziua familiei.

Dl. Ackers: Dar eşti membru al bisericii.

Bill: Da.

Dl. Ackers: Bine, mi se pare că dacă eşti membru în biserică, ar trebui să participi la toate întîlnirile regulate ale bisericii. Se pare că dai un exemplu rău clasei dumitale, neparticipînd la toate serviciile.

Bill: Cu trei ani în urmă, cînd pastorul Bob - director pentru educaţia creştină - m-a rugat să predau la Şcoala Duminicală, am discutat această problemă. Am precizat clar atunci că voi fi la biserică numai duminică dimineaţa, iar el a spus că nu e nici o problemă.

Dl. Kruger: Am aflat, de asemenea, că nici unul dintre copiii tăi nu face parte din grupul tinerilor din biserică.

Bill: Este adevărat.

Dl. Kruger: De ce?

Bill: Am hotărît să-mi învăţ eu însumi copiii despre Dumnezeu, şi, aşa cum am menţionat, duminica după amiaza este timpul familiei. Facem studiu biblic în familie şi avem alte activităţi împreună pînă seara, iar grupul de tineri din biserică are întîlnirile programate tot duminică după amiaza.

Dl. Kruger: Ce vîrstă au copii tăi, Bill?

Bill: 10, 12 şi 14 ani.

Dl. Kruger: Băiete, dacă aş avea copii de această vîrstă, i-aş înscrie în grupul de tineri. Avem un excelent director pentru tineret. Este într-adevăr uimitor ce reuşeşte el cu aceşti copii.

Bill: Copiii mei au fost de cîteva ori în acel grup, dar nu s-au arătat deosebit de interesaţi. De altfel, ar însemna să renunţăm la timpul petrecut în familie şi nu doresc aceasta.

Dl. Jones: Poate ar trebui să-ţi implici copiii într-un grup de tineri al unei biserici mai mici, mai apropiată de casă. Noi credem că este important s-o faci.

Bill: Vedeţi, domnilor, am luat hotărîrea să fiu tată pentru copiii mei. Vreau să fiu eu acela care le spune despre Dumnezeu. Vreau să-i învăţ ce e bine, şi ce e rău. Vreau să trăiesc cu ei cît mai mult posibil.

Dl. Jones: Dar nu ai putea s-o faci în altă zi, cînd nu sînt programate întîlnirile pentru tineret?

Bill: Nu se poate în altă zi. Toţi copiii mei fac sport, cîntă în orchestră şi urmează şcoala de stat. Cînd ajung acasă nu le mai rămîne timp decît pentru lecţii, înainte de culcare.

Dl. Jones: Dar sîmbăta?

Bill: Sîmbăta este pentru ei zi de odihnă, iar după-amiaza au de obicei activităţi sportive sau repetiţii de orchestră. Dacă am face studiul sîmbăta, ar fi ca o pedeapsă. Desigur aş putea să-i scol devreme şi sîmbăta dimineaţa, dar nu vreau ca studiul biblic să fie o spaimă pentru ei şi să urască timpul petrecut cu mine şi cu nevasta mea. Duminică după-amiaza este timpul cel mai bun pe care îl putem pune deoparte, renunţînd la alte activităţi.

Dl. Ackers: Credem că faci o greşeală prin faptul că nu-ţi laşi copiii împreună cu alţi copii creştini.

Bill: Copiii mei se întîlnesc cu alţi copii creştini, cînd ne întîlnim cu alte familii creştine. Mi se pare că e un context mai bun.

Dl Ackers: Neparticiparea la toate întîlnirile regulate ale bisericii şi faptul că-ţi opreşti copiii să participe la întîlnirile grupului de tineri sînt extrem de periculoase. Neglijezi astfel sprijinul profesional calificat pe care-l oferă biserica şi dai un exemplu negativ celorlalţi. Nu cred că ar trebui să predai la Şcoala Duminicală, atîta timp cît refuzi să participi la celelalte activităţi ale bisericii.

Preşedintele Beyers: Bill, credem că, dacă nu-ţi implici copiii în programul pentru tineret al bisericii, îi vei pierde.

Bill: Îmi asum acest risc!

Comitetul a decis să nu acorde sprijin financiar lui Bill.

Taţii sînt greu de găsit

Realitatea este că majoritatea americanilor de azi au crescut fără tată. Principalul motiv este divorţul.

În 1912 era un divorţ la fiecare douăsprezece căsătorii. În 1932 s-a ajuns la unul din şase. În 1990 era aproximativ un divorţ la fiecare patru căsătorii.[1]

Din 1920 rata divorţului în această ţară a crescut la 1420%.[2]

42% dintre copiii cu părinţi divorţaţi nu şi-au văzut tatăl de un an sau mai mult.[3]

O treime din copiii americani nu trăiesc cu tatăl lor biologic.[4]

Peste 15 milioane de copii cresc într-un cămin fără tată.[5]

70% dintre bărbaţii aflaţi în închisoare au crescut fără tată.[6]

Un milion de copii pe an îşi văd părinţii despărţindu-se.[7]

Cînd tatăl este un creştin activ sînt 75% şanse pentru copiii săi de a deveni şi ei creştini activi. Dacă numai mama este credincioasă, probabilitatea scade la 15%.[8]

Tatăl este singurul căruia îi revine responsabilitatea de a-şi instrui copiii

Definiţie: Un tată este un soţ care a acceptat responsabilitatea de a-şi educa şi forma copiii.

Din punct de vedere fizic este uşor a fi tată. Orice adolescent care îşi începe viaţa sexuală, poate deveni tată fizic. Însă, sub raport spiritual şi moral, hotărîrea de a fi tată pentru

copii este una dintre cele mai solicitante, mai exigente decizii, dar şi răsplata este pe măsură. A fi părinte se aseamănă cu o cursă de motocicletă pe marginea unei prăpăstii în Marele Canion. Ai sentimentul că te-ai putea prăbuşi în orice moment - dar îţi dă o senzaţie nemaipomenită!

Decizia de a deveni tată înseamnă acceptarea responsabilităţii de a-ţi instrui copiii. Solomon a scris: «Ascultaţi, fiilor, învăţătura unui tată, şi luaţi aminte, ca să pricepeţi; căci eu vă dau sfaturi bune: nu lepădaţi învăţătura mea. Căci cînd eram încă fiu la tatăl meu, şi fiu gingaş şi singur la mama mea, el mă învăţa atunci, şi îmi zicea: „Păstrează bine în inima ta cuvintele mele, păzeşte învăţăturile mele, şi vei trăi! Dobîndeşte înţelepciune, dobîndeşte pricepere; nu uita cuvintele gurii mele, şi nu te abate de la ele”» (Proverbe 4:1-5).

Din acest pasaj putem extrage patru observaţii legate de „profesia” de tată:

1. *Şi David şi Solomon au luat iniţiativa de a-şi învăţa fiii (v. 1-4).* Cred că David a primit o grea lovitură ca tată. E adevărat el a dat greş cu unii dintre fiii săi, dar se pare că s-a ocupat personal de Solomon. Solomon i-a urmat exemplul şi a scris cartea Proverbelor pentru fiii săi.
2. *Ei au menţinut un standard înalt în ceea ce priveşte conţinutul învăţăturii (v. 2).*
3. *Scopul învăţăturii nu era doar memorarea faptelor sau respectarea unor reguli, ci obţinerea înţelegerii şi a înţelepciunii (v. 1,5).*
4. *Instrucţiunile tatălui au devenit convingeri adînci ale fiului, aceasta însemnînd că fiul şi-a însuşit adevărurile (v. 4).*
5. *Poruncile lui Dumnezeu au fost învăţate mai întîi drept porunci ale tatălui.* Deci ce a spus tatăl copilului era identic cu ce spusese Dumnezeu. Ca taţi, David şi Solomon au înţeles că ei erau o imagine a lui Dumnezeu pentru copiii lor, fie că ar fi vrut, fie că nu.

A fi tată este o misiune permanentă

Decizia de a deveni tată presupune a fi tată, în orice moment din viaţa copilului. Moise a scris:

> Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn. Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu toată puterea ta. Şi poruncile acestea, pe care ţi le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le întipăreşti în mintea copiilor tăi [să-i înveţi sîrguincios][*] , şi să vorbeşti de ele cînd vei fi acasă, cînd vei pleca în călătorie, cînd te vei culca şi cînd te vei scula. Să le legi ca un semn de aducere aminte la mîini şi să-ţi fie ca nişte fruntarii între ochi. Să le scrii pe uşiorii casei tale şi pe porţile tale (Deuteronom 6:4-9).

Pe baza acestor cuvinte ale lui Moise, să facem acum alte observaţii despre misiunea de a fi tată:

1. Învăţătura tatălui se baza pe *teologia despre Dumnezeu* (v. 4) şi pe *prioritatea lui Dumnezeu* (v. 5). Copiii trebuiau să ştie cine este Dumnezeu şi că El trebuie să fie cel dintîi în afecţiunea şi atenţia lor (v. 5).

[*] Nota trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se folosește termenul menţionat în parantează pătrată.

2. Poruncile erau cuvinte (v. 6), nu sentimente sau senzaţii sau numai oferirea unui exemplu. Desigur, tatăl trebuia să trăiască ca un exemplu viu al învăţăturii sale, dar aceasta nu înlocuia conţinutul de cuvinte al învăţăturii.
3. Obiectivul instruirii era de a produce o schimbare totală a vieţii, copilul însuşindu-şi adevărul şi convingerea despre Dumnezeu cu toată inima, cu tot sufletul şi cu toată puterea (v. 5-6).
4. Răspunsul la întrebarea: „Cum să-i înveţi pe copii?" este: în mod sîrguincios (v. 7); vorbind (v. 7); scriind (v. 8-9); purtînd simboluri ale lui Dumnezeu (v. 8) şi decorîndu-ţi casa ca pe o icoană pentru Dumnezeu (v. 8-9).

Un tată care decide să fie părinte pentru copiii săi, nu-i va îndruma spre o instituţie pentru a primi de acolo ceea ce el ar trebui să le ofere (de exemplu biserică, şcoală sau grup de tineret). El poate folosi sau nu serviciile de tip profesional, dar nu va permite ca acestea să-i preia responsabilităţile.

Cu cît este mai important conţinutul materialului folosit pentru dezvoltarea spirituală a copilului şi pentru înţelegerea lui Dumnezeu, cu atît tatăl trebuie să fie mai direct implicat. De exemplu, este mai important pentru un tată să se implice direct în studiul evoluţiei, dezvoltării sociale, valorilor morale, valorilor religioase şi în studiu biblic, decît în studiul matematicii, al istoriei şi al limbii.

De obicei, taţii din organizaţiile creştine se află într-o competiţie mai strînsă cu serviciile de tip profesional, decît cei din mediul secular. Aceasta pentru că taţii creştini cedează cu mai mare uşurinţă rolul de părinte în favoarea şcolilor creştine, a bisericii, a grupului de tineret din biserică, decît în cazul în care ajutorul ar veni din mediul secular. De fapt este unul din motivele pentru care mulţi taţi îşi trimit copiii în grupurile creştine (aşa nu vor mai trebui să-şi îndeplinească responsabilitatea de părinţi).

Dar cînd altcineva decît tatăl învaţă copilul despre Dumnezeu, este mult mai greu pentru acesta din urmă să-L înţeleagă sub raport conceptual pe Dumnezeu (de vreme ce acest concept pare a fi programat de Dumnezeu ca să vină de la tată). În plus, cînd un copil învaţă valori de la cineva care nu-i este tată, tatăl este împins afară şi obligat la o competiţie strînsă pentru rolul de părinte al propriilor copii.

Cînd Dumnezeu S-a prezentat lui Iacov a spus: „Eu sînt Domnul, Dumnezeul tatălui [bunicului] tău Avraam şi Dumnezeul lui Isaac [tatăl tău]" (Geneza 28:13). Evident, prima cale de cunoaştere a lui Dumnezeu pentru Iacov au fost tatăl său Isaac şi bunicul său (în ebraică pentru „tată" şi „bunic" se foloseşte acelaşi cuvînt).

Cred că una dintre cele mai semnificative întrebări pe care ar trebui să ni le punem astăzi este: *Cum îi putem ajuta pe taţi să fie părinţi pentru copiii lor?* Cu excepţia mamelor, în Scriptură nu este menţionată vreo altă persoană în afară de tată care trebuie să-i înveţe pe copii despre Dumnezeu.

Programele de televiziune şi filmele

Un tată doritor să-şi înveţe copiii, le poate limita acestora vizionarea programelor TV şi, atunci cînd devin adolescenţi, poate discuta cu ei pe această temă, ajutîndu-i să evalueze ceea ce văd. Nu pentru a condamna totul, ci pentru a-i ajuta să distingă binele de rău.

Cînd copiii noştri erau mici, le-am limitat programele TV. Cîteodată şi le limitau singuri. Săptămînal aveam o întîlnire de familie. Trebuia să discutăm ce se va întîmpla în viaţa fiecăruia în cursul săptămînii viitoare şi ce aveam de făcut. Cîteodată trebuia să introducem reguli. Una dintre probleme era urmărirea programelor TV. Discutam şi hotăram prin vot programele ce vor fi vizionate şi timpul alocat pentru aceasta. Fiecare avea dreptul la un vot, iar regulile erau stabilite prin majoritate simplă. Dacă nu le plăcea regula, puteau ridica obiecţii la următoarea întîlnire de familie; dar, pînă atunci, trebuiau să respecte regula în vigoare. Îmi amintesc că odată, una dintre fiicele mele a stat în faţa televizorului stins în fiecare seară, pentru a protesta faţă de o anumită regulă. Totuşi, regula a rămas în vigoare pînă ce a fost revizuită la următoarea întîlnire de familie.

Cînd fetele au devenit adolescente, restrîngerea vizionării programelor TV prin reguli nu mai era potrivită. La fel şi pentru filme (cu excepţia celor sexy sau porno, desigur). Adevărata problemă erau filmele aflate la limita dintre licenţios şi acceptabil. Unele sînt prea dubioase pentru a fi urmărite, dar majoritatea sînt slabe. În loc să le punem sub restricţie prin reguli, le priveam împreună, apoi discutam şi evaluam ceea ce vedeam. Încă mai procedăm aşa din cînd în cînd.

Pentru evaluarea filmelor şi programelor de televiziune am luat în considerare următoarele aspecte:

- Este bun din punct de vedere artistic sau estetic? Este bine jucat, are efecte bune sau o coregrafie bună?
- Reflectă cu adevărat spiritul timpului? Ne spune cum gîndesc oamenii astăzi, sau doar punctul de vedere al Hollywoodului asupra vieţii?
- Este bun din punct de vedere moral? În ce fel reflectă sau neagă adevărul prezentat în Biblie sau caracterul lui Dumnezeu? Oare caracterul „băieţilor buni" este bun înaintea lui Dumnezeu, iar al „băieţilor răi" este rău?

Sporturile

Sporturile devin o problemă numai dacă permitem sistemului să ne transforme pe noi, taţii, într-un taxi şi un cont în bancă. Cînd copiii mei au mers la fotbal, am participat şi eu alături de ei. La fel şi soţia mea. Am învăţat să antrenez, iar ea a învăţat să arbitreze. Nu numai că jucam împreună în extra-sezon, dar eram implicaţi şi în echipele şcolare. Puteam avea cu ei conversaţii mai semnificative înainte şi după meciuri, asistam la disputele lor şi discutam despre felul în care se purtaseră. Acum, reţineţi: nici unul dintre noi nu jucase fotbal vreodată. Am învăţat ceea ce trebuia să ştim, pentru a fi alături de copiii noştri.

Mai există un avantaj în privinţa sportului. Cînd beneficiază de aportul unui antrenor competent, sportul poate învăţa disciplina, curajul, loialitatea şi valoarea finalizării. Periodicul *Changing Men* arată:

> Majoritatea bărbaţilor îşi antrenează stăpînirea de sine şi îşi dezvoltă forţa masculină în activităţile sportive sau în serviciul militar. Prin aceste riguroase proceduri de „iniţiere", deşi incomplete, sînt induse calităţile luptătorului: disciplina, curajul, loialitatea, servirea unui ideal mai înalt şi voinţa de a îndura suferinţa. În cursul

instruirii, luptătorul îşi dezvoltă o anumită pricepere şi devine într-atît adeptul unei tehnici - fie arte marţiale, fie repararea motoarelor - încît o poate face „şi în somn”.[9]

Activităţile periculoase

Taţi fiind, trebuie să ne implicăm alături de copiii noştri în orice activităţi nepăcătoase aflate în sfera lor de interes, chiar dacă sînt periculoase. Ştiu că mulţi dintre voi ar avea obiecţii, dar luaţi aminte! Nu este legitim a confunda pericolul cu păcatul. Dumnezeu ne cheamă să ne păzim copiii de păcat, nu de pericol.

Îmi amintesc de un bărbat care mi se plîngea că băiatul său adolescent nu dorea să facă nimic din ce ar fi fost bun pentru el.

„Dar ce anume *îi place*?” am întrebat.

„Nu vrea decît să tragă cu arma şi să conducă motociclete”, mi-a răspuns.

„Deci”, i-am replicat „unde te vei duce împreună cu el?”

„Ce? Nu voi permite niciodată copilului meu să tragă cu arma sau să conducă motociclete, cîtă vreme am un cuvînt de zis.”

„Bine, i-am spus. Dar să nu te plîngi dacă lasă vreo fată gravidă sau încearcă droguri. De fapt, nu este nimic păcătos în arme şi motorete.”

„Dar sînt atît de periculoase!”

„Desigur, sînt periculoase - dacă n-ar fi, nu i-ar plăcea. Te aştepţi ca unui băiat de vîrsta lui să-i placă să tricoteze?”

Am trei fete şi toate conduc motorete. Este o ocazie bună de a intra în vieţile lor şi a le ajuta să înveţe să conducă bine şi sigur. Să le ajut să fie excelente conducătoare de motorete, conştiente de pericol şi capabile de performanţă în condiţii de siguranţă. Ştiu un bărbat al cărui fiu era nebun după maşini de mare viteză, aşa că acest om s-a dus la o şcoală de piloţi de curse şi amîndoi au urmat un curs, iar acum conduc împreună maşini de curse. În prezent fiul lui nu mai simte nevoia să gonească pe şoselele din afara oraşului, pentru că ştie mai multe despre şofat decît noi toţi. Auzind aceasta am fost atît de entuziasmat, încît am vrut să urmez şi eu acel curs şi să-mi iau şi copiii cu mine.

Liderul de tineret

Şcolile duminicale au fost inventate iniţial pentru orfani. Şi pentru această categorie de copii ele şi-au adus o contribuţie importantă. Liderii de tineret şi învăţătorii de şcoală duminicală sînt extraordinari pentru copiii care nu au tată (sau pentru cei ai căror taţi nu sînt creştini). Şi numărul acestora creşte din plin astăzi. Aceşti copii sînt dezorientaţi şi au nevoie disperată de chipul unui tată, care poate fi înlocuit de liderul de tineret sau de învăţătorul din şcoala duminicală.

Dar iată ce se întîmplă adesea. O biserică angajează un lider de tineret care alcătuieşte un program pentru tineri. Pentru a avea succes, participarea trebuie să fie mare. Cei mai uşor de cooptat sînt copiii ai căror părinţi sînt membri ai bisericii. Părinţii, desigur, simt că trebuie să susţină programul de tineret. Ca urmare permit, încurajează sau îi forţează pe copiii lor să meargă. În loc de a fi un paradis pentru copiii fără taţi, acest program îi desparte pe copii de taţii lor.

Adeseori, taţii apreciază aceasta. Ei simt că nu ar putea să facă o treabă atît de bună şi, la urma urmei, copilul este la biserică, deci este în siguranţă, sub supraveghere, protejat.

Să vă spun ceva. Cel mai nepriceput, incoerent, needucat, mut, timid, introvertit tată este la nivelul unui zgîrie-nori, comparativ cu cel mai educat, experimentat, cizelat, nemaipomenit lider de tineret, cînd este vorba să-i înveţe pe copii despre Dumnezeu. Nu există nimeni în lume care să aibă influenţa tatălui biologic. Absolut nimeni! Nici un prieten. Nici un profesionist. Nici un tutore. Nici un părinte vitreg. Nici un părinte adoptiv. Nici chiar o mamă. Nimic, absolut nimic nu are un potenţial mai mare de impact, decît îl are tatăl natural.

Să luăm în considerare cel mai rău scenariu posibil pentru un tată care decide să-şi înveţe copiii Biblia. Să presupunem că aceşti copii sînt nişte visători, complet dezordonaţi şi nu învaţă nimic. Cînd vor creşte, ei îşi vor aminti: „Tatăl meu mi-a citit Biblia". Cînd va veni timpul să-şi crească proprii lor copii, îşi vor aminti: „Tata a încercat să mă înveţe despre Dumnezeu din Biblie". Cînd se vor rătăci în viaţă şi nu vor şti încotro s-o ia, ei îşi vor aminti: „Tata afla în Biblie răspunsurile pentru viaţă".

Şi acesta este cel mai *rău* scenariu posibil.

Propriul meu tată nu a avut decît şase clase şi nu a învăţat niciodată pe alţii din afara casei. Dar el m-a adus la Hristos şi mi-a citit Biblia. Nu-mi mai amintesc ce spunea cînd citea Biblia, dar nu pot uita vocea lui aspră citindu-ne din cartea lui Daniel. La vremea aceea nu m-am gîndit prea mult la aceasta, dar sînt sigur că motivul pentru care am hotărît să-mi învăţ copiii despre Dumnezeu, a fost acela că tatăl meu mi-a citit Biblia.

Un lider de tineret poate sabota în două moduri exercitarea influenţei tatălui. În primul rînd, el poate intra în competiţie cu un tată care a pierdut deja atenţia copiilor, aşa că aceştia din urmă vor fi obligaţi să înveţe despre Dumnezeu de la altcineva decît de la cel desemnat pentru aceasta. În acelaşi timp, copiii pot vedea că tatăl, adevăratul model pentru Dumnezeu, este ocupat cu altele în loc să le dea lor atenţie.

Dar mai este un aspect tragic pe care-l poate determina programul organizat de tineret. Un tată care este înlocuit de un profesionist nu mai trebuie să-şi înveţe copiii despre Dumnezeu, deci el însuşi nu mai trebuie să înveţe despre Dumnezeu. Dacă a trebuit să învăţaţi pe alţii despre un subiect oarecare, probabil că la sfîrşit aţi spus: „Eu am învăţat mai mult decît ei" sau „Nu ştiu dacă ei au învăţat ceva, dar eu am învăţat o mulţime de lucruri!". Mulţi oameni şi-au descoperit pasiuni sau au urmat anumite cariere profesionale datorită lucrurilor pe care au fost obligaţi să le înveţe ei înşişi, atunci cînd au trebuit să predea altora un anume subiect.

Sînt convins că unul dintre motivele pentru care Dumnezeu a spus taţilor să-şi înveţe copiii despre El, este că taţii la rîndul lor trebuiau să înveţe astfel despre El. Ar trebui să fie mai greu pentru un tată de astăzi să flirteze la serviciu cu secretara, dacă studiază Biblia pentru a-şi învăţa copiii despre moralitate din perspectiva lui Dumnezeu. Poate că nu va mai fi atît de zgîrcit, dacă citeşte despre ideea de generozitate a lui Dumnezeu, pentru a-şi învăţa copiii despre asta. Poate nu va mai face cu atîta uşurinţă datorii pentru a-şi procura tot felul de lucruri în majoritate nefolositoare, dacă trebuie să-şi înveţe copiii despre perspectiva lui Dumnezeu asupra banilor. Farrar spune:

> Te-am întrebat cum intenţionezi să-ţi păstrezi căsnicia departe de lista pierderilor. Să te întreb altceva. Ce faci pentru a-ţi ţine copiii departe de lista pierderilor? Nu ce face soţia ta, nu ce face liderul de tineret din biserică, nu ce face pastorul, ce faci tu?[10]

Biserica în familie

Una dintre cele mai semnificative decizii pe care le-am luat în calitate de preot… Nu! Vreau să încep altfel. Fără îndoială, cea mai semnificativă decizie pe care am luat-o vreodată în calitate de preot - şi poate pur şi simplu cel mai semnificativ lucru pe care l-am făcut vreodată - a fost de a începe o biserică în familie împreună cu soţia şi copiii. Ne întîlneam în fiecare duminică. Era o atmosferă foarte degajată - copiii în pijama, cîinele şi pisica jucîndu-se pe covor, toţi mîncam micul dejun, fetele erau pe jumătate cu picioarele-n sus sau întinse pe podea. De obicei memoram versete biblice, citeam şi discutam pasaje din Scriptură şi ne rugam.

Versetele de memorat erau scrise pe cărţi de vizită ataşate de o panglică în spirală. Adăugam un verset în fiecare săptămînă. Cînd aveam un buchet, ne petreceam timpul repetîndu-le şi adăugam cîte unul nou după cîtva timp.

Studiul biblic era palpitant. Nu atît de mult datorită conceptelor adînci pe care le descopeream, ci datorită aplicaţiilor. Citeam pînă cînd ne loveam de ceva care se aplica la ceea ce se întîmpla cuiva dintre noi. Poate o problemă cu un profesor la şcoală, o situaţie în echipa de fotbal sau un conflict între prieteni. „O fată a rămas gravidă". „Un tip s-a îmbătat la o petrecere". „Un prieten mi-a oferit droguri". „Un băiat mi-a făcut o propunere indecentă". „Profesorul m-a minţit". „Antrenorul nu este drept". „Tatăl unei colege s-a sinucis". „Dar filmul cel nou? Este despre ..."

Este uimitor cîte subiecte apar cînd le dai drumul! Biblia însăşi scoate la iveală totul. Ce timp fantastic am petrecut discutînd despre ea. Nu era un fel de show televizat de genul spune-totul-despre. Nicidecum. Era o discuţie liberă, cîteodată vie, alteori lentă, dar totdeauna plecînd de la Biblie.

Nu-mi închipui cum ar putea un tată să lase un lider de tineret profesionist să-i răpească acest timp extraordinar. Stu Weber a spus-o bine: „Copiii noştri sînt singurele mesaje pe care le vom trimite unei lumi pe care nu o vom vedea niciodată".[11]

Un tată este un administrator al proprietăţii lui Dumnezeu

Decizia de a fi tată al copiilor noştri este o decizie de a lucra pentru Dumnezeu, de a avea grijă de proprietatea sa. „Învaţă pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze, şi cînd va îmbătrîni, nu se va abate de la ea” (Proverbele 22:6). În acest verset:

1. *Învaţă* - cuvîntul folosit în original se traduce literal „a determina o sete”. Era folosit în legătură cu acţiunea moaşei care fricţiona gingiile nou-născutului cu suc de fructe pentru a-i determina setea de supt.
2. *Copil* - cineva de orice vîrstă care trăieşte în casa părintească.

   În 1 Samuel 4:21 „copil” este un nou născut.
   În 1 Samuel 1:27 „copil” este un băieţel.
   În Geneza 3:7-2 „băiatul” [copilul][*] este un adolescent.
   În Geneza 34:19 „tînărul” [copilul][*] este un bărbat tînăr gata de căsătorie.

3. *Calea pe care trebuie s-o urmeze* - în original „în acord cu propria lui cale” sau „în acord cu felul, maniera sau caracteristica spre care el este înclinat”.

Proverbele ne spun că toţi copiii (de toate vîrstele) trebuie crescuţi în acord cu darurile, talentele, dorinţele şi personalităţile lor specifice.

A fi tată înseamnă a fi un mentor

Termenii „ucenic”, „ucenicie” vin de la Isus Hristos care îi învăţa pe cei doisprezece. Ucenicii lui Isus erau învăţăcei care puteau reproduce esenţa a ceea ce învăţaseră. Această formă de slujire de la persoană la persoană a fost cea mai înaltă formă de comunicare în Noul Testament. (*Vezi* Matei 28:18-20; 2 Timotei 2:2; Luca 1:3; 3 Ioan 1; şi Tit 1:4.)

Se pare că Isus Hristos a fost un mentor. Mentorul nu este doar un învăţător, ci şi unul care formează caractere. Astăzi, după 2000 de ani, cercetătorii necreştini au descoperit că această metodă de formare este cea mai bună. Mentorul este învăţătorul sau cel care formează, iar cei aflaţi în procesul de formare sînt elevii sau ucenicii. Cuvîntul *mentor* vine din *Odiseea* lui Homer. Ulise, înainte de a pleca într-o lungă călătorie, a ales un prieten înţelept pe nume Mentor ca să supravegheze, să îndrume şi să-i înveţe fiul.

Ceea ce au descoperit cercetătorii are interesante implicaţii pentru un tată. Iată rezumatul unui studiu aparţinînd lui E. Paul Torrance, conţinut în cartea *Mentor Relationships: How They Aid Creative Achievement, Endure, Change, and Die (Relaţiile cu mentorul: Cum ajută ele realizările creative, cum rezistă, cum se schimbă şi cum mor ele).* Citatele ce urmează sînt din cartea lui Torrance.[12]

Dacă înlocuim „mentor” cu „tată”, rezultă o mulţime de aplicaţii:

1. Are mentorul vreo contribuţie la realizările actuale? De secole s-a spus că aproape totdeauna, acolo unde apar şi persistă creativitatea şi independenţa şi unde se obţin realizări importante, există o altă persoană care joacă rolul de mentor. Rezultatele

[*] Nota trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

acestui studiu, făcut pe parcursul a 22 de ani, confirmă această poziţie. Studiul a arătat că 84% dintre cei care au avut un mentor, au adoptat cel puţin cîteva din trăsăturile mentorului lor.

2. Ce simt tinerii adulţi faţă de mentorii lor? Există o credinţă larg răspîndită că tinerii ar avea sentimente negative faţă de mentorii lor. Acest studiu spune că nu-i adevărat. 73% dintre tineri au exprimat sentimente „foarte bune". 87% au exprimat sentimente „bune" sau „foarte bune" în privinţa mentorilor lor.
3. Relaţiile cu mentorul au un caracter temporar? Deşi relaţia cu mentorul este considerată temporară, studiul ne spune că: 52% dintre subiecţi au afirmat că relaţia a continuat (45% dintre aceşti discipoli erau bărbaţi şi 55% femei).
4. Care sînt cîteva dintre problemele care apar în menţinerea relaţiilor cu mentorul? Cînd există o neînţelegere adîncă (cum ar fi cea asupra acceptabilităţii unei expuneri) sentimentele de mînie pot fi menţinute multă vreme. Discipolii îşi depăşesc adesea mentorii. *Ambii trebuie să crească permanent, contribuind fiecare la creşterea celuilalt, pentru ca relaţia să continue efectiv.*
5. De ce mor unele relaţii mentor - discipol? 52% din relaţii s-au păstrat, 48% nu. Iată de ce nu s-au menţinut:
    (a) Mentorul avea putere asupra discipolului (de exemplu discipolul era angajatul mentorului) şi a abuzat de această putere.
    (b) Mentorul a evoluat prea repede sau prea încet pentru discipol.
    (c) Discipolul a devenit suspicios în legătură cu integritatea morală personală a mentorului (poate mentorul a minţit sau a înşelat pentru a ajunge într-o poziţie mai înaltă).
    (d) Mentorul a avut o perspectivă prea îngustă şi l-a forţat pe discipol să rămînă în limitele ei.
    (e) Au fost deosebiri relaţionale (mai ales femeile au experimentat o „lipsă de apropiere" vizavi de mentorii bărbaţi).
6. Care sînt cele mai importante învăţături pe care mentorul le poate da ucenicului?
    (a) Să-i înveţe să nu le fie teamă a se îndrăgosti de un ţel, un proiect sau un obiectiv.
    (b) Să-i înveţe să lucreze cu puterile lor - să le folosească, să le dezvolte şi să le exerseze.
    (c) Să-i înveţe a se elibera de aşteptările celorlaţi.
    (d) Să-i înveţe a-şi urma visele.
    (e) Să-i înveţe a-şi găsi un mare învăţător şi a se ataşa de el.
    (f) Să-i înveţe a evita risipirea timpului prin încercarea de a fi multilaterali.
    (g) Să-i înveţe a dărui cu libertate altora din înzestrările lor.

Dacă un bărbat are curajul să meargă pe acest drum, el poate beneficia de cea mai grozavă, cea mai plină de motivaţii şi cea mai antrenantă experienţă posibilă pentru un soţ - aceea de a fi tată pentru copiii săi.

Cea mai puternică influenţă de pe pămînt este aceea a tatălui faţă de copiii săi.

Bărbatul este tată pentru copiii săi

În capitolul anterior am menţionat biserica de familie. Cînd predau bărbaţilor acest material, întrebările despre acest subiect sînt cele mai numeroase. Aceasta este într-adevăr încurajator, pentru că înseamnă că mulţi bărbaţi sînt dornici să fie taţi pentru copiii lor. Datorită acestei curiozităţi legate de biserica de familie, am încercat să redau pe cît posibil ce se întîmplă de fapt. Acest exemplu este din familia mea, dar, în prezent, mulţi alţii au biserici de familie şi, în cazul fiecăruia, modul de desfăşurare este puţin diferit.

O întîlnire a bisericii noastre de familie

Personaje: Eu, soţia mea Ellen, Becky 17 ani, Debbie 15 ani, Sarah 14 ani, Scooter (cîinele) şi Rambo (motanul).

Eu: Unde e Sarah?

Becky: Probabil în baie. Ea s-a mutat acolo, ştii doar.

Eu: Vrei să te duci s-o chemi? E timpul să începem.

Becky: SAAARRRAAAH!

Eu: Am spus să te duci s-o chemi!

Ellen:(din bucătărie) Cine vrea omletă?

Eu: Eu!

Becky: Eu!

Debbie: (pe jumătate adormită pe canapea, ghemuită cu motanul în braţe) Doar puţin.

Sarah: (din baie) Vreau şi eu.

Ellen: Cine îi dă drumul lui Scooter?

Eu: Eu. Sarah, vrei să aduci şi Bibliile cînd vii? [În final toţi se instalează în sufragerie. Repetăm versetele memorate, apoi deschidem Bibliile]

Eu: Deci, ce studiem?

Ellen: Vom începe Genesa săptămîna asta.

Eu: Bine. Cine vrea să citească?

Sarah: Eu! [ea citeşte Genesa capitolul 1]

Debbie: (întrerupînd-o pe Sarah înainte de a termina de citit) Hei, ştii ce s-a întîmplat vineri?

Becky: Debbie, a fost neplăcut.

Debbie: El a vrut-o!

Sarah: Da!

Ellen: Nu ne spuneţi şi nouă despre ce este vorba?

Debbie: (stînd sus, pe capătul canapelei acum) Bine, bine. Am avut o întîlnire la şcoală pe tema mediului înconjurător. Vorbitorul a început să ne expună teoria evoluţiei - cum pămîntul ar avea un bilion de ani sau aşa ceva.

Sarah: Cred că el avea atît.

Debbie: Ei bine, eu nu aveam de gînd să spun nimic. Dar după ce a terminat expunerea, a cerut să punem întrebări. Nici de data aceasta nu am spus nimic. Dar după aceea el a început să critice creaţionismul ca pe o teorie prostească.

Ellen: Aşa că ai pus o întrebare.

Becky: I-a pus o întrebare?! L-a făcut de rîs.

Sarah: El s-a făcut de rîs.

Eu: Şi ce l-ai întrebat?

Debbie: L-am întrebat ceva în legătură cu cele discutate împreună acasă despre evoluţie.

Eu: Adică ...?

Debbie: Adică am întrebat: Dacă evoluţia este adevărată, de ce nu există dovezi în acest sens? El a spus: „Evoluţia se petrece într-un timp îndelungat". Eu am replicat: „Indiferent de cît de mult timp îi trebuie, ar trebui să vedem unele creaturi schimbîndu-se, totuşi ele rămîn aşa cum sînt". El a pomenit de peştii zburători. Dar eu i-am spus: „Da, dar peştii zburători sînt înconjuraţi de alţi peşti zburători. De unde ştiţi că nu au existat dintotdeauna peşti zburători?"

Becky: Să nu uit - dezbaterea avea loc în faţa întregii şcoli, într-o adunare de peste 1000 de elevi.

Debbie: Apoi l-am întrebat: „De ce s-a oprit evoluţia?" El a spus: „Nu s-a oprit." Aşa că l-am întrebat: „Dar oamenii primitivi? De ce nu au supravieţuit dacă ei au evoluat din maimuţe, de vreme ce maimuţele au supravieţuit şi le vedem şi azi? Şi de ce există amoebe, bacterii, parameci şi alte vieţuitoare presupus primitive, şi totuşi nu avem două creaturi legate între ele în lanţul evoluţionist?"

Ellen: Cred că e fantastic, Debbie! Faptul că ai putut să argumentezi în faţa lui.

Eu: Să ne gîndim un pic la aceasta. Cînd ar trebui să contra-argumentăm faţă de o persoană cu autoritate în societate, faţă de un profesor, sau un vorbitor?

Sarak: Cînd nu au dreptate.

Eu: Dar Biblia mai spune să respectăm autoritatea. Amintiţi-vă, în Romani 13 am citit despre supunerea faţă de guvern.

Becky: Da, dar sînt şi excepţii. Petru şi Ioan au refuzat să asculte guvernul care îi oprea să predice despre Hristos.

Ellen: Şi Isus i-a mustrat pe farisei cînd nu aveau dreptate.

Eu: Adevărat. Deci sîntem de acord că Debbie a făcut ce trebuie?

Ellen: Desigur.

Becky: Da.

Sarrah: Cu siguranţă.

Eu: Cînd anume se merită să iei atitudine, chiar dacă e stînjenitor sau ceilalţi s-ar putea să te privească de sus?

Sarah: Cînd profesorul spune prostii.

Becky: Da, dar nu poţi s-o faci totdeauna. Profesorii spun mereu cîte ceva fără sens.

Eu: Deci, cum hotărîm dacă reacţionăm sau nu?

Mă voi opri aici, dar cred că aveţi deja o idee despre felul în care se desfăşoară întîlnirile bisericii de familie. Discutăm, apoi citim în continuare, iar discutăm, aproximativ o oră în total, apoi ne comunicăm subiecte de rugăciune şi ne rugăm. Timpul petrecut împreună este de o oră şi jumătate (sau două ore dacă discuţia a fost deosebit de bună).

Odată ce bărbatul a decis să fie tată pentru copiii săi, el intră în procesul extraordinar de a fi efectiv tată.

Un tată adevărat se roagă pentru copiii săi

Un bărbat este preot, dar un tată este preotul unei congregaţii mai numeroase - familia sa. Un tată îşi reprezintă copiii înaintea lui Dumnezeu. Să luăm ca exemplu pe Iov:

> Şi, după ce treceau zilele de ospăţ, Iov chema şi sfinţea pe fiii săi: se scula dis-de-dimineaţă şi aducea pentru fiecare din ei cîte o ardere de tot (Iov 1:5).

De aici desprindem patru observaţii scurte, dar pertinente:

1. Iov era ca un preot pentru familia sa. Cu alte cuvinte, el îşi reprezenta copiii înaintea lui Dumnezeu.
2. Rugăciunea pentru copiii săi constituia o prioritate în programul său; era primul lucru pe care-l făcea dimineaţa.
3. Iov era preocupat de păcatele reale sau posibile ale copiilor săi şi se ruga pentru ele.
4. Rugăciunea lui Iov nu era ocazională, ci era o permanenţă.

Iertaţi-mi îndrăzneala de a da exemplul unei mame într-o carte despre bărbaţi, dar este unul dintre exemplele remarcabile ale istoriei creştinismului. Susanna Wesley (mama lui John şi Charles Wesley) a avut nouăsprezece copii (deşi nu toţi au supravieţuit pentru a deveni adulţi). Ea petrecea o oră pe săptămînă nemijlocit cu fiecare copil. Mai uimitor este că, după ce ei au crescut şi au părăsit casa, ea petrecea cîte o oră pe săptămînă în rugăciune pentru fiecare copil.

A fi tată pentru un băiat este diferit de a fi tată pentru o fată

„Fiii noştri sînt ca nişte odrasle care cresc în tinereţea lor; fetele noastre ca nişte stîlpi săpaţi frumos, care fac podoaba caselor împărăteşti" (Psalmul 144:12). *Fii* trebuie consideraţi de taţi de timpuriu ca plante în creştere - folositori, avînd rădăcini, crescînd independent, aducînd roade. Un tată ar trebui să-şi ajute fiul, în aşa fel încît acesta să fie capabil mai degrabă să plece, decît să rămînă. „Cîtă vreme eşti sub acoperişul meu, vei ..." nu este realmente lucrul de care are el nevoie. El are nevoie să fie pregătit pentru a-şi crea propriul acoperiş. O cale bună de a conduce discuţia în legătură cu felul în care un tată trebuie să-şi crească băiatul este de a trece în revistă imagini ale copacilor de pe malul Amazonului şi de a-i ruga pe taţi să observe aspecte aplicabile în cazul lor.

Fiicele trebuie văzute de taţi asemenea celei mai frumoase părţi a unui palat. Ele prefigurează frumuseţe, imaginaţie artistică şi bucuria de a trăi. Stîlpii susţin o clădire. Ei sînt puternici, stabili, puncte de echilibru. În plus, cei din palat sînt frumoşi şi sînt o sursă de inspiraţie. Oamenii vin aproape de ei, doar pentru a se bucura de prezenţa lor. Astfel trebuie să vadă un tată modul în care îşi formează fetele, începînd de cînd ele sînt foarte tinere. O

modalitate de a discuta cu un tată despre educaţia fetelor este de a trece în revistă imagini ale unui palat frumos cu coloane, apoi să-i ceri să facă observaţii în legătură cu situaţia lui.

Deci, obiectivele în educarea fiilor şi fiicelor sînt diferite.

Educaţia unui *fiu* are ca obiectiv formarea unui bărbat, capabil să trăiască pentru Dumnezeu, independent de părinţi, resposabil pentru sine, înrădăcinat în societate, pregătit să susţină o nevastă. (*Vezi* Genesa 2:24 şi Plîngerile lui Ieremia 3:27.)

Educaţia unei *fiice* are ca obiectiv formarea unei femei, frumoasă, responsabilă, stîlp al casei ei, care slujeşte pe Dumnezeu, îşi slujeşte soţul şi copiii, respectînd această ordine (Proverbe 31:10-31). Remarcaţi aceste deosebiri în următoarele pasaje: Numeri 30:3-8; Deuteronomul 21:18-21 şi 22:13-21.

A fi tată include deopotrivă lege şi har

Solomon scrie: „Cine cruţă nuiaua, urăşte pe fiul său, dar cine-l iubeşte, îl pedepseşte îndată" (Proverbe 13:24). „Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării o va dezlipi de el" (Proverbe 22:15). Pavel spune: "Copii, ascultaţi în Domnul de părinţii voştri, căci este drept" (Efeseni 6:1; *vezi şi* Deuteronomul 8:5-6; Proverbe 19:18; 23:13-14; 29:15,17; Coloseni 3:20).

Copiii (ca şi noi toţi într-o anumită măsură) au tendinţă spre nebunie lipită în inima lor. Este tendinţa spre păcat care duce la haos în vieţile lor. Acest haos trebuie stăpînit prin legi şi prin teama de a călca acele legi. Dacă un copil are tendinţa de a minţi, de a bea alcool, de a folosi droguri, de a avea relaţii sexuale imorale, de a se răzvrăti, de a practica vicii sau alte lucruri rele etc., atunci el/ea trebuie aduşi sub control prin legi. Unii copii se vor răzvrăti contra disciplinei, oricît de înţelept ar fi ea impusă. În acest caz, un tată îşi poate limita educaţia doar la comentarii pozitive. Desigur, nu există nici o garanţie, în privinţa modului cum vor reacţiona, dar, cînd copiii răzvrătiţi nu sînt niciodată criticaţi, este mai puţin probabil că liniile de comunicare vor rămîne deschise. În Israel trebuia folosită pedeapsa fizică, nu critica.

De asemenea, Pavel ne spune: „Părinţilor, nu întărîtaţi pe copiii voştri, ca să nu-şi piardă nădejdea" (Coloseni 3:21). Şi „părinţilor [taţilor] [*] , nu întărîtaţi la mînie pe copiii voştri, ci creşteţi-i, în mustrarea şi învăţătura Domnului" (Efeseni 6:4). Unii copii au o inimă răzvrătită, pentru că sînt împinşi la aceasta de un tată rigid care exersează doar legea, nu şi harul, neînţelegîndu-le nici pe una, nici pe cealaltă.

Legea este pentru răzvrătire, haos şi dezordine; maturitatea vine doar prin har.

Disciplina, măsura şi regulile sînt nepotrivite cînd este vorba de dezvoltarea talentelor, intereselor, dorinţelor şi abilităţilor unui copil. Disciplina îl poate păzi de necaz, dar nu-i va da niciodată o motivaţie pentru viaţă.

Educaţia sexuală este responsabilitatea tatălui

[*] Nota trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

„Căci sfatul este o candelă, învăţătura este o lumină, iar îndemnul şi mustrarea sînt calea vieţii. Ele te vor feri de femeia stricată, de limba ademenitoare a celei străine. N-o pofti în inima ta pentru frumuseţea ei, şi nu te lăsa ademenit pentru pleoapele ei. Căci pentru o femeie curvă, omul ajunge de nu mai rămîne decît cu o bucată de pîine, şi femeia măritată întinde o cursă unui suflet scump" (Proverbe 6:23-26; *vezi şi* Proverbe 2:1,16; 5:1-5,15-23; 6:20-35; 7:1-27; şi 23:26-28). „Dacă se va găsi un bărbat culcat cu o femeie măritată, să moară amîndoi: şi bărbatul care s-a culcat cu femeia, şi femeia. Să cureţi astfel răul din mijlocul lui Israel" (Deuteronomul 22:22). Luaţi aminte: „Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii [homosexualii][*] , nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu" (1 Corinteni 6:9-10). Imoralitatea sexuală este o problemă serioasă şi nu o chestiune neînsemnată care trebuie lăsată la latitudinea indivizilor. Folosirea incorectă a sexului distruge viaţa persoanei, probabil cu mai mare repeziciune decît orice altceva.

Problema copilului este de a-şi controla impulsurile lui sexuale. Dorinţa sexuală este prezentă, va fi totdeauna, şi va distruge pe cel care-i dă curs în afara căsătoriei.

Copiii trebuie învăţaţi că acel atît de romantic „m-am îndrăgostit", nu este nicidecum dragoste, ci mai curînd dorinţă sexuală. Cum menţionam mai devreme, dragostea pasională determină mai multe stricăciuni decît drogurile sau alcoolul. Apar fete însărcinate, copii „nedoriţi", divorţuri, boli transmise sexual. Ea ne controlează emoţional gîndirea, suficient de mult timp pentru a ne aduce necazuri, apoi dispare. Valoarea care se acordă dragostei pasionale în cărţi, filme şi la televiziune este una dintre cele mai mari minciuni ale epocii noastre. Părinţii trebuie să-şi educe copiii în această privinţă.

O regulă de bază este de a discuta despre toate în familie, şi această regulă se aplică în special sexului.

În cultura americană am descoperit că umorul este una din cele mai bune căi de a discuta despre sex. Cu cît discuţia e mai serioasă, cu atît e mai greu pentru fiecare şi se comunică mai puţin. Umorul nu înseamnă că spunem glume murdare, ci presupune a face haz pe seama subiectelor legate de sex, pentru a ridiculiza astfel perversiunile şi perverşii.

Educaţia financiară este resposabilitatea tatălui

„Fiule, nu uita învăţăturile mele, şi păstrează în inima ta sfaturile mele! [...] Cinsteşte pe Domnul cu averile tale, şi cu cele dintîi roade din tot venitul tău: căci atunci grînarele îţi vor fi pline de belşug, şi teascurile tale vor geme de must" (Proverbe 3:1.9-10).

Iată cîteva idei false, dar extrem de răspîndite, pe care taţii trebuie să le clarifice în propria lor minte, apoi să-şi înveţe copiii ce e corect:

1. *Idei false despre a avea bani:* Mai mulţi bani înseamnă mai multă fericire. Mai mulţi bani înseamnă mai puţină fericire. Mă pot adapta cu uşurinţă la mai mulţi bani. Mă pot adapta

[*] Nota trad. În New American Standard Bible, din care citează autorul, se foloseşte termenul menţionat în paranteză pătrată.

cu uşurinţă la mai puţini bani. A economisi este mai uşor, cînd cîştigi mai mult. Cînd voi îmbătrîni, voi economisi mai uşor.

2. *Idei greşite despre a da bani:* Cînd voi cîştiga destul pentru nevoile mele, voi da mai mult pentru Dumnezeu. Cînd voi cîştiga mult, voi fi darnic. Dacă lucrezăşi soţul şi soţia, ei vor avea mai mulţi bani pentru a dărui. A da 10% din venitul tău este o poruncă biblică (vom discuta despre aceasta în capitolul 15).
3. *Idei naive despre a împrumuta bani:* Împrumutul este singura cale de a obţine: o casă, educaţie la colegiu sau o maşină. Dacă aş avea mai mulţi bani, aş avea mai puţine datorii. Pot să împrumut, dacă reuşesc să plătesc ratele. Este bine să împrumuţi, pentru a-ţi procura lucruri de valoare. E bine să împrumuţi bani cu dobîndă mică, pentru a-ţi păstra economiile pentru care obţii o dobîndă mai mare.

Iată cîteva comentarii colectate de Howe şi Strauss în cartea lor *13th Gen.* (A 13-a generaţie):

> Am văzut puşti cu datorii între 50000 şi 70000 dolari. Ei cheltuie bani pentru haine, pizza, instruire, cărţi, călătorii de plăcere, cadouri pentru prietene, pantofi, ceasuri, cadouri de logodnă, dans, ceremonii. Copiii o iau razna. Ei au nevoie de ordine, disciplină în viaţa lor, şi în loc de aceasta, părinţii încheie pacturi prosteşti cu copiii lor. Ei spun băiatului că îi cumpără maşină, dacă plăteşte el asigurarea. Atunci băiatul trebuie să plece şi să-şi găsească o slujbă, pentru a reuşi să plătească ratele de asigurare. Copiii, exact ca şi părinţii lor, trăind într-o cultură a datoriilor, se extind prea mult din punct de vedere financiar.
>
> Jumătate dintre liceenii care lucrează, afirmă că nu ajută din cîştigul lor la cheltuielile familiei şi nici nu economisesc pentru viitoarea lor instruire. Un sfert dintre ei folosesc doar „puţin” în aceste scopuri.[1]

Solomon considera că învăţătura în domeniul responsabilităţii financiare este una dintre principalele îndatoriri faţă de fiul său.

Doar în Proverbe există 49 de pasaje în care Solomon îşi învaţă fiul în privinţa banilor. Învăţătura sa include în esenţă următoarele porunci: (1) de a munci; (2) de a fi cinstit; (3) de a nu împrumuta; (4) de a preţui un sfat înţelept; (5) de a dărui; (6) de a se încrede în Dumnezeu; (7) de a economisi; şi (8) de a nu încerca să se îmbogăţească.

Iată o listă a învăţăturilor date de Solomon, în cazul în care aţi vrea să le citiţi împreună cu copiii voştri:

Proverbe

3:9-10	dă şi economiseşte
3:13-16	înţelepciunea este mai de preţ decît banii
3:27-28	să nu datorezi bani
3:32	fii cinstit în afaceri
6:1-5	să nu datorezi bani
6:6-11	munceşte
6:18-21	înţelepciunea este mai de preţ decît banii
10:2-3	fii cinstit în afaceri

10:4-5	munceşte
10:22	lasă-L pe Dumnezeu să te facă bogat sau sărac
11:1-6	fii cinstit din punct de vedere financiar
11:14	obţine un sfat înţelept
11:15	nu împrumuta, nu datora
11:24-26	dă
11:27-28	înţelepciunea şi neprihănirea sînt mai de preţ decît banii
12:9	dăruieşte
12:11,24	munceşte
13:4	munceşte
13:7	înţelepciunea este mai de preţ decît banii
13:11	fii cinstit
13:18	munceşte
13:22	munceşte
14:4,23-24	munceşte
15:22	sfetnicii pot ajuta
16:1-3	planurile financiare aparţin lui Dumnezeu
16:8	înţelepciunea şi neprihănirea sînt mai de preţ decît bogăţia
16:9	planurile financiare aparţin lui Dumnezeu
16:26	munceşte
18:11-12	înţelepciunea e mai mare decît bogăţia
19:1	înţelepciunea e mai mare decît bogăţia
19:15	munceşte
20:10	cinste
20:13-14	munceşte
20:17-18	cinste
20:23	fii cinstit
21:20	înţelepciunea e mai de preţ decît bogăţia
21:17,25	munceşte
22:1	să ai înţelepciune în ce priveşte banii
22:9,22-23	dă
22:26-27	nu împrumuta, nu datora
23:4-5	lasă-L pe Dumnezeu să te facă bogat sau sărac
23:6-8	înţelepciune în ce priveşte banii
24:30-34	munceşte
26:14-16	munceşte
27:18	munceşte
27:20	înţelepciune aplicată bogăţiei
28:6-8	fii cinstit
30:8-9	lasă-L pe Dumnezeu să te facă bogat sau sărac

Ei, sînteţi gata? A venit vremea! După ce ai decis să devii bărbat, să fii soţ al nevestei tale şi tată pentru copiii tăi, eşti în faţa celei mai înalte chemări adresată vreodată unui bărbat de pe această planetă.